

At the heart of the image

Odličan fotoapararat.
Odlična ponuda.

D60 u setu sa objektivom 18-55 mm f/3,5 - 5,6 G VR

649€

10.2 efektivnih megapiksela | ISO do 3.200 | 2.5 inča LCD | jedinstven sistem za čišćenje senzora | aktivni D-lighting | EXPEED procesor

www.refot.com

Sve prikazane cene su s PDV-om, uključujući u dinarskoj protivrednosti. Prodavac odgovara pravo promena cena bez prethodnog obaveštenja.

RAW VERSUS JPEG | VIVEZA | MAJSTORI FOTOGRAFIJE | KONKURSI | BIH MARATON

ReFoto

ČASOPIS ZA KULTURU FOTOGRAFIJE | BROJ 49 | JUN 2008 | WWW.REFOTO.CO.YU

Ekspozicija
kreativnost iznad svega

Makro

svet životinjskog carstva

Olympus E420

Fujifilm FinePix S8000fd

MAKRO
objektivi i blicevi

DIN 250
K. M. 8
KUNA 34
DEN. 250
EVRA 4

Foto-klub
LESKOVAC

Velikani
20. VEKA

Let balonom
DRAGOLJUBA ZAMUROVIĆA

Cologne, Germany, September 23 – 28

photokina 2008

world of imaging

See and experience the future!

Save time and enjoy a discount of 25%! Register and purchase tickets at www.photokina-cologne.com*

All the latest innovation, trends and applications. Suppliers from all over the world. The most important information and ordering venue for international business. The essential sourcing centre for all those engaged in any stage of imaging workflow. That's photokina. Everything to do with imaging and furthering your business.

* Our online shop will be available starting June 2, 2008

Novi E-420. Najkompaktniji D-SLR fotoaparati na svetu.*

Malo je lepo.

Face Detection

Savršeni pratilac na putovanju ■ Najkompaktniji D-SLR fotoaparati na svetu za savršenu pokretljivost ■ Potpuna jednostavnost upotrebe zahvaljujući Face Detection tehnologiji, Autofocus Live View funkciji i 18 programa za snimanje.

Otkrijte svoj svet. www.olympus.co.yu

OLYMPUS

Your Vision, Our Future

*najmanje telo fotoaparata, podlisa od 03/2008. Fotoaparati je prikazan sa dodatnom opremom.

STALNE RUBRIKE

- 4 **U FOKUSU**
Jedan autor nadmašio je sve ostale
- 8 **AKTUELNOSTI**
Šta je sve novo u svetu izložbi kod nas i u svetu, najave, promocije, knjige, web...
- 14 **MOJE ISKUSTVO**
Ekspozicija je veoma kreativan element, proverite zašto
- 24 **PRAKSA NA DELU - MAKRO**
Fantastičan svet sličuštih životinja otkriva se pred vama u punom sjaju
- 40 **MAJSTORI FOTOGRAFIJE**
Žorž Skrigin je s pravom veliko ime u istoriji fotografije s područja eks-Jugoslavije
- 42 **U STUDIJU S PROFESIONALCEM**
Bili smo daleko od studija, u balonu Dragoljuba Zamurovića i bilo je vrlo uzbudljivo
- 46 **VEB-KONKURS**
Nov interfejs BPC-a donosi puno korisnih novina
- 48 **TALENTI**
Sanja Knežević još uvek je student ali grabi napred krupnim koracima
- 52 **FOTO-KLUB "LESKOVAC"**
Upoznajte najmlađi klub kod nas
- 54 **DEŠAVANJA**
U Bosni i Hercegovini održan je prvi foto-maraton i to vrlo uspešno
- 80 **KOLEKCIONARSKI UGAO**
Drugi deo priče o motorjarcima
- 82 **FOTO-KOMENTAR**
Pod "nož" su uzete i dve fotografije s naše veb-galerije
- 86 **KONKURSI:**
Autoportret, Najbolja digitalna fotografija, Životinje i Neopiktoralizam
- 96 **PISMA ČITALACA**

18

© MARTINE FRANCK, "U MUZEJU"

24

ZORAN ZETOVIĆ

66

74

75

70

36

68

54

60

52

JOVANA ĐORĐEVIĆ

FOTOŠKOLA

TEHNIKE FOTOGRAFISANJA, DIGITALNA OBRADA

36 **DIGITALNA FOTO-ŠKOLA**
RAW nudi mnogo više od JPEG formata

FOTOGRAFI

PORTFOLIJAZ POZNATIH IMENA FOTOGRAFIJE

18 **VELIKANI 20. VEKA**
Vojin Mitrović izradio je fotografije mnogim slavnim fotografima a oni su mu u znak zahvalnosti poklonili i posvetili svoje fotografije

TEHNIKA

FOTOTEHNOLOGIJA, SKENERI, ŠTAMPAČI

- 68 **NOVITETI**
- 60 **MAKROOBJEKTIVI**
Zaista su vam neophodni ako želite da se oprobate u svetu makrofotografije
- 66 **MAKROBLICEVI**
Da bi sve bilo odlično osvetljeno u bilo kojim uslovima trebaju vam ove male spravice
- 70 **OLYMPUS E-420**
D-SLR koji staje u džep i pritom ima mnoštvo mogućnosti
- 72 **FUJI FINEPIX S8000FD**
Ovo je najpopularniji kompaktni digitalac iz Fuji radionice
- 74 **PANASONIC LUMIX DMC-FX500**
Odličan kvalitet u malom izdanju
- 75 **SONY CYBER-SHOT DSC-H10**
Kompaktni digitalac koji se smatra juniorom u ultrazum klasi
- 76 **COREL PAINTER 3**
Milan je iskoristio Painter da napravi prave kaleidoskopske fotografije
- 78 **PLUG IN**
Viveza čini čuda s lošim kolorom i balansom

40

NASLOVNA STRANA

© MIROSLAV TOLIMIR, "BUBA MARA"

reč urednika

VELIKANI U ČASOPISU

Maj u Beogradu svakako je obeležila izložba "Velikani 20. veka" Vojina Mitrovića, zahvaljujući kom smo dobili ekskluzivna prava da objavimo fotografije s izložbe, a ujedno smo iskoristili priliku da razgovaramo s Vojinom o tržištu fotografije. Mnoge fotografije s izložbe deo su fotografske istorije i postale su ikone koje svi vrlo dobro znate i verovatno su urezane duboko u vašoj podsvesti. Tržištem fotografije bavićemo se i u budućnosti i pokušaćemo da vam pomognemo da plasirate svoje fotografije na najbolji mogući način. Kao što smo i najavili, tema ovog broja jeste makrofotografisanje životinja, a za sledeći broj pripremili smo pravu letnju temu – zaronićemo pod vodu i naučiti vas sve što znamo o fascinantnom svetu plavih dubina. Dragoljub Zamurović je najzad poleteo u svom balonu put nebeskih visina, što smo odavno najavili, ali proleće koje uporno odbija da stigne u Beograd, osujetilo je, pre svega, Zamurovićeve, pa onda i naše planove. Ja obožavam sirovu ribu, tzv. suši, a Milan izgleda preferira sirovu fotografiju, mada mislim da nema ništa ni protiv ribe. Sirova riba je veoma zdrava, a fotografije snimljene u RAW (sirovom) formatu više su nego korisne jer vam ostavljaju bezbroj mogućnosti da popravite "celu stvar", ako ste kojim nemilim slučajem "uprskali" snimanje ili je situacija bila toliko zahtevna da čak ni savremeni čip u vašem fotoaparatu to nije mogao da „istrpi". Za sve ljubitelje klasične crno-bele fotografije i istorije pokrenuli smo novu rubriku "Majstori fotografije", koju radi naš stari saradnik Goran Malić. Fotografija, zna se, ne poznaje granice, pa ćemo tu predstaviti najveća imena fotografije iz eks-Jugoslavije. Kad smo već kod bivših prostora, ekipa iz redakcije posetila je naše komšije i učestvovala u prvom BiH foto-maratonu, koji je okupio skoro pedeset fotografa sa svih strana našeg malog Balkana, a i šire. Boris vas je obradovao velikim pregledom makroobjektiva i bliceva, koji će vam omogućiti da snimate odlične fotografije stvorenja koja većina nas uopšte i ne primećuje. Nastavljamo s prikazima softvera kao što je Corel Painter i Viveza, a objavili smo i prve radove koji su stigli na temu "Neopiktoralizam". Veb-galerija na našem sajtu postala je izuzetno živo mesto okupljanja, pa smo rešili da je povežemo s časopisom. U rubrici "Foto-komentar" naći ćete analizu dve fotografije, a jednu, koju smatramo trenutno najboljom u galeriji, objavili smo u rubrici "U fokusu". Naši stalni čitaoci znaju da smo pokrenuli anketu u prošlom broju i ona i dalje traje. Link za anketu na našem sajtu naći ćete na poslednjoj strani časopisa, kao i izbor vaših najzanimljivijih komentara i sugestija koje su do sada pristigle u redakciju. Dobitnike nagrada objavićemo u julskom broju (50). Ne propustite da na strani 85 pročitate poziv za prvu radionicu u našoj organizaciji. Tema je "Modni-glamur portret", a pet odabranih čitalaca imaće priliku da radi s modelima u studiju renomiranog fotografa Nebojše Babića. Najbolja fotografija osvanuće na naslovnoj strani septembarskog broja (51). Sretno svim učesnicima!

IVANA BREZOVAC
ivana.brezovac@refoto.co.yu

OSNIVAC I IZDAVAČ REFOTO B, Beograd, Pčinjska 17
DIREKTOR Petar Vukadinović
CENA pojedinačnog broja 250 dinara
žiro-račun 255-0009780101000-19

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK mr fot. Ivana Brezovac
IZVRŠNI UREDNIK Milan Živković, milan.zivkovic@refoto.co.yu
UREDNIK TEHNIKE Boris Bjelica, boris.bjelica@refoto.co.yu
REDAKCIJA mr fot. Vladimir Červenka, Svetislav V. Dragović, Miroslav Nikoljajić, Imre Szabo, Goran Malić

SARADNICI Vojin Mitrović (Pariz), Jelena Matić, Marija Milovanović-Maksimović, Radomir Maša Dikosavljević, Zoran Imširagić, Dejan Stojanović

TEHNIČKA REDAKCIJA I DIZAJN Sanja Kovačević, Igor Ilić
LEKTOR Biljana Gordić

MARKETING mr fot. Dragan Pavlović, dragan.pavlovic@refoto.co.yu
REFOTO, tel. 011/344-9641; 344-9642; faks. 011/4460-234

ŠTAMPA Štamparija "Politika AD", Beograd

PRE-PRESS REFOTO B - Rukopisi i prilozci se ne vraćaju.

E-POŠTA: info.refoto@refoto.co.yu

CIP - Katalogizacija u publikaciji Narodna Biblioteka Srbije, Beograd
77

FOTO: časopis za kulturu fotografije/glavni i odgovorni urednik Ivana Brezovac - 1996, br. 1 - Beograd (Pčinjska 17). Refot B, 1996 - (Beograd: Politika). - 30 cm

Od br. 4/2001 štampa se latnicom, a naslov je Refoto. - Varijanta naslova Refoto
ISSN 1450-6394 = Foto (Beograd)
COBISS-SR-ID 11 7858055

Odlične fotografije našeg čitaoca iz Kragujevca podstakle su nas da napravimo malo drugačiju rubriku i umesto jedne fotografije predstavljamo vam najboljeg autora čije se fotografije savršeno dopunjuju uz našu temu broja – makro fotografisanje životinja

U fokusu

NAJBOLJE FOTOGRAFIJE ČITALACA OVOG MESECA

**NIKOLA MILJKOVIĆ,
KRAGUJEVAC**

ZORICA

(velika fotografija levo)

"Na fotografiji je leptir koji se na srpskom zove Zorica, a na latinskom je *Anthocharis cardamines*. Kupovinom objektivu Canon EF 100 mm Macro USM doživio sam nešto neprocenjivo. Najzad sam uspeo da postanem deo tog sićušnog sveta koji nas okružuje. Ipak, ponekad mi ni to nije dovoljno pa koristim tehniku "obrnuto normalca", odnosno, na makro objektiv postavim i naopako okrenut objektiv "normalac" od 50 mm. Tu tehniku koristio sam za ovaj snimak. Leptir mi je, ošamućen zbog nagle promene vremena, omogućio da mu pridjem više nego što sam ikad pre uspeo."

VIPERA AMMODYTES

(fotografija gore)

"Fotografija je nastala na Boračkom kršu (planina Rudnik), planini poznatoj po mnoštvu zmija otrovnica. Oduvek sam voleo da fotografisem životinje i ptice. Sve

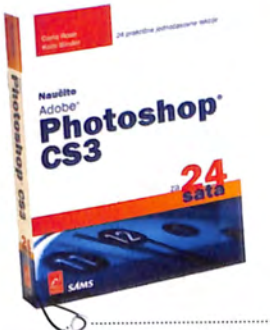
manje sam ograničen foto-opremom i moje zadovoljstvo je svakim novim izlaskom na teren sve veće. Ipak, jednu temu u svom foto-istraživanju izdvajam kao posebnu strast, a to je fotografisanje gmizavaca. Ovu fotografiju izdvojio sam da pošaljem zato što je snimljena kroz objektiv Canon EF 100 mm Macro USM, odnosno, hoću reći da se i s objektivom kratke žižne daljine mogu snimiti divlje životinje."

8 vs 6

(fotografija desno)

Cvetni ili Kraba pauk, na latinskom *Misumena vatia*, lovi na specifičan način – iz zasede. Ume da se kamuflira pa ga insekti (žrtve) ne primećuju. Čak je i ljudskom oku teško da ga primeti. Najčešće prvo vidimo pčelu ili muvu u čudnom položaju na cvetu, pa tek onda vidimo da je drži pauk. Osa koja je na ovoj fotografiji (*Vespula germanica*) je krupan i opasan plen, ali, u ovom slučaju je paukovih osam nogu bilo jače od njenih šest.

Nikola je iz Kragujevca, ima 29 godina. Po struci je arhitekta. Prvi fotoaparat dobio je 1993. i od tad ga ljudi retko vide bez njega. Nekoliko kompaktnih i prosumer fotoaparata prošlo je kroz njegove ruke, a pre godinu dana uplovio je i u D-SLR vode. Pored različitih foto-magazina i časopisa, posećivanje stranih i domaćih foruma su mu najbolja škola. Pre godinu dana imao je prvu samostalnu izložbu fotografija, na kojoj je prikazao trideset dve makro fotografije snimljene fotoaparatom Canon Powershot S2 IS. U torbi nema objektivne koji bi pokrivali sva makro područja, ali retko skida s fotoaparata čuvenu "Canonovu" stotku makro.

U OVOM BROJU
SPONZOR RUBRIKE JE
PC World Mikro

**PREDRAG KOSTIN,
ZRENJANIN, "SRNDAĆ"**

"Srndać se polako kroz žito kretao prema meni zastavši s vremena na vreme da onjuši vazduh ne bi li na vreme otkrio opasnost, no imao sam sreću da je vetar duvao od njega ka meni. Šćućurio sam se, namestio fotoaparata u pravcu žita i čeka. Srndać je izronio iz žita za trenutak, zastao zbunjen jer se ispred njega nalazilo neko "strano telo" koje se nije pomeralo. Tih nekoliko sekundi iskoristio sam i snimio par fotografija. Kada je shvatio da je ispred njega čovek samo je poskočio, "riknuo" i otrčao u pravcu šume. Snimljeno je fotoaparatom Nikon D200, Sigma 170-500 mm, ISO 400, ekspozicija 1 / 500 s."

Predrag ima 32 godine, iz Zrenjanina je. Fotografisanjem prirode intenzivno se bavi od 2005. godine. Učestvovao je na mnogim konkursima, na kojima je osvojio nagrade. Izdvajaju se: II mesto 2006. i III mesto 2007. godine na konkursu za najlepšu fotografiju ptice, u organizaciji Fonda za zaštitu ptica grabljivica iz Beograda. www.naturephotokp.com

**ALEKSANDAR BABA-VULIĆ,
NOVI SAD, "HIPNOZA"**

Od ovog broja, u rubrici "U fokusu", objavljivaćemo i fotografije postavljene na našoj veb galeriji.

"Ova neobična fotografija snimljena je na selu, kada sam bio u poseti mojoj baki koja ima malu štalu i nekoliko jarića koji su bili stari samo dve nedelje i praktično još nisu videli ni svetlost dana. Ušao sam u štalu i počeo da se igram sa svojim rukama i prstima. Jarići su bili vrlo ljubopitljivi i sasvim slučajno palo mi je na pamet da s mojom rukom napravim senku na zidu koja će izgledati kao vime. Malo jare netremice je gledalo u senku pa sam tako i

dobio inspiraciju za naslov fotografije – Hipnoza. Snimljeno je s fotoaparatom Canon 40D, objektiv 17-85 mm, ekspozicija 1/60 s, blenda 6,3 a osetljivost je bila ISO 400.

Aleksandar ima 26 godina i apsolvant je Biologije u Novom Sadu. Fotografija mu je velika pasija i od kupovine Canona 40D postala je deo njegovog svakodnevnog života. Pored fotografije izuzetno voli pećanje kao i putovanja i uskoro ga čeka novo putovanje u Ameriku, treće po redu, gde provede skoro pola godine radeći u lokalnom restoranu i skupljajući iskustva, utiske i, naravno, novac za nove fotografske avanture

**IVAN STANIĆ, BEOGRAD,
"RUŠEVINE"**

"Jednog vikenda tokom posete Kipru našao sam se na gotovo praznim putevima na vrhu poluostrva Karpasija. Utisak koji su na mene ostavile prelepe, gotovo netaknute peščane plaže, poznate po morskim kornjačama koje tu legu jaja, bio je pokvaren velikim brojem oštećenih, zapostavljenih i zaključanih pravoslavnih svetilišta. Na slici je crkva svetog velikomučenika Filona iz 12 veka. Fotografija je snimljena iz ruke, fotoaparatom Canon EOS 350D s objektivom Canon 18-55 i NDx8 grad filterom."

Ivan je iz Beograda, ima 39 godina. Po zanimanju je diplomirani inženjer elektrotehnike i radi kao konsultant u oblasti mobilnih telekomunikacija. Otuda i veliki broj putovanja po raznim delovima sveta, gde slobodno vreme koristi za fotografisanje. Fotografiju je zavoleo još kao dečak, uz oca koji je u osnovnoj školi držao foto sekciju. Interesovanje za fotografiju obnovio je krajem devedesetih. Završio je "on-line" školu profesionalne fotografije Njujorškog instituta za fotografiju i član je Foto-kluba "Beograd".

SIGMA

DP1

**SIGMA DP1
KOMPAKTNI DIGITALNI FOTOAPARAT
SA POTPUNOM SNAGOM
PROFESIONALNOG DSLR-a**

**FOVEON X3® DIRECT IMAGE SENSOR (CMOS)
14.06 MPIX, 2,652 x 1,768 x 3 SLOJA
ODNOS STRANICA 3 : 2
28mm F/4 ŠIROKOUGAONI OBJEKTIV
DIJAGONALA LCD-a 2,5 INČA
113.3mm X 59.5mm X 50.3mm, 250g**

499 EUR

Josipović Trade d.o.o.
Surčinski put 1/o
11070 N. Beograd
062/755-772

Axel Foto d.o.o.
Sarajevska 86
11000 Beograd
011/3482-113

BM Foto d.o.o.
Bul. AVNOJ-a 12ž/5
11070 N. Beograd
011/311-9988

Foto Oprema d.o.o.
Surčinski put 1/o
11070 N. Beograd
062/755-774

2. SALON UMETNIČKE FOTOGRAFIJE "IVANOVO U FOKUSU - 2008"

FSS 2008/17

Rok: 1. jul 2008.

Teme: a) "Ivanovo u fokusu";

b) slobodna.

Za temu a), 2 fotografije formata od 20x30 cm do 30x45 cm.

Za temu b), četiri fotografije istih formata kao u temi a).

Mole se autori da pošalju fotografije i u digitalnom obliku na CD-u, formata 10x15 cm radi izrade kataloga.

Radove slati na adresu:

Dom kulture "Žarko Zrenjanin", 26233, Ivanovo.

Kontakt: Petar Vasilčin, tel:

+381 (0) 63-353-039, e-pošta: vasilcinjp@EUnet.yu (rs).

1. MEĐUNARODNI SAJAM "BOR 2008"

FIAP 2008/089, FSS 2008/016

Rok: 14. jul 2008.

Tema: slobodna digitalna.

Četiri fotografije po autoru.

Format:

20x30 cm, 300 dpi na CD-u.

Participacija 800 dinara za članove FSS, za sve ostale autore 25 evra.

Za najbolju fotografiju salona dodeljuje se nagrada od 1.000 evra.

Za zlatne medalje (Fiap, FSS, Color 202) slede nagrade od 400 evra, za srebrne 300, za bronzane 200 evra.

Radove slati na adresu:

Zoran Mojsin, Albanske spomenice 5/38, 19210 Bor, Srbija.

Info: 064/215-34-25, e-pošta:

photosalon-bor2008@hotmail.com ili color-202@hotmail.com.

6. "BUCOVINA MILENIUL III" MEĐUNARODNI SALON FOTOGRAFSKE UMETNOSTI, SUCEAVA, RUMUNIJA

FIAP 2008/060

Rok: 30. jun 2008.

Sekcije: slobodna i fotožurnalizam.

Četiri fotografije po sekciji, u JPEG ili TIFF formatima, 2.000 piksela

minimum na kraćoj strani, na CD-u.

Participacija: 20 evra za jednu

sekciju, 40 za dve sekcije. Za grupe

od minimum 5 autora odobrava se

10 posto popusta.

Adresa: Mihai Petru Ungureanu,

Uniunea artistilor fotografi di

Bucovina, s.t.r. Tipografie, nr. 4, bl.

A5, SC.C., AP4, 720044 Suceava,

RO - Romania.

IZLOŽBE

PRIPREMILA: JELENA MATIĆ

2F**NEBOJŠA BABIĆ, 28. 4 – 18. 5. GALERIJA PROGRES**

Jedan od vodećih autora modne fotografije, osnivač "Orange studio" za vizuelnu komunikaciju i primenju fotografiju i pokretač projekta i Galerije "O3on", Nebojša Babić, predstavio je seriju kolor i crno-belih fotografija urađenih u formi printova velikog formata. U najnovijem ciklusu fotografija nastalom tokom aprila ove godine, autor je istraživao dva

sveta Japana. Prvi, svet veštačkog i simulacije emocija, drugi svet mira, građenja, ideje i duhovnog. Stoga se u prvom od tri ciklusa "Svetlost" fokusirao na gradske reklame koje svojim koloritom, kao i natpisima, predstavljaju proizvođače lažnog i imaginarnog. U drugom

"Snaga" i trećem "Lepota", koji su bili izloženi u donjem nivou galerije, čime je napravljena razlika između ova dva sveta, nalaze se neboderi i odlično komponovani portreti Japanaca različitog starosnog doba i ekspresivnog i spokojnog izraza lica, snimljeni u krupnom kadru s belom pozadinom. Ono što je zanimljivo kod autorovih radova jeste da s neverovatnom lakoćom privlače posmatrača. Pri tom, ne samo

vizuelnom dopadljivošću već sposobnošću da posmatraču pruže različita tumačenja. Ovom izložbom Babić je još jednom pokazao, kako u tekstu kataloga stoji da je "umetnik koji ume da gleda i zabeleži svet oko sebe".

J. MATIĆ

Art poster/AIDS poster**RICHARD SAWDON SMITH, 21. 4 – 10. 5. GALERIJA CIRKUS, STUDENTSKI KULTURNI CENTAR BEOGRADA**

U poslednjih nekoliko godina u fokusu umetničko-istraživačkog rada britanskog fotografa Ričarda Soudona Smita jeste HIV/AIDS. Na izložbi je predstavljeno deset fotografija urađenih u formi postera. Originalne fotografije bile su namenjene izlaganju u galeriji kao uramljeni printovi, ali prezentovane u ovoj seriji transformisane su u postere koji mogu biti postavljeni bilo gde u gradu, ili na galerijskom zidu, ukazujući na ranija reagovanja umetnika i aktivista na AIDS krizu. U pitanju su autopor-treti koji se preispitivanjem tela nadovezuju na prethodne radove ovog ume-

tnika. Stavljajući sebe u različite poze i situacije, Soudon referira na medicinske ustanove i slike, u pokušaju da, između ostalog, otkrije "ono za šta se zna da je skriveno-obojele, unutrašnje telo, rad u okviru institucija..." (iz teksta o izložbi). Šef katedre na University College for the Creative Arts Maidstone i član Visual AIDS Archive Projecta u Njujorku Ričard Soudon Smit dobitnik je nagrade John Kobal Portrait (1997). Fotografije i tekstovi objavljeni su mu u velikom broju knjiga, među kojima su "Cultures of Exile" (2004, Wendy Everett) i Art and Photography (David Company, 2004).

J. MATIĆ

Čukarica iz foto-albuma

5 – 8. 5. GALERIJA 73, BEOGRAD

Izložba je priređena kako bi se na simboličan način obeležio kraj adaptacije izložbenog prostora u vreme kada Galerija "73" proslavlja 35 godina postojanja i rada. U nameri da se posetiocima galerije pruži mogućnost da doznaju nešto više o izgledu, kako stare, tako i nove Čukarice, na izložbi su predstavljene dve serije dokumentarnih fotografija. U prvoj se nalaze stare crno-bele fotografije, mahom iz prve polovine XX veka, s prikazima trošnih kućica kojih više nema ili zanatlija i njihovih radnji (Pekarska radnja Petra Misajlovića u

Radničkoj 66, Kuća na Čukarici), dok su u drugoj kolor-fotografije ("Julino brdo") fotografa Latifa Adrovića.

J. MATIĆ

Neki drugi ljudi**LJUBOMIR KOJIĆ, 20. 4. BANATSKI KULTURNI CENTAR "NOVO MILOŠEVO"**

U galeriji Banatskog kulturnog centra u Novom Miloševu održana je samostalna izložba fotografija Ljubomira Kojića. Putem video-bima projektovano je 36 crno-belih fotografija pripremljenih za podnošenje kandidature u FSS za zvanje KMF FSS. Izložbu je otvorio Radovan Vlahović, književnik i direktor BKC-a. "Na aktivima otkrivamo čistu nagost i lepotu ženskog tela kao kosmosa za sebe... i slušamo priču o beščulnoj ljubavi i zadivljenosti lepotom za koju imamo utisak da nijedan objektiv nije dovoljno moćan da je dotakne i dosegne, već da je samo otkrije očima koje su sposobne da je prepoznaju." Ljubomir Kojić uči nas, pokazuje

nam, a takođe i potvrđuje da svet ne treba osvajati novcem, vojskama, putovanjima, već da se on osvaja lepotom običnog, zavičajnog, domaćeg, a opet univerzalnog..."

M. A.

Istanbul – The timeless city**AMER KAPETANOVIĆ, 15 – 31. 5. TURSKI KULTURNI CENTAR, SARAJEVO**

Fotografije na ovoj izložbi nastale su tokom 2007. i 2008. godine. Snimljene su na ulicama grada koji je neverovatan izvor energije i života.

Fascinaciju gradom najbolje odražavaju reči Amera Kapetanovića: "U tom smislu ne vjerujem da postoji sličan grad. Barem ga ja još nisam vidio. Za ovaj grad nije bitno da li je 2008. ili 1958. godina. Neke stvari se nikada ne mijenjaju, a jedna od njih sigurno jeste sav taj šarm, žamor i

šarenilo istanbulskih ulica. Ne vjerujem da će se to ikada i promijeniti jer upravo je to ono što ga čini onakvim kakav jeste i razlog što ću ga opet,

mного puta posjetiti i s istim žarom i energijom fotografisati. Ove fotografije posvećujem svim divnim ljudima sa kojima sam razgovarao, fotografisao ih, i njihovom energijom i iskrenošću obogatilo svoj život."

Na tragu svetlosti
FOTO SAVEZ SRBIJE
PHOTO ASSOCIATION OF SERBIA

Velika prošlogodišnja manifestacija Foto-saveza Srbije pod nazivom na "Na tragu svetlosti" u aprilu je dobila svoj nastavak, u Beogradu, gde je i započela. U galeriji Svečanog salona na beogradskoj železničkoj stanici. Višegodišnja saradnja s Udruženjem umetnika "Železnica Srbije" i ovog puta je u potpunosti uspeša. Fotografski izlet čija je tema bila "Tajanstvena železnička stanica", organizovan je 12. aprila. Kao i uvek, odziv je bio i iznad očekivanog. Stotinak članova foto-klubova iz Niša, Paraćina, Leskovca, Zaječara... snimali su najvažnije delove stanice. Predveče je dr Milanka Todić, profesor na Fakultetu primenjene umetnosti, otvorila izložbu fotografija "Na tragu svetlosti", radova nagrađivanih tokom 2007. godine. Pored stalne postavke izloženih fotografija priređeno je i više prezentacija. Najpre radova iz 2007. godine Foto-kluba "Zaječar" i poznatog italijanskog fotografa Masima Botonija i njegove kolekcije snimaka iz života u prirodi. Gostovali su zbirke fotografija opet italijanskih majstora: Marčela Materacija, Virigilija Bardosija. Takođe, naš poznati majstor

umetničke fotografije Mirko Lovrić komentarisao je svoje fotografije. Foto-prezentacija "Portreti sveta" (Mali, Indija, Tibet), španskog fotografa Miguela Parena, bila je uvod i simpatičan susret s kolekcijom starih primera "Lajke" i više od desetak istorijski vrednih fotoaparata koje su pokazali i opisali fotokolekcionari Veroljub Momčilović i Miroslav Nikoljačić. U završnoj večeri prikazane su fotografije iz kolekcije Foto-saveza Srbije, koja broji više od 1.000 eksponata od oko 250 autora koji su delovali u proteklih šezdesetak godina.

M. VELIČKOVIĆ

32. ZAGREB SALON, HRVATSKA

FIAP 2008/058

Rok: 30. jun 2008.

Tema: slobodna.

Format: print veličine minimum 20 x 30 cm, maksimum 30 x 40 cm.

Četiri prijavljena rada kao kolekcija računaju se kao jedan rad.

Dozvoljeno četiri rada po autoru.

Participacija 15 evra ili 20 USD.

Radove slati na adresu:

FOTOKLUB ZAGREB, p.p. 193,

10001 Zagreb, Hrvatska.

Info: www.fotoklubzagreb.hr.

E-pošta: fkz@fotoklubzagreb.hr.

36. PSNY MEĐUNARODNI SALON KOLOR-FOTOGRAFIJE 2008, USA

FIAP 2008/085

Rok: 15. jun 2008.

Tema: slobodna.

Format: kolor-print veličine maksimum 40 x 50 cm.

Četiri fotografije po autoru.

Participacija: 20 američkih dolara.

Adresa: Xiao Ying Shi, Salon

Chairman, 5114 7th Avenue

Brooklyn, NY 11220, USA.

Info: http://www.psn.org; e-pošta:

joe.wong@verizon.net.

44. JAUENSE SALON FOTOGRAFSKE UMETNOSTI, BRAZIL

FIAP 2008/059

Rok: 15. jun 2008.

Sekcija: a) crno-beli print,

b) kolor-print.

Format: minimum 25 x 38 cm,

maksimum 30 x 40 cm.

Četiri fotografije po sekciji.

Participacija: 8 evra po autoru,

4 evra u grupnom slanju.

Radove slati na adresu:

FOTO CLUBE DO JAÚ

Caixa Postal 151, Jaú / SP –

BRASIL, 17201-970. E-pošta:

vicentejoaopedro@hotmail.com.

FOTOFORUM – RUŽOMBEROK 2008, SLOVAČKA

FIAP 2008/092

Rok: 5. jul 2008.

Tema: slobodna.

Sekcije: crno-bela i kolor.

Format: maksimalno 30x40 cm.

Četiri fotografije po sekciji.

Participacija 10 evra za jednu, 15

evra za dve sekcije.

Radove slati na adresu: Fotoforum

Ružomberok, Mr. Michal Holec,

Námestie Š.N. Hyroša 10, SK-034

50 Ružomberok / Slovaquie

E-pošta: fotoforum@post.sk.

DRUŠTVO LJUBITELJA FOTOGRAFIJE,
FILMSKIH I VIDEO OSTVARENJA
"BEOFOTO", BEOČIN

Jovana Grčića Milenka 4, 21300
Beočin
predsednik Ismet Ademovski Isa,
062/233-394 ili 021/871-394
Info: www.beofoto.org
E-pošta: ademovski@gmail.com

KONKURSI

146. MEĐUNARODNA IZLOŽBA FOTOGRAFIJE 2008, ŠKOTSKA FIAP 2008/094

Rok: 21. jun 2008.
Tema: slobodna.
Format: ne veći od 40x50 cm.
Sekcije: kolor i crno-bela.
Participacija: 10 evra za jednu
sekciju, 15 evra za dve, plus
poštarina za vraćanje. Za klupska
slanja od minimum 4 autora
svaka fotografija 1 evro (ukupno
minimum 15 evra), plus poštarina.
Radove slati na adresu: Edinburgh
Photographic Society, PO Box 137,
Edinburgh, EH3 6QX, Scotland.
Info: [http://www.edinburghphoto-
graphicsociety.co.uk/](http://www.edinburghphoto-
graphicsociety.co.uk/).
E-pošta: exhibition@edinburghps.
org.uk.

KALENDAR

ČAČAK

DANI FOTOGRAFIJE U SRBIJI
ČAČAK 2008, 26 - 29. JUNA 2008.

26. JUN, ČETVRTAK

20 h - Foto-tribina:
Edukacija u fotografiji: Branimir Karanović;
22 h - Otvaranje izložbe: Izložba autora iz
FKK "Čačak".

27. JUN, PETAK

19 h - Svečano otvaranje izložbe:
Republička izložba fotografija:
Izložba 10 najaktivnijih autora u 2007;
Savremena zagrebačka fotografija:
YU PRESS FOTO.

20 h - Izložbe - projekcija digitalne fotogra-
fijske: Vladimir Vućinović Čarli. FK "Zagreb";
Massimo Bortoni. Italija - Fotograf;
Marcello Materassi. Italija - "Maramures";
Miguel Pareno. Španija - "Portreti sveta";
10 najaktivnijih klubova u 2007.

28. JUN, SUBOTA

9 h - Izložba foto-tehnike i pribora;
10 h - Godišnja skupština PSS;
17 h - Promocije, prezentacije.
19 h - Samostalna izložba:
Jovan Mijlković. MF PSS;
21 h - Samostalna izložba:
Geza Lenert. EFIAP MF PSS

29. JUN, NEDELJA

8 h - Foto-izlet (turistički program).

Dodatne informacije: www.fotoss.org; e-pošta:
yu-faf@eunet.yu; kontakt tel. 032/228-167
374-461

OneWayTicket

DEJAN STOJANOVIĆ, 20 - 30. APRIL, 2008, SPA GALLERY, IGALO

Dejan Stojanović nije dugo na fotografskoj
sceni, ali je već uspeo da svojim radovima
privuče pažnju javnosti. Njegove radove ste
nekoliko poslednjih godina mogli videti u skoro
svakom broju našeg časopisa, a potpisuje ih
pod pseudonimom "Delta". "OneWayTicket" je
spoj dve postavke na jednom mestu. Simbolični
naslov predstavlja lajtmotiv koji se provlači
kroz sve Stojanovićeve radove. Interesovanje za
ljudske sudbine koje već na prvi pogled izlaze
iz klišeja vidljivo je u postavci "Lica u prolazu".
Emotivni naboj, iznenađenje i brojna pita-
nja - to je ono što će dočekati svakog poseti-
oca. Druga postavka ove izložbe posetiocima
predstavlja Boku Kotorsku viđenu drugačije.

Poznata mesta i
obični ljudi ovde
pokazuju svoju
snagu i lepotu
kroz jednosti-
vost, odsustvo
boja, pa čak i
oblika. Izložba
"OneWayTicket" obuhvata 50 odabranih rado-
va ovog autora, dok se širi opus može pogledati
na adresi: www.delta-photos.com. Stojanović
je, inače, pozvan da predstavi svoje radove u
Beogradu i Moskvi i te izložbe planirane su
za jesen.
M. A.

Petnička pećina ponovo u fokusu

20 - 24. ISTRAŽIVAČKA STANICA PETNICA

Škola primenjene fotografije realizovana je
u saradnji s Foto-kino klubom "Valjevo" na
temu "Petnička pećina u fokusu". Cilj škole
bila je obuka učesnika kursa u fotografskoj
tehnikama koja se koristi u naučno-istraživačkom
radu kroz fotografisanje Petničke pećine i
njene neposredne okoline. Fokus rada bio je
usmeren u terensku fotografiju: snimanje u
polumračnom i mračnom okruženju biološkog
i geološkog materijala, zatim makrofotografija
i fotografisanje pećinskog enterijera. Učesnici
su, takođe, imali prilike da se oprobaju u

formiranju i
snimanju u
fotografskom
studiju i to
arheološkog,
biološkog i
geološkog ma-
terijala, kao i

snimanju hemijskih i biloških preparata i ekspe-
rimenata. Pored ovoga, pažnja je bila usmerena
na obradu fotografija u digitalnoj laboratoriji,
a bio je organizovan i kurs fotografije koja ima
primenu u astronomiji. Na jesen očekujemo
novu grupu mladih fotografa koja će pored
znanja i velikog praktičnog iskustva obogatiti
našu kolekciju škole koja postaje ozbiljan foto-
grafski legat na ovim prostorima.
V. PEČIKOZA

Heroji radničke klase

ZORAN ĐORĐEVIĆ, 22. 5. GALERIJA FOTO-KLUBA "HRASTNIK", SLOVENIJA

Na poziv kolega iz Slovenije,
Zoran Đorđević, kandidat
majstor fotografije iz
Kragujevca, član Foto-
kluba "Beograd", izložio je
fotografije iz ciklusa
"Heroji radničke klase".
Ova kolekcija najvećim
delom nastala je tokom
Zoranovog višegodišnjeg
rada u u fabrici "Zastava

Yugo automobili", gde je bio urednik za fotogra-
fiju, film i video na poslovima propagande za
zapadna tržišta. Pored ove kolekcije, naći će se
i kolekcija "Sudbine", koja je nastala u zavodi-
ma za zbrinjavanje odraslih lica. Premijerno, u
Hrastniku će se naći i nove fotografije iz kolekcije
"Varšava", koja je Zoranu donela najveći broj
nagrada. Posle Hrastnika izložba će nastaviti put
po Sloveniji, da bi u oktobru stigla u Srbiju, u
Studentski kulturni centar u Kragujevcu.
M. A.

Posle 1984.

ALEKSANDAR KELIĆ, 14 - 28. 5. CENTAR ZA KULTURU, SOPOT

Petnaesta samostalna
izložba Aleksandra Kelića
sastoji se od dvadeset foto-
grafija izvedenog formata
50x70 cm. Svi radovi reali-
zovani su klasičnom analo-
gnom tehnikom, na crno-
belom negativu i baritnom
fotopapiru. Izložene foto-
grafije podeljene su u pet tematskih celina:
"Pioniri", "Navijači", "Ranjeni", "Izbegli" i "Novo
groblje Beograd" i nastale su od 1984. do
1995. godine. Svojim karakterističnim stilom,
punom specifične simbolike, autor kroz ove

dokumentarne fotografije,
prikazuje period u kome su
nastale. Aleksandar Kelić
je rođen 1964. godine u
Beogradu, gde je diplomirao
kameru na FDU. Pored toga
što predaje fotografiju na
Visokoj školi strukovnih
studija "Beogradska polite-
hnika" i na Fakultetu za dizajn u Beogradu, Kelić
se bavi autorskim radom koji je po svom opusu
i doslednosti izuzetno značajan za dokumenta-
rnu fotografiju u Srbiji.
D. P.

KONKURSI

1. SALÓN INTERNACIONAL DE IMAGEN VIRTUAL FOTO CLUB QUILMES - 2008, ARGENTINA

FIAP 2008/052
Rok: 26. jul 2008.
Sekcije: kolor generalna, kreativna,
priroda, fotožurnalizam
Format: jpeg, kompresije 8, 1.024 x 768
piksela, 500 KB, 4 fotografije po sekciji
Participacija: jedna sekcija 15 američkih
dolara, dve - 25, tri - 35, četiri - 40 dolara.
Fotografije slati mejlom na adresu:
fotoclubquilm@gmail.com
Ili na adresu: FOTO CLUB QUILMES
SALON INTERNACIONAL DE IMAGEN
VIRTUAL
CORONEL PRINGLES 4873 EZPELETA
CODIGO POSTAL 1882.
BUENOS AIRES -ARGENTINA
internacionalquilm@gmail.com.
<http://www.fotoclubquilm.com.ar/>.

12. CONCORSO INTERNAZIONALE DI FOTOGRAFIA, FRANCESCO FORNO, TRFEO "THE MAN AND THE SEA", ITALIJA FIAP 2008/075

Rok: 30. jun (jul) 2008.
Sekcije: print kolor slobodna, print kolor
"Čovek i more"
Format: duža stranica od 24 do 40 cm,
uključujući i podlogu. Četiri fotografije po
sekciji.
Participacija: za jednu sekciju 15 evra, za
dve 20.

Radove sa prijavitnicom i participacijom
slati na adresu: Voluntary Association
Francesco Forno - P.O. Box 54 - 13/b,
San Francesco di Paola Street - 00053
Civitavecchia RM.
www.concorsoforno.it
e-mail: info@concorsoforno.it.

KALENDAR

PRIPREMILA: JELENA MATIĆ

JUN / JUL

BEOGRAD

KULTURNI CENTAR BEOGRADA - TRG REPUBLIKE
5/1, GALERIJA "ARTGET"

21. 5 - 3. 6. "Meduprstor", izložba Muzeja savremene
umetnosti Republike Srpske, Banjaluka. Izlažu: Boris
Glamočanin, Nenad Malešević, Radenko Milak, Mladen
Miljanović, Ana Banjac, Sandra Dukić, Miodrag Manojlović,
Zvezdana Veselinović i Vesa Sovilj. Beogradskoj publici
umetnici će se predstaviti radovima realizovanim u
različitim medijima, od slikarstva, fotografije, printa, videa,
animiranog filma, do objekata i instalacija.

TURSKO KUPATILO - DUŠANOVA 45

23. 5 - 12. 6. Dejana Vučićević, "Still Lovers". Projekat je
konceptualni rad u smislu temeljne rekonstrukcije sce-
nografsko-kostimografskog prikaza života i navika u urba-
noj sredini polovinom sedamdesetih godina prošlog veka,
predstavljen putem fotografija jednoobraznog formata.

GALERIJA OZON - ANDRIĆEV VENAC 12

5 - 7. 6. "Svi različiti - svi ravnopravni". Izložba fotogra-
fija, u okviru istoimene omladinske kampanje Saveta
Evrope, predstavlja skup vizija mladih ljudi u Srbiji o svetu
u kome živimo, različitostima koje on sa sobom nosi i
bogatstvu koje se kroz ove različitosti reflektuje.

9 - 18. 6. Marko Stamatović, "Dobroselica - selo koje
nestaje". Izložba reportažne crno-bele fotografije,
svedočenje o nestanku šumadijskog sela. Priča o
Dobroselici, malom selu na obroncima Gledičkih planina,
možda jednom od poslednjih čuvara viševjekovne tradicije
Levča i Šumadije,

koje se polako gasi i
nestaje. Svojevrsan
zapis o zaboravu,
napuštenim
ognjištima, teškim i
surovim sudbinama,
pokušaj autora da
sve to zabeleži i
ovekoveči za buduća
pokolenja...

KRAGUJEVAC

NARODNA BIBLIOTEKA "VUK KARADŽIĆ"

26. 5 - 9. 6. "Slike o Nemačkoj - 8 fotografskih pozicija".
Različite nijanse nemačke stvarnosti prikazane na 62
fotografije osam fotografa Agencije "Ostkoj".

Izuzetna ponuda firme
Swarovski Optik

Swarovski Optik teleskop
u kompletu sa Swarovski
Optik stativom

Od 3. marta do 30. juna svako ko kupi Swarovski
Optik teleskop sa okularom 20-60XS dobiće na
poklon odgovarajući stativ sa kojim će imati savršen
sistem za posmatranje prirode i divljih životinja na
neverovatno malim udaljenostima pa sve do beskraj.

Ponudu je moguće realizovati kod odabranih
Swarovski Optik trgovina dokle god bude
trajala zaliha.
Za dalje informacije koristite:
www.swarovskioptik.com

Za sve ljubitelje digiskoping fotografije: Takmičenje
u najboljoj fotografiji napravljenoj sa teleskopima
Swarovski Optik „Digiskoper 2008 godine“ je već
uveklo započelo i traje do 30.09.2008 godine.
Odaberite i pošaljite nam svoju najbolju fotografiju i
osvojite neku vrednu nagradu. Sva obavestjenja čete
naći na: <http://digiskoping.swarovskioptik.com>.

SWAROVSKI
OPTIK

VELIKA BRITANIJA

TATE MODERN – BANKSIDE SE1 9TG, LONDON

23. 5 – 31. 8. "Street & Studio: An Urban History of Photography". Na izložbi će biti predstavljeno preko 350 portreta renomiranih svjetskih fotografa XX i XXI veka kao što su: Diane Arbus, Cecil Beaton, Henri Cartier-Bresson, Rineke Dijkstra, Jacques Henri Lartigue, Robert Mapplethorpe, Irving Penn, Norman Parkinson, August Sander, Cindy Sherman, Paul Strand, James Van der Zee i Wolfgang Tillmans.

FRANCUSKA

GALERIE JÉRÔME DE NOIRMONT – 36 – 38 AVENUE MATHIGNON, PARIZ

30. 5 – 16. 7. Bettina Rheims, "Just like a woman".

NEMAČKA

HELMUT NEWTON STIFTUNG – JEBENSSTR. 2, BERLIN

7. 6 – 16. 11. "PIGOZZI and the PAPARAZZI": Helmut Newton, Weegee, Ron Galella, Erich Salomon, Elio Sorci, Edward Quinn i drugi.

KICKEN BERLIN – LINIENSTR. 155, BERLIN

14. 6 – 20. 9. Arnold Newman, izložba fotografija.

MARTIN-GROPIUS-BAU – NIEDERKIRCHNERSTR. 7, BERLIN

12. 6 – 18. 8. Alexander Rodchenko. Izložba je urađena u saradnji s "Moscow House of Photography" i propraćena kvalitetnim katalogom. Obuhvata najznačajnije radove u domenu fotomontaža, eksperimentalne fotografije i portreta prijatelja i porodice.

13. 6 – 18. 8. Man Ray, "Man Ray: Unconcerned But Not Indifferent". Pored crteža, slika i skulptura, na izložbi će biti prikazane i fotografije iz kolekcije "Man Ray Trust". Izložba obuhvata četiri perioda života i rada ovog umetnika: Njujork (1890–1921), Pariz (1921–1940), Los Angeles (1940–1951) i Pariz (1950–1976).

WESERBURG I MUSEUM FÜR MODERNE KUNST – TEERHOF 20, BREMEN

31. 5 – 30. 11. Helmut Newton, izložba fotografija.

AMERIKA

WHITNEY MUSEUM OF AMERICAN ART – 945 MADISON AVENUE, NUJORK

3. 5 – 7. 9. Robert Mapplethorpe, "Polaroids". Na izložbi je predstavljeno oko stotina polaroid fotografija nastalih od 1970. do 1975. godine. U pitanju su autoportreti, studije figura, mrtve prirode i portreti prijatelja. Većina prezentovanih radova prvi put je dostupna široj javnosti.

SILVERSTEIN PHOTOGRAPHY – 535 WEST 24TH STREET

29. 5 – 1. 8. W. Eugene Smith, izložba fotografija.

ROBERT MANN GALLERY – 210 ELEVENTH AVENUE

15. 5 – 28. 6. Aaron Siskind, "The Egan Gallery years, 1947–1954".

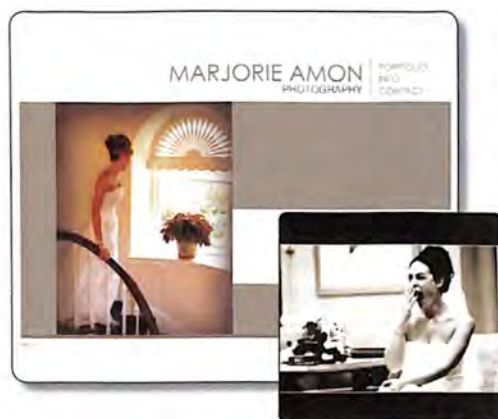
JAPAN

TOKYO METROPOLITAN MUSEUM OF PHOTOGRAPHY

13. 5 – 29. 6. Daido Moriyama, "Retrospective 1965–2005." i "HAWAII".

WEB

PRIPREMIO: IGOR ILIĆ

www.marjorieamonphotography.com

Marjorie Amon fotografiše venčanja, portrete, ali se bavi i komercijalnom fotografijom. Fotografije imaju izraženu postprodukciju. Sajt je organizovan kao simpatično minimalistička fleš-galerija, s mnogo fotografija u različitim kategorijama. Svidele su mi se njene fotografije venčanja, a interesantna mi je bila i cena koja kreće od 2.500 američkih dolara bez finalnog albuma.

http://www.jmv-studio.com/

Hose Manuel je specijalista za fotografisanje tečnosti u pokretu. Iako je diplomirao kao elektroinženjer, postao je profesionalni komercijalni fotograf i retušer. U početku je koristio konvencionalne metode, a zatim je prešao na digitalnu fotografiju. Svaka od fotografija ima odgovarajući propratni tekst. Na sajtu ćete imati prilike da vidite do kojih granica danas idu majstori foto-montaže.

http://photographers.com/

Ogroman sajt, s velikom bazom, kako profesionalaca, tako i fotografa amatera. Organizovan je kao link-direktorijum s galerijama članova. Na njemu možete čitati novosti, pretraživati fotografije, gledati lične galerije i tako dalje. Možete se i registrovati i postaviti svoju galeriju na jednom ovakvo značajnom mestu s mnogo fotografa i fotografija.

http://www.arnoldhenri.com

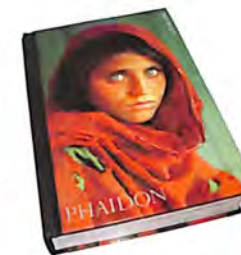
Arnold Henri je modni fotograf. Na sajtu možete pogledati njegove fotografije s vrhunskom pre i postprodukcijom, na različitim lokacijama, s fleševima, kako na otvorenom, tako i u studiju. Na sajtu nećete naći mnogo informacija o fotografijama, ali one govore same za sebe. Jedina stvar koja mi je zasmetala jeste ta da su fotografije jako male za današnje rezolucije monitora.

KNJIGE

PRIPREMILA: JELENA MATIĆ

Steve McCurry
PORTRETI
(Portraits)

/izdavač: PHAIDON PRESS 1999, REPRINTOVANO 2007. /jezik: ENGLESKI. /format: 12,3 X 18,5 CM, 512 STRANA; 255 KOLOR-FOTOGRAFIJA PREKO CELE STRANE. /povez: TVRD. /cena: 1.507 DINARA. /mesto prodaje: KNJIŽARA "PLATO XL".

Član prestižne agencije "Magnum" Stiv Mekhari sigurno je jedan od vodećih dokumentarnih fotografa današnjice. Višestruko nagrađivanog, Mekharija istorija savremene svetske fotografije pamti po izvanrednim portretima dece i ljudi snimljenih širom planete, od kojih je najpoznatija "Avganistanska devojčica izbeglica". Za one koji su naklonjeni klasičnim portfolio izdanjima, Izdavačka kuća "Fejdon" se, nakon monografije informativnog tipa koju smo predstavili u jednom od prošlih brojeva, odlučila da ponovo objavi portfolij ovog autora. Reč je o sasvim solidno urađenom izdanju kvalitetno odabranih i reprodukovanih grupnih i pojedinačnih portretnih fotografija, nastalih tokom njegove dugogodišnje i bogate fotografske karijere.

Martin Parr, Gerry Badger
FOTO-KNJIGA: ISTORIJA (II DEO)
(The Photobook: A History Volume 2)

/izdavač: PHAIDON PRESS 2006. /jezik: ENGLESKI. /format: 25 X 29 CM, 320 STRANA; 750 KOLOR-FOTOGRAFIJA. /povez: TVRD SA ZAŠTITNIM OMOTAČEM. /cena: 5.238 DINARA. /mesto prodaje: KNJIŽARA "PLATO XL".

Iako se razvoj foto-knjige može pratiti paralelno s razvojem fotografije, mali broj ljudi upoznat je s ovom oblašću, a još manji dosetio se da nam na pravi način prezentuje njenu istoriju. To je pošlo za rukom Martinu Paru, jednom od vodećih svjetskih fotografa današnjice, inače kolekcionar fotografija i njegovom kolegi Geriju Badžeru. Pored prvog dela, još uvek aktuelnog, a koji smo predstavili pre skoro godinu dana, konačno nam je dostupan i drugi deo knjige. U ovom tomu koji obuhvata drugu polovinu XX i početak XXI veka predstavljeno je i odlično tekstualno obrađeno preko dvesta publikacija poznatih svjetskih umetnika poput: Mana Reja (Man Ray), Endija Vorhola (Andy Warhol), Kristijana Boltanskog (Christian Boltanski), Sofi Kal (Sophie Calle), Berna i Hile Behera (Bernd i Hilla Becher), Andreasa Gurskog (Andreas Gursky) itd. Pored njih, u knjizi se mogu pronaći i nekoliko izdanja manje poznatih autora.

Ferdinand Protzman
PEJZAŽ: FOTOGRAFIJE
VREMENA I MESTA

(Landscape: Photographs of Time and Place)

/izdavač: NATIONAL GEOGRAPHIC, 2003. /jezik: ENGLESKI. /format: 28 X 28 CM, 168 STRANA; PREKO 100 CRNO-BELIH I KOLOR FOTOGRAFIJA. /povez: TVRD SA ZAŠTITNIM OMOTAČEM. /cena: 2.956 DINARA. /mesto prodaje: KNJIŽARA "PLATO XL".

Kroz osam poglavlja i radove osamdeset i četiri više-manje poznatih fotografa, autor knjige Ferdinand Protzman pokušao je da na svoj način istraži i sagleda razvoj jednog od najstarijih žanrova u fotografiji – pejzaža. Iako se u knjizi analiziraju primeri iz pionirskih dana fotografije, kao što su radovi Rodžera Fentona (Rodger Fenton) ili Timoti O' Salivena (Timothy O'Sullivan), njen veći deo posvećen je savremenim tendencijama i shvatanjima zastupljenim u radovima Andreasa Gurskog (Andreas Gursky), Seli Man (Sally Mann), Hirošija Sugimota (Hiroshi Sugimoto), Sofi Riket (Sophy Rickett), Skota Pitermana (Scotta Petermana) i drugih.

Sophie Spencer-Wood
PORODICA

(Family: Photographers photograph their families)

/izdavač: PHAIDON PRESS, 2005. /jezik: ENGLESKI. /format: 18,9 X 25 CM, 208 STRANA; 123 CRNO-BELE 52 KOLOR FOTOGRAFIJE. /povez: TVRD SA ZAŠTITNIM OMOTAČEM. /cena: 2.904 DINARA. /mesto prodaje: KNJIŽARA "PLATO XL".

Pisana lako čitljivim jezikom, bez suvišnih detalja, knjiga je odlična sociološka studija fotografije porodice na primeru radova poznatih svjetskih fotografa. Koristeći se privatnim arhivama i zaostavštinama, urednica Sofi Spencer Vud pokušala je i uspela da nas upozna s ovim, inače malo poznatim, ili gotovo nepoznatim segmentom, kako fotografije, tako i stvaralaštva fotografa kao što su: Julia Margaret Cameron, Jaques Henri Lartigue, Dorothea Lange, Lee Friedlander, Alfred Stieglitz, Edward Steichen, Nan Goldin i dr. U poslednjem delu knjige nalaze se podaci o svakoj fotografiji.

Anne-Celine Jaeger
IMAGE MAKERS, IMAGE TAKERS

/izdavač: THAMES & HUDSON, 2007. /jezik: ENGLESKI. /format: 17,5 X 22,8 CM, 272 STRANE; 179 KOLOR I 38 CRNO-BELIH FOTOGRAFIJA. /povez: MEK. /cena: 2.534 DINARA. /mesto prodaje: KNJIŽARA "MAMUT".

Knjiga je namenjena umetnicima, kustosima, urednicima i svima onima koji tek stupaju na umetničku i fotografsku scenu. Koja fotografija treba da bude izložena u nekoj galeriji? Kako se biraju fotografije za časopis? – samo su neka od pitanja na koje su odgovore pokušali da daju vodeći svetski umetnici, galeristi, kustosi, umetnički direktori i izdavači. Knjiga je podeljena na dva dela. U prvom se nalazi dvanaest umetnika (Martin Parr, Rineke Dijkstra) sa po četiri fotografije iz svakog žanra (portret, dokumentarna, reklama i modna, umetnička fotografija). Drugi deo knjige posvećen je galeristima, kustosima, urednicima i umetničkim direktorima. Svako od njih kroz formu intervjua analizira savremenu umetničku praksu, produkciju, tržište. Umetnici su objasnili njihov način rada (kako fotografišu, kako dobijaju ideje, s kojim se problemima susreću), a kustosi, urednici i galeristi šta gledaju i kako prave odabir radova. Pored njih, u knjizi se nalazi i nekoliko umetnika mlađe generacije.

Nenad Karadinović
"ONA I SVETLO"

/izdavač: ITP ZMAJ – NOVI SAD. /jezik: SRPSKI. /format: 24 X 17 CM, 126 STRANA. /povez: TVRD. FOTOGRAFIJA: 110 – 48 CRNO-BELIH, 62 COLOR – 25 FOTOGRAFIJE PREKO CELOG FORMATA. /cena: 1.580 DINARA. /mesto prodaje: KNJIŽARA "SOLARIS" – SPENS NOVI SAD.

Foto-monografija "Ona i svetlo" je prva monografija Nenada Karadinovića. Predstavlja logično zaokruženje njegovih umetničkih radova nastalih u periodu 1999 – 2008. godine. Foto-monografija sadrži 110 color i crno-belih fotografija. "Karadinovićeve fotografije, a ne na njima prikazani modeli, zavode, jer autor beleži suštinu, a ne pojavnost. Iako na prvi pogled prepoznajemo fotografije koje vidamo na bilbordima i stranicama modnih časopisa, ipak je reč o krajnje umetničkom fotografskom izrazu i fenomenalnoj Karadinovićevoj igri. Njegove fotografije bave se predstavom ženskog tela na jedan visoko-profesionalan, akademski način, retko viđen u ovdašnjoj savremenoj umetničkoj fotografiji".

Ekspozicija kao kreativni element

Zvuči malo čudno, ali u fotografiji, mi dosta baratamo s iluzijama. To je zato što se izvesne kategorije ne mogu prikazati na statičnoj dvodimenzionalnoj fotografiji i tu se pribegava zahvatima koji računaju na naše lično iskustvo, na logiku ili na čisto grafički efekat. Šta god uradili, nema nikakvog drugog kriterijuma da li je to dobro ili loše, nego kako posmatrač naše fotografije shvata poruku koju mu ta fotografija pruža

Ekspozicija je tačno određena dužina vremena osvetljenja: kroz objektiv propuštena je količina svetla koja deluje na fotoosetljiv sloj i daje onaj stepen zacrnjenja i kontrast potreban za normalan snimak. Ona mora biti bar približna jer, u suprotnom, manja količina svetla daje podksovirane snimke – bez detalja u senkama. Obrnuto – previše svetla daje snimke gde su detalji u svetlim partijama izgubljeni. Ovako bi izgledalo suvoparno tehničko objašnjenje verovatno najvažnije stvari u vezi s

fotografijom. Nju možemo dobiti i eksoviranjem kroz rupicu (pin hole), a znamo da medij koji stvara sliku odavno više nije samo film. Pritiskom na okidač pokreće se složeni satni mehanizam kojim se reguliše trajanje ekspozicije, pokreće ogledalo kod refleksnih fotoaparata i aktivira zatvarač. Svaka od ovih akcija proizvodi određeni zvuk, koji je vlasnicima fotoaparata dobro poznat – priča im kako radi! Dužina ekspozicije i pravilan rad zatvarača i te kako se mogu prepoznati sluhom, naročito ako fotoaparat koristite svakog dana.

Tema prošlog broja časopisa bila je ekspozicija i sve ono što se u fotografiji može dobiti kontrolom trajanja prolaska svetla kroz optički deo fotoaparata na fotoosetljivu površinu, bilo film ili digitalni čip. Pozabavili smo se osnovnim principima i pravilima upotrebe ekspozicije da bismo dobili što bolje fotografije. Sada ćemo se osvrnuti na kreativnu upotrebu ekspozicije, koja ponekad podrazumeva kršenje pravila, tj. upotrebu ekspozicije van ustaljenih normi u situacijama kada veoma duga ili pak veoma kratka ekspozicija donose odlične rezultate.

SVETISLAV V. DRAGOVIĆ

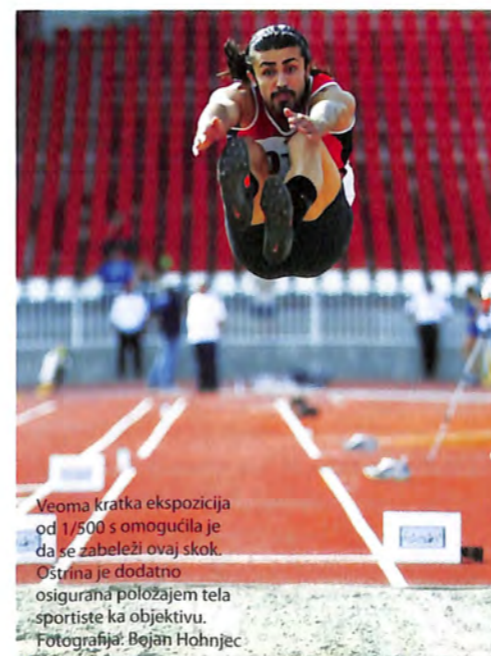
DOČARAVANJE BRZINE

Iako je po logici stvari neophodna ultrakratka ekspozicija da bismo "uhvatili" pokret, u velikom broju slučajeva duga ekspozicija mnogo bolje dočarava brzinu kretanja. Ako je kretanje upravno na osu objektiva, onda se pomeranjem objektiva i praćenjem objekta tokom kretanja (tzv. panovanjem) može postići da oštrina predmeta bude veća nego što je oštrina pozadine i time se postiže izvesno saživljavanje s kretanjem, jer nam tako, na primer, izgleda kretanje iz vozila u kojem se vozimo. Kada se predmet kreće prema objektivu, dovoljna nam

Trka konja snimljena je po sistemu praćenja objekta dok se kreće, uz ekspoziciju od 1/30 s koja je bila dovoljno dugačka da zamuti pozadinu i noge konja, a dovoljno kratka da relativno "zamrzne" konje. Fotografija: Boris Bjelica

Trke kartinga, kao i automobila, svakako se odlikuju velikim brzinama koje nije uvek lako "uhvatiti". Trkač je snimljen tehnikom praćenja i ekspozicijom od 1/125 s, uz malu dubinsku oštrinu koja je zamutila prednji i zadnji plan. Fotografija: Predrag Vučković

Veoma kratka ekspozicija od 1/500 s omogućila je da se zabeleži ovaj skok. Oštrina je dodatno osigurana položajem tela sportiste ka objektivu. Fotografija: Bojan Hohnjec

DINAMIKA

Snimanje kratkim ekspozicijama daje mogućnost tzv. zamrzavanja pokreta, koje je dodatno zanimljivo u području ultrakratkih ekspozicija koje daju snimke stvari koje ne možemo videti golim okom: izgled kapljice koja udara o tvrdu površinu, metak koji prolazi kroz predmet... Na ovaj način postiže se osećaj dinamike. Na primer, fudbaleri u letu, trkački automobil izdignut iznad tla, posebno kada se kreće prema snimatelju, motociklisti u vazduhu i slično. Stičemo utisak dinamike jer iz našeg iskustva takav položaj nije uobičajen i stalan. Znamo da se potstiče u vrlo kratkom deliću vremena i da vrlo brzo sledi promena tog položaja. Dobra oštrina ovde je neophodna i ona još više povećava osećaj dinamike.

je relativno dugačka ekspozicija radi snimanja, negde oko 1/60 s, a poželjno je fotografisati s malom dubinskom oštrinom jer će tada glavni objekt biti izdvojen iz pozadine i dobro naglašen. U ovom slučaju efekat kretanja dosta je umanjen, pa treba staviti akcenat na nešto drugo, na primer, kada fotografirate sportiste, obratite pažnju na njihov izraz lica, napetost mišića, neobičan položaj tela...

Za ovakav snimak dovoljna je ekspozicija od samo 1/60 s jer se trkač kreće ka fotoaparatu. Mala dubinska oštrina omogućila je izdvajanje samo jednog motiva, tj. trkača. Fotografija: Bojan Hohnjec

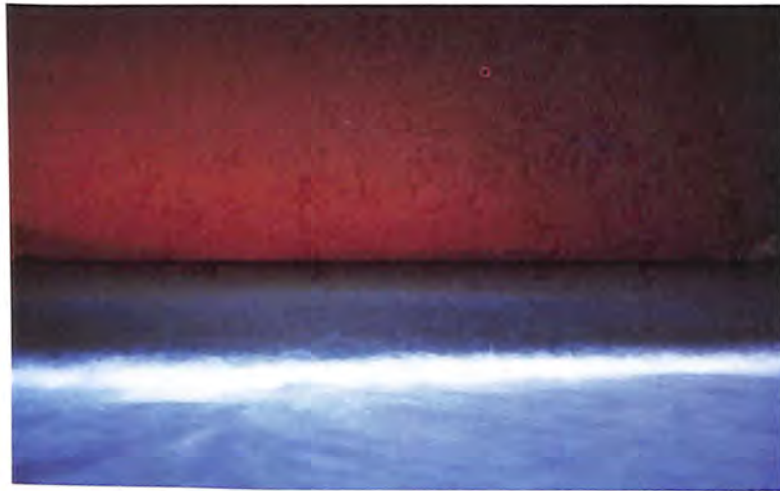

Okretanjem oko svoje ose fotograf prati objekat koji se brzo kreće, a uz ekspoziciju od 1/15 s dobija se efekat kružnog kretanja. Fotografija: Milan Živković

Ovaj neverovatan skok snimljen je iz donjeg rakusa s ekspozicijom od 1/250 s. Lik sportiste dosvetljen je sa dva bočna blica. Fotografija: Predrag Vučković

Ovaj apstraktni prikaz morskog pejzaža snimljen je noću (bez mesečine) pri ekspoziciji od 30 s. Svetlost na nebu dolazi od svetla grada, a beli trag u prvom planu je talas koji se pretvorio u izmaglicu. Snimljeno je na dijapozitiv filmu koji je zatim razvijen kao negativ kolor-film (kros proces). Otuda ove neobične boje, a i izuzetno veliko zrno. Fotografija: Ivana Brezovac

PRIRODNA KRETANJA

Najveći broj fotografa želi da prenese svu lepotu prirode onako kako je realno vidi, ali upravo priroda daje nam bezbroj mogućnosti da uz različitu upotrebu ekspozicije kreiramo sasvim novo viđenje prirode oko nas. Snimak potoka koji žubori s jako kratkom ekspozicijom pretvara vodu u staklo. To je odavno poznata činjenica i u svim početničkim uputstvima naći ćete savet kako da izbegnete taj efekat, tj. da

se voda ne snima kratkim ekspozicijama nego što dužim od 1/15 s do nekoliko sekundi. Tada mlazevi vode imaju neoštar prikaz u vidu kontinualnih linija. Čamci koji lekulaju na talasima i time postaju neoštri, sami talasi snimljeni noću ili uopšte na pejzažima snimljenim s jako dugačkom ekspozicijom gde se voda pretvara u nešto slično sloju pamuka. Zatim lelujanje biljaka: trave, cveća i drveća na vetru, kiša ili sneg koje nosi vetar, sve su to prirodna kretanja koja se najbolje dočaravaju dugom ekspozicijom.

Ova, na prvi pogled, neobična fotografija nastala je tako što su sa stativa snimljene dve fotografije iz apsolutno iste pozicije. Prva (levo) snimljena je dugom ekspozicijom od 1 s, a druga (desno) ultrakratkom ekspozicijom od 1/1.000 s. Naknadno, u računaru, na fotografiju levo postavljena je u sloju fotografija desno i zatim obrisana gumicom deo razmazane vode, što je rezultiralo ovim zanimljivim spojem oštrog i neoštrog. Fotografija: Milan Živković

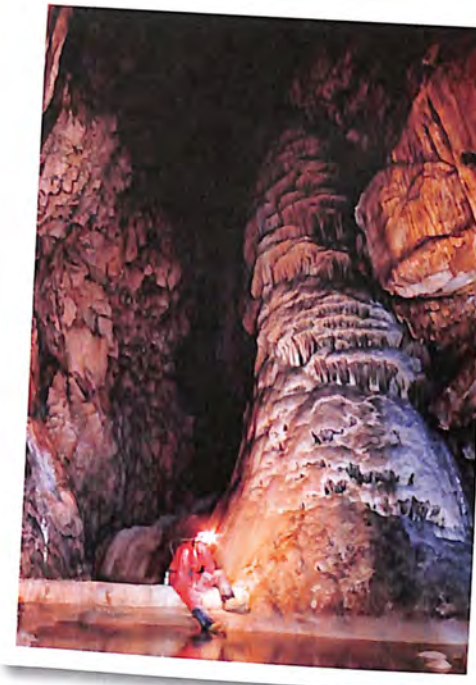
VIŠESTRUKA EKSPOZICIJA

U prošlosti je dvostruka ili višestruka ekspozicija bila skoro isključivo vezana za grešku pri snimanju, jer su na većini fotoaparata transport filma i zatezanje okidača bili odvojeni. Razvojem tehnike skoro svi fotoaparati dobili su vezane ove mehanizme, pa je mogućnost slučajnog dupliranja snimka eliminisana. Višestruka ekspozicija postiže se u praksi ili višestrukim osvetljavanjem filma putem ponovnog zatezanja i okidanja zatvarača ili uključivanjem i isključivanjem svetla koje osvetljava objekat. Na ovaj način snima se upotrebom dugmeta za višestruko eksponiranje, kojim se ova opcija aktivira.

Scena lunaparka, snimljena je sa stativa pri ekspoziciji od 1/30 s. Zatim je objektiv usmeren prema mesecu i s istom ekspozicijom snimljen tako da bude ukadriran u finalnoj fotografiji u gornjem delu. Fotoaparati je sam spojio oba snimka u jedan putem opcije Double Exposure u meniju fotoaparata (Nikon D200). Fotografija: Milan Živković

Drugi način jeste manje komforan jer zahteva postavku i kontrolu u mraku, skoro neophodnu upotrebu stativa, ali ima i neke dodatne mogućnosti. Ukoliko koristimo dosvetljavanje, onda se mogu napraviti i snimci koje je teško ili nemoguće uraditi drugačije. Tako je, na primer, snimanje pećina isključivo vezano za upotrebu dodatne rasvete – najčešće fleša koja ima ograničenu snagu. Ukoliko upotrebimo višestruko osvetljavanje prostora, dobićemo veoma zanimljive rezultate. Ono što treba znati jeste da je u ovom slučaju neophodna upotreba flešmetra jer je veoma teško odrediti ispravnu ekspoziciju. Koristeći višestruko eksponiranje mogu se napraviti izuzetno zanimljive snimci i ograničenja imaju veze jedino s našom maštom. Na primer, možemo napraviti snimak grada u suton dok još ima dovoljno svetla, a zatim sačekati mesec da izađe i onda na istom snimku dodati mesec. Pažljivim ulaganjem filma u fotoaparati mogu se uraditi dvostruke ekspozicije i na celoj rolni filma. Višestruka ekspozicija može se koristiti i u studiju, ali važno je napomenuti da se takve fotografije snimaju naspram tamne pozadine da bismo zadržali sve detalje prethodno snimljenog motiva. Ako se koristi "stroboskopski efekat" bliceva, onda se mogu dokumentovati i vrlo brza kretanja, bilo igra nekog temperamentnog baletskog igrača ili igračice

Unutrašnjost pećine iznad Vražjih firova snimljena je tehnikom "otvorenog fleša". Ona podrazumeva postavku fotoaparata na stativ, otvoren zatvarač (postavljen na B) i višestruko osvetljavanje jednim te istim blicem koji držimo u ruci. Korektna ekspozicija (broj bleskova) određuje se flešmetrom prema postavljenoj blendi. Fotografija: Zoran Simić

DINAMIČNO ZUMIRANJE

Ovde možemo govoriti o specijalnim efektima. Tehnika snimanja svodi se na to da prilikom snimanja zumiramo i na taj način dobijamo oštar samo centar fotografije, dok se neoštrina pojačava ka periferiji kadra. Ovo može da da vrlo dinamičan efekat ako se uradi s merom. Fotografija mora imati informativnih elemenata da bi bila interesantna i ne treba preterivati s efektom zumiranja. Posebno je zanimljivo kada se u ovaj princip snimanja doda i upotreba blica. Tada možemo snimati i u slabim svetlosnim uslovima, tj. noću, ili u zatvorenim prostorima.

Duga ekspozicija, za dlaku kraća nego što svetlomer pokazuje, i malo smanjen intenzitet blica, pravi su recept za dobru fotografiju snimljenu s blicem u funkciji slow/rear ili strobo (tri bleska). Ako tome dodamo razne pokrete fotoaparatom ili objektivom, razna čuda su moguća. Fotografija je snimljena pri ekspoziciji od 1 sekunde, brzim zoom out pokretom tokom eksponiranja i blicem na drugu zavesicu. Zbog dužine eksponiranja ovako nešto, iz ruke, prihvatljivo je samo sa širokougaonim zoom objektivom. Fotografija: Branko Stojanović

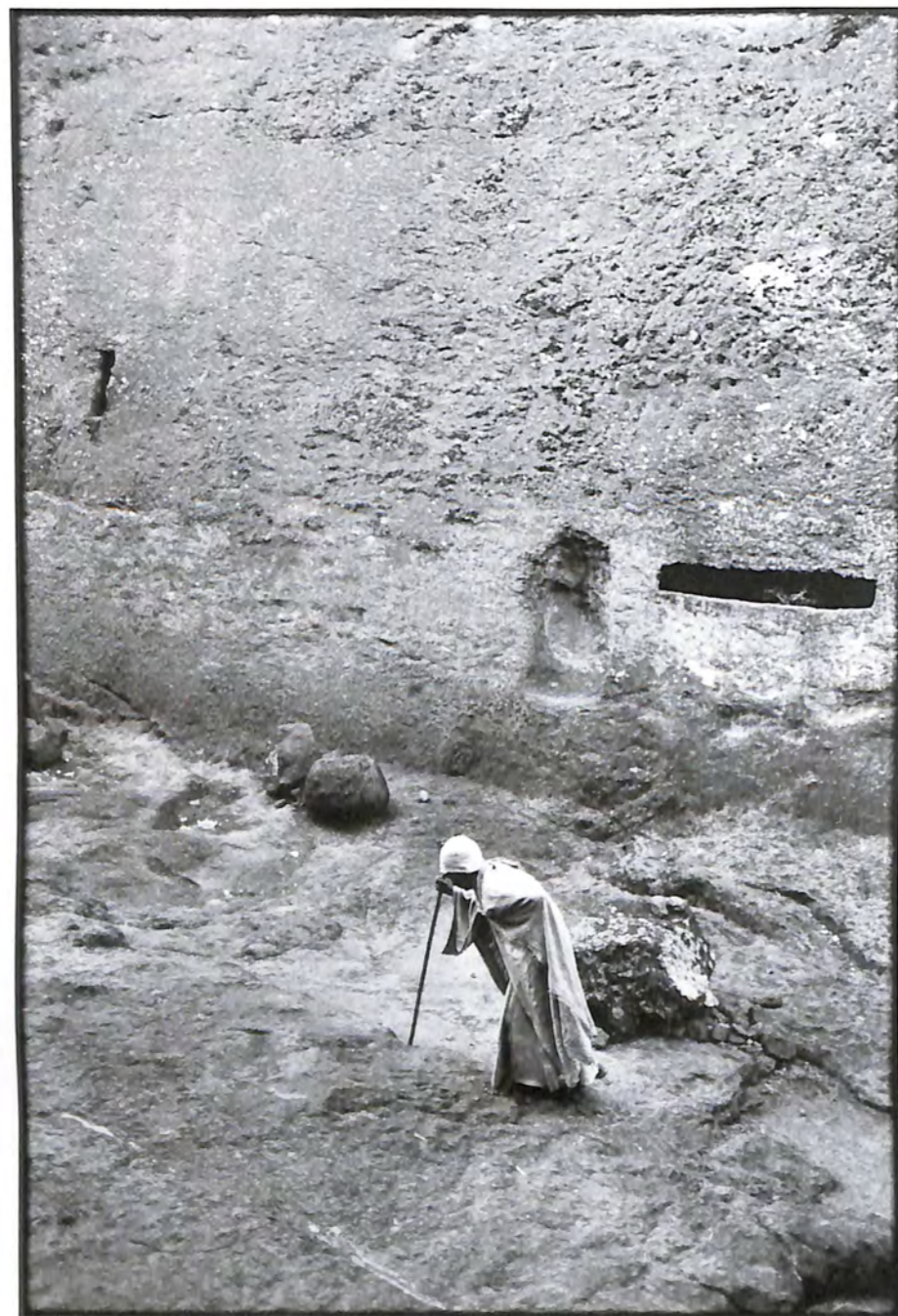
Dupli portret nastao je u studiju. Model je postavljen ispred crne pozadine i pažljivom postavkom modela i igrom prednjeg i zadnjeg plana postignuta je ova precizna kompozicija. Korišćena je studijska rasveta. Fotografija: Dragan Antonić

Unutrašnjost Aja Sofije snimljena je s balkona, koji je služio kao oslonac. Osetljivost je bila podešena na ISO 1.600, pa je ekspozicija mogla biti relativno kratka 1/40 s tako da je sve na fotografiji prilično oštro. Ipak, ljudske figure ne ometaju celokupnu kompoziciju, već su dobar pokazatelj veličine same crkve. Fotografija: Svetislav Dragović

KAKO POSTIĆI OVAKE EFEKTE

Što su fotoaparati jednostavniji, to je kontrola ekspozicije teža, a ona je neophodna ako želite da postignete sve efekte o kojima smo pisali. Potpunu kontrolu otvora objektivna i vreme ekspozicije imaju SLR fotoaparati, pa se svi ovi predloženi metodi mogu lako izvesti, potrebno vam je samo malo prakse jer treba znati kada i kako reagovati u određenoj situaciji. U svakom slučaju, ako želite da pomerite vaše granice korišćenja ekspozicije, morate najmanje imati kompaktni digitalni fotoaparati neke više klase s ručnom kontrolom ekspozicije, a svi modeli SLR fotoaparata, od najprostijih do onih profesionalnih, omogućavaju vam da se beskonačno igrate u svetu kreativne ekspozicije.

LALIBELA (ETHIOPIE)

© VOYA

Anri Kartije-Bresson

© RAYMOND DEPARDON, ETIOPIJA, 1996

A Voja Mitrović

© MARC RIBOUD, VAŠINGTON, 1967

Velikani dvadesetog veka

Fotografije iz kolekcije
Vojina Mitrovića (Pariz)
5 – 18. 5. Galerija Artget,
Kulturni centar Beograda

U Galeriji "Progres", 2000. godine, Vojin Mitrović predstavio je radove velikana svetske fotografije Anri Kartije-Bressona (Henri Cartier-Bresson), Jozefa Kudelke (Joseph Koudelka), Sebastijana Salgada (Sebastião Salgado), Robera Duanoa (Robert Doisneau) i drugih. Nakon osam godina došao je u Beograd kako bi prikazao i drugi deo svoje kolekcije, u kojoj se nalazi oko sedamdeset fotografija koje je Vojin Mitrović uradio u klasičnoj crno-beljoj tehnici, dimenzija 30 x 40 cm i 50 x 60 cm. Pored Salgadovih fotografija, publika

je imala priliku da vidi radove čuvenih magnumovaca Renea Burija (René Burri), Martina Franka (Martine Franck), Rejmona Depardona (Raymond Depardon) i Jana Berija (Ian Berry), zatim jednog od najuglednijih francuskih stručnjaka za fotografiju Žan-Kloda Gotrana (Jean-Claude Gautrand), Holgera Trilča (Holger Truelzsch), Frederika Brenera (Frédéric Brenner), Giljerma Davila (Guillermo Dávila), Petera Tarnlia (Peter Turnley), Letisije Batalje (Letizia Battaglia), Marka Ribua (Marc Riboud), Laure Vaskoni (Laure Vasconi) i Manuela Ramosa (Manuel Ramos).

© MIKI VELIČKOVIĆ, BRANIMIR KARANOVIĆ
(UMETNIČKI DIREKTOR GALERIJE ARTGET ZA 2008.
GODINU), VOJIN MITROVIĆ I VESNA DANILOVIĆ
(GLAVNI UREDNIK KULTURNOG PROGRAMA KCB-A)
NA OTVARANJU IZLOŽBE

Radeći kao majstor za kopiranje tiraža (fotografskih povećanja) u Agenciji "Pictorial Service", Vojin Mitrović bio je blizak prijatelj i saradnik Anrija Kartije-Bressona i Jozefa Kudelke. Stalni je saradnik Rene Burija i Frederika Brenera a dugi niz godina saradivao je sa Mark Ribuom i Sebastiom Salgadam. Svoju kolekciju gradio je skoro četiri decenije. Sve fotografije s izložbe u stvari su pokloni-zahvalnice za njegov trud, rad i nesvakidašnji talenat da izvuče maksimum iz negativa i da prepo-

zna težnje svakog fotografa s kojim je saradivao. Veliki broj fotografija za njega ima i sentimentalnu

vrednost, o čemu svedoče i pisane posvete i zahvalnice. Zahvaljujući svom znanju i umeću, ubraja se u red najcenjenijih svetskih majstora za kopiranje tiraža i uzor je mladim kolegama.

Izuzev serije fotografija Manuela Ramosa o Meksiku, nastale početkom XX veka, Salgadovih i Brenerovih fotografija iz osamdesetih i devedesetih, većina prikazanih fotografija obuhvata period pedesetih i šezdesetih godina prošlog veka. Primarni značaj ove izložbe leži u činjenici da smo u eri masovnih medija i Interneta, kada su nam svaka informacija ili slika, pored časopisa i knjiga, dostupni samo jednim pritiskom na dugme kompjuterskog miša, bili u mogućnosti da uživo vidimo neke od najznačajnijih radova koji se s pravom smatraju ikonama XX veka.

Par Vojta

Amihés
Mami

© LAURE VASCONI, MONTEVIDEO

Bambolder, Blumengue 1959

par Vojta

Nave Tomi

© RENÉ BURRI, ISTOČNA NEMAČKA, 1959

Pre svega, Burijev legendarni portret Če Gevare s tomposom (Havana, Kuba, 1963) i "Sao Paolo" (Brazil, 1960), o kojima je nešto više rečeno u portfoliju o ovom umetniku (Refoto br. 21), kao i Salgadoov ciklus o radu u teškim uslovima. Na ovom ciklusu Salgado je radio deset godina i snimio čak 40.000 fotografija. Portret iscrpljenog radnika nakon opravke havarije naftnog izvora u Kuvajtu svojim patosom i snagom predstavlja remek-delo "lajf" fotografije. Svakako su vredne pomena i fotografije čoveka koji nalik cirkuskom artistu farba Ajfelovu kulu ili devojke s cvetom ispred vojničkog kordona u Vašingtonu Marka Ribua,

ljudi u odmoru i rekreaciji pored bazena Martine Frank, prizori Južne Afrike Jana Berija i rušenja staklenih hala Žan-Kloda Gotrana, Bataljino viđenje svakidašnjice na ulicama Palerma i Brenerovi grupni portret različitih jevrejskih zajednica. Nastale u različitim situacijama i krajevima sveta, dramatične, potresne ili pak blago komične, izvanredno komponovane i tonirane, ove fotografije su, možemo slobodno reći, s jedne strane, najbolja potvrda Bresonove izjave da "Fotografisati znači istovremeno nišani i glavom i okom i srcem", dok su, s druge strane, deo tehničkog umeća i talenta Vojina Mitrovića.

JELBNA MATIĆ

par Vojta, on fotografisao de papirni štandovi

do i ...

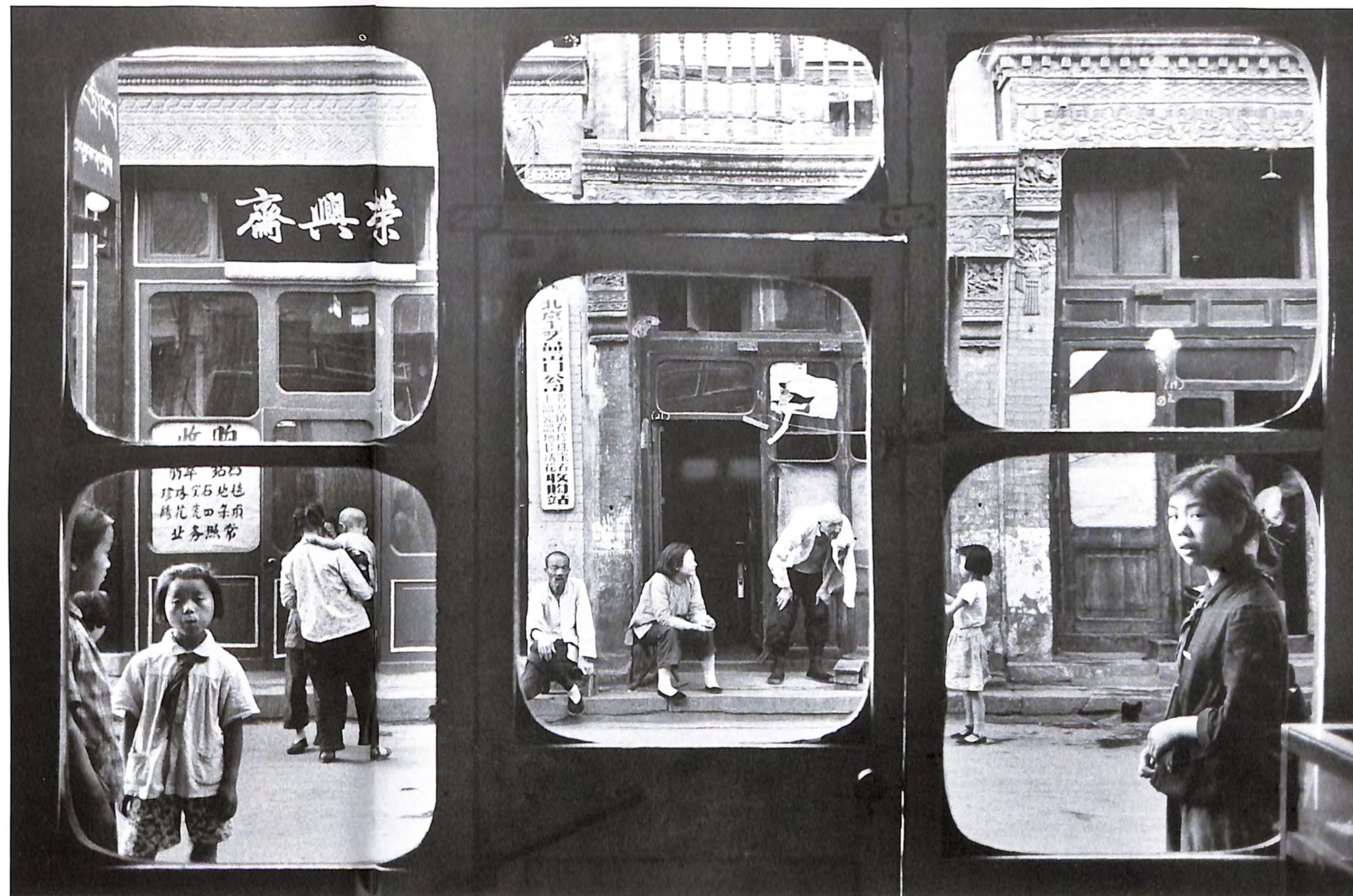
© FRÉDÉRIC BRENNER, "FRIZERSKI SALON", TADŽEKISTAN, 1990

Tržište fotografije

Dolazak Vojina Mitrovića u Beograd povodom izložbe "Velikani 20. veka", u Galeriji "Arget", iskoristili smo za razgovor o tržištu fotografije. To je tema koja, na žalost, kod nas nije aktuelna jer tržište praktično i ne postoji, pa je utoliko zanimljivije čuti mišljenje iskusnog čoveka koji veći deo svog života provodi u gradu koji bi se mogao nazvati srcem fotografije – u Parizu

© GUILLERMO DÁVILA, "FRIDA KALO U BELOJ HALJINI"

A Vojin
kri des tireurs

© MARC RIBOUD, KINA

Vojin Mitrović ne samo da je odličan printerišta već i dobar poznavalac tržišta fotografije, pre svega, klasične crno-bele. Na indirektnan način i sâm učestvuje na tom tržištu jer je izradio veliki broj povećanja koja su završila u rukama kolekcionara, galerista, ili prosto ljubitelja fotografije. Kada govori o tržištu, tj. o kupcima fotografije, on ih upravo deli na tri, već pomenute kategorije. Ističe da postoji velika razlika kod kolekcionara jer neki su

samo trgovci koji su u fotografiji našli dobar biznis a drugi su pravi poznavaoци i poštovaoci fotografije. Svi oni funkcionišu na različite načine. Muzeji i galerije kupuju dela mahom poznatih autora da bi upotpunili svoje kolekcije. Jednostavno rečeno, početnik u fotografiji, ma koliko bio dobar, teško će biti uvršten u njihovu kolekciju. Dela velikih majstora fotografije mahom se prodaju na aukcijama u velikim aukcijskim kućama u Londonu, Parizu, Njujorku i ona

dostižu vrtoglave cifre od nekoliko stotina hiljada evra ili dolara, a od skoro je jedna Steichenova fotografija prešla magičnu cifru od milion dolara.

ORGANIZACIJA IZLOŽBE

S privatnim galerijama stvar je malo drugačija. Većinom fotograf dolazi do galeriste, nudi mu svoje radove i ako galerista proceni da bi mogao nešto da proda, organizuje mu izložbu koja je, naravno, prodajna.

© MANUEL RAMOS, "ČERKE MANUELA RAMOSA", MEKSIKO

Novac od prodatih fotografija deli se između galeriste i fotografa, najčešće u odnosu pedeset-pedeset odsto. Taj odnos menja se u zavisnosti od toga ko preuzima veći deo troškova na sebe. Na primer, ako galerista izradi sva povećanja, uzima veći procenat, a ako fotograf donese gotove fotografije, taj procenat se smanjuje. Koliko će neka galerija preuzeti troškova na sebe varira od galerije do galerije jer, logično, male, nepoznate galerije uglavnom traže da fotograf sve organizuje o svom trošku: donese opremljene fotografije (uramljene, kaširane...), čak i odštampa pozivnice i katalog, ako to želi, a galerija samo pozove ljude koji su bitni za promociju izložbe i eventualnu prodaju fotografija. S druge strane, renomirane galerije često učestvuju u znatnoj meri u svim troškovima ili čak preuzimaju veći deo na sebe, ali se zato najčešće odlučuju za već poznata imena ili mlade talente koji su u usponu. Neke galerije sklapaju ugovore s fotografima da ih samo one zatupaju i tako stiču ekskluzivno pravo da samo oni plasiraju njihove radove na tržište. U neku ruku, postaju njihove mecene. Takođe, ponekad se desi da galerija "otkrije" novog talenta i plasira ga na tržište. Pozitivne kritike u medijima i pojavljivanje važnih ličnosti iz sveta fotografije na vašoj izložbi svakako su jedan od ključnih elemenata za postizanje dobre cene na tržištu. Zanimljivo je pogledati troškove jedne izložbe u

Njujorku, u prilično poznatoj galeriji: dvadeset kolor-fotografija formata 50 x 70 cm, uramljenih (s paspartuom), oglašavanje izložbe u medijima, pozivnice, pres-materijal, vraćanje neprodatih fotografija autoru, koktel na otvaranju izložbe... sve to košta neverovatnih 14.000 dolara! Naravno, izložbu je moguće organizovati i za mnogo manje para, pa tako mala galerija u Sakramentu to isto uradi za 1.450 dolara. Ti troškovi su za fotografije manjeg formata, ne tako bogato opremljene i sve ostalo je mnogo skromnije.

Prodane fotografije na izložbi označavaju se crvenim tačkicama, kojih može biti i nekoliko pored jedne te iste fotografije. Što manji broj tačkica pored fotografije to je cena veća. Ona se formira u dogovoru između fotografa i galeriste. Uglavnom galerista sugeriše cenu jer on dobro poznaje tržište. Za svaku izložbu napravi se određeni tiraž fotografija u određenom formatu. Taj tiraž označava se na belom okviru fotografije, koji ne sme biti manji od dva centimetra. Ako je urađeno deset kopija od jedne fotografije, označava se sa 1/10 ili 5/10 u zavisnosti koju kopiju ste izložili. Ostali podaci su potpis autora i naziv i godina nastanka fotografije. Sve to može se napisati i na poledini fotografije grafitnom olovkom ili arhivskim crnim tušem koji služi za signiranje svega što je namenjeno muzejima, tj. arhiviranju.

© LETIZIA BATTAGLIA, PALERMO

ŠTA SE KUPUJE?

Većina vas u dilemi je šta se uopšte prihvata na tržištu fotografije – samo klasične crno-bele ili digitalne fotografije izradene najnovijim tehnologijama. Naravno da ni galeristi ni muzeji ne mogu da ignorišu savremene tokove u tehnologiji fotografije, pa se tako danas, pored crno-belih fotografija izrađenih na fotopapiru s baritnom podlogom, prih-

vataju i fotografije odštampane na inkdžet štampačima, ali uz pomoć najnovije tehnologije pigmentnih mastila koja omogućavaju ekstremno veliku trajnost od dve stotine godina. Takođe, postoje i papiri za štampače koji imaju baritnu podlogu. Prihvataju se i sve fotografije nastale u lambda printerima (lasersko osvetljavanje i hemijsko razvijanje) ili najnovijom "lightjet" tehnologijom kod koje se fotografija direktno laserski "ucrtava" u papir. Naravno da stare crno-bele fotografije imaju veću vrednost na tržištu jer, prvo, imaju istorijsku vrednost, drugo, urađene su "ručno" i, treće, tadašnji fotopapiri imali su mnogo više srebro-bromida u podlozi papira.

Vidite da je počeo da se koristi termin "ručna" izrada, što je ranije bilo besmisleno jer su sve fotografije nastajale ručno u laboratoriji. U današnjoj eri automatizovanih mašina ručni rad dodatno se ceni i bolje kotira na tržištu, pa se tako po galerijama još uvek može naći oko pedeset procenata klasične fotografije. Tu spada i čuveni "cibachrome" (dijapozitivi direktno povećani na fotopapir), ali čak i u Parizu laboratorija koje nude ovu uslugu ostalo je samo dve.

BUDUĆNOST FOTOGRAFIJE

Na pitanje kakva je budućnost fotografije, pre svega crno-bele, Vojin Mitrović odgovara da za već deset godina očekuje novu generaciju fotografa koji će sve raditi isključivo digitalno, a da će klasični foto-postupci postati rari, što dokazuje i podatak da je većina proizvođača zaustavila proizvodnju fotopapira. Isto tako, ugasili su se veliki sistemi laboratorija i ostaju samo male laboratorije i pojedinci koji to uslužno rade. U Parizu je i dalje najveća laboratorija "Picto Service" koji nudi sve vrste foto-usluga: od razvijanja svih vrsta filmova, do izrade svih vrsta povećanja, kako onih nastalih klasičnim putem,

tako i onih nastalih najnovijom digitalnom tehnologijom. Zanimljivo je da se veliki broj fotografa vraća radu s filmovima radi lakšeg i, pre svega, sigurnijeg arhiviranja, pa se pretpostavlja da će razvoj digitalne tehnologije prvenstveno biti usmeren u tom pravcu.

IVANA BREZOVAC

Nekada davno pročitao sam priču o čoveku koji pravi cvetove toliko male da ih pakuje u probušenu vlas kose. Uz to postao je i tadašnji šampion sveta u ronjenju na dah. Ako vam izgleda da ove dve stvari nemaju nikakve veze, sačekaćemo malo da odete na teren i započnete vašu avanturu u zemlji liliputa

Koliko blizu možete prići?

Termin makrofotografija koristi se, u osnovi, veoma slobodno i podrazumeva svako fotografisanje bliže od uobičajenog. Snimanje malih objekata, obično od veličine snimka 9x13, naziva se "close up" fotografijom ili, prevedeno, – snimci- ma izbliza. Namerno smo kao reper postavili format u centimetrima jer postoje mnoge rasprave o tome gde počinje makropodručje, a ove mere približne su veličine slike koju dobijete kada neki od objektivu koji to mogu prebacite u takozvani makrorežim (makromod). Ipak, to još uvek ne znači da je ono što ste snimili prava makrofotografija jer od snimaka s odnosom originala i reprodukcije od 10:1, pa sve do 1:1 fotografisemo u području bliske ili "close up" fotografije. Ako nam je objekat istih dimenzija na snimku (filmu ili senzoru), tj., odnos objekta i reprodukcije 1:1, ulazimo u pravo makropodručje, koje se kreće od 1:1, pa sve do 10:1 (po nekim autorima 20:1), a sve

iznad toga spada u oblast mikrofotografije. Kao i sve ostale oblasti fotografije, i makrofotografija ima veoma veliki broj oblasti i područja primene. Mi ćemo se, u ovom tekstu, ograničiti samo na jednu oblast koja je takođe široka – snimanje životinja i kretaćemo se u području fotografije izbliza i makrofotografije. Što se tiče malih stvorenja, njih ima neverovatno mnogo. Ako biste sada započeli rad na snimanju svih vrsta dnevnih leptira koji žive u našoj zemlji, trebalo bi vam dugo godina da ih sve snimate. A to je samo deo ogromnog reda insekata. Tu su i mekušci, vodozemci, gmizavci, ribe, ptice, sisari... Ono što ovu vrstu fotografije čini veoma zanimljivom jeste to što je lako pronaći i snimiti nešto što niko drugi pre vas nije imao priliku čak ni da vidi. Makrosnimanja nekada su bila privilegija posvećenih fotografa, tj. zahtevala su posebnu opremu i određenu dozu priprema.

Pojava kompaktnih digitalnih fotoaparata otvorila je novo poglavlje u makrofotografiji jer, kako smo to više puta pomenuli, konstrukciono kao da su izmišljeni za ovu vrstu posla. S druge strane, mogu biti poprilično "trapavi" i spori pri fokusiranju. Pojava TTL merenja i pogotovu digitalnih SLR fotoaparata olakšala je život svim makrofotografima. Možemo da konstatujemo da ne postoji lak put u makrofotografiju ako u nju ne računamo pojavu kompaktnih digitalnih fotoaparata koji se najbolje mogu koristiti za fotografisanje nepokretnih objekata. Sve ono što znamo ili koristimo u svakodnevnom snimanju pada u vodu kada počnemo s makrosnimanjima. A kada već pominjemo padanje u vodu, ona priča o svetskom prvaku u ronjenju na dah biće vam jasna kada počnete i vi da zadržavate dah u želji da snimate maksimalno oštru fotografiju. Srećno ronjenje na suvom!

KRILA VILINOŠ KONJICA fotografisana su objektivom Mikro Nikkor 55, međuprsten PK 13, blenda f 16, uvećanje je 2,5 puta. Osvetljeno je sa dva svetlosna provodnika (Gossoon Fiber Optic Illuminator) koja otpozadi, pod malim uglom, prosvetljavaju krila kako bi se istakla fina struktura mreže.
Fotografija Milan Kosanović

MILAN KOSANOVIĆ
Snima na granici makro i mikrofotografije, jer zahvaljujući posebnoj opremi koju godinama koristi postiže uvećanja i preko 20 puta. Isprobao je sve moguće tehnike makrofotografisanja, a danas snima uz pomoć fotoaparata Nikon F3 i Mamiye RB 67 koju je modifikovao prema svojim potrebama. Od objektivu najčešće koristi Mikro Nikkor i Leitz Luminar.

OKO OBADA snimljeno je uz pomoć objektivu Leitz Luminar 25 mm, uz blendu f 15, a postignuto uvećanje je 5x na filmu 35 mm. Osvetljenje je Gossoon fiberoptička rasveta postavljena pod ostrim uglom.
Fotografija: Milan Kosanović

GLAVA POLJSKE STENICE mogla je biti snimljena na ovaj način samo nakon presvlačenja jer tada teški neprovidni oklop od hitina spadne, a pojavi se nežno telo lepe žučkaste boje, s brojnim crnim čulnim tačkama. Prilikom fotografisanja dva Gossoon fiberoptička provodnika postavljena su sa suprotne strane tela, koje je na taj način uspešno prosvetljeno. Treći svetlosni provodnik usmeren je prema plavoj pozadini – postavljen iza tela stenice. Objektiv Leitz Luminar 25 mm, uvećanje na snimku 2 puta.
Fotografija: Milan Kosanović

INSEKT IZ RODA CIKADA snimljen je kompaktnim fotoaparatom uz korišćenje posebno montiranog i naopako okrenutog klasičnog teleobjektivu od 135 mm. Korišćenje objektivu sa starih analognih fotoaparata koji se u takozvanom retro položaju montiraju ispred objektivu daje neverovatno dobre rezultate i jedna je od najefikasnijih ulaznica u svet makrofotografije.
Fotografija: Zoran Kuzmanović, Panasonic DMC-FZ20

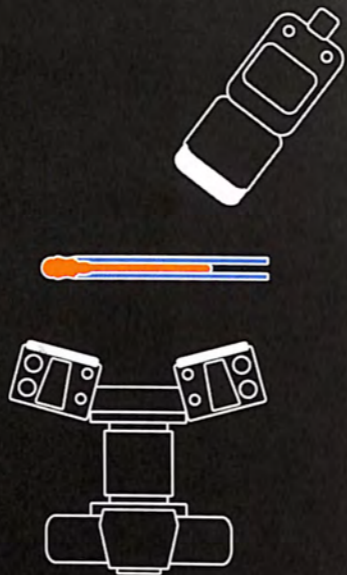

MUVA

Glava muve koju krase fasetne oči uvek je privlačan motiv kojem nije lako prići jer su ovi insekti veoma oprezni. Korišćenje makroobjektiva većih žižnih daljina daje dovoljnu radnu udaljenost i ujedno prostor za pozicioniranje bliceva kao glavne rasvete.

Fotografija: Zoran Zetović, Canon EOS 400D

ŠEMA SPECIFIČNE RASVETE

Sistem koji je razvio "Nikon" daje velike mogućnosti kreativne bežične kontrole bliceva kojih može biti onoliko koliko ih imate, a delite ih na grupe. Fotoaparar je prvo postavljen na stativ i podešen tako da je blic sinhronizovan na dugo vreme ekspozicije, koje je u ovom slučaju iznosilo osam sekundi. Ujedno je postavljeno aktiviranje blica na prvu zavesicu, to jest odmah nakon okidanja. Insekta koji stoji na grančici osvetljavaju tri blica: dva SB R200, čija svetla dolaze s prednje strane i koji su definisani kao grupa 1 s polovinom snage bleska, i jedan SB600, koji scenu osvetljava nisko otpozadi, postavljen u grupu 2 sa šesnaestim delom snage. Nakon okidanja bliceva fotoaparar je ekspozirao vreme potrebno za dobijanje detalja pejzaža u mraku.

Fotografija: Milan Živković

MILAN ŽIVKOVIĆ

Nekadašnji fotograf Prirodnačkog muzeja u Beogradu još ne odustaje od makrofotografije. Jedan je od zagovornika poštovanja kodeksa snimatelja prirode po kome pre i posle snimanja fotograf ne treba biti niti primećen, niti sme ostaviti bilo kakav trag svog prisustva.

VILINI KONJICI

Snimiti jednog vilinog konjica nije uvek jednostavno, a fotografija susreta dva insekta iste vrste prava je retkost. Ovaj snimak je komplikovano izvesti i zbog toga što oči oba insekta moraju biti u istoj ravni zbog postizanja maksimalne oštrote.

Fotografija: Miroslav Tolimir, Canon A30

MRAVI

Prikazane fotografije pokazuju određene trenutke od kojih je verovatno najzanimljivija priča sa snimka Zorana Kuzmanovića na kojem se vidi posledica rata dva mravinjaka (niste znali da mravi vode ratove?). Mrav koji je ostao bez polovine tela i dalje se grčevito drži čeljustima za nogu svog mnogo većeg protivnika.

Fotografija: Zoran Kuzmanović, Panasonic DMC-FZ20

ZORAN ZETOVIĆ

Počeo je sa astrofotografijom a kada je snimio svog prvog i sudbonosnog pauka virus makro fotografije potpuno ga je obuzeo. Relativno brzo je izmenjao nekoliko fotoaparata i sa kompaktnih stigao do DSLR i makro objektiv. Najveći broj fotografija snima pored reke koja ga dodatno inspiriše.

FOTOGRAFISANJE INSEKATA

Omiljeni motiv makrofotografa jesu insekti. Možemo ih pronaći svuda, većini je relativno lako prići i nije neophodna posebna maskirna oprema. Čak nisu preterano osetljivi ni na svetlo blica. Snimanje ove grupe životinja ipak je prilično teško jer su veoma aktivni i stalno su u pokretu. Zato pojedini fotografi pokušavaju da fotografišu mrtve insekte u studijskim uslovima, ali se takvi snimci odmah prepoznaju. Bespredmetno je trošiti sate imitirajući prirodu koja svakog trena kreira bezbroj prelepih i jedinstvenih motiva.

Veoma je važno da pronađete neki karakterističan momenat u njihovom životu koji bi fotografiju koju ste snimili izdvojio iz mase dokumentarnih. Pored ovoga, potrebno je definisati i kako će fotografija biti rasvetljena, to jest da li će biti iskorišćeno postojeće svetlo, što vas tera ili na korišćenje velikih otvora blende ili na povećanje osetljivosti. Druga opcija jeste korišćenje blica kojim ćemo dodati svetlo u senkama ili ćemo ga iskoristiti kao glavno svetlo što može da rezultira potpuno crnom pozadinom na kojoj se objekat lepo ističe, ali ponekad može delovati i potpuno neprirodno.

GUSENICA

Nije uvek neophodno da na fotografiji bude sve oštro, jer jedino što bi trebalo biti tačno fokusirano jesu, kao i uvek, oči. Tako su i oči ove gusenice oštre, a sve ostalo nestaje u lepoj dubinskoj neoštirini koja daje zanimljiv likovni efekat.

Fotografija: Zoran Zetović, Canon EOS 400D

VILIN KONJICI

Izgled snimljene fotografije u zavisnosti od položaja svetla. Prva fotografija snimljena je sa zatvorenim blendom i shodno tome je i svetlo blica koje dolazi sprede bilo jako, pa je pozadina relativno tamna. Ponekad se dešava da pozadina bude potpuno crna, ali taj problem razrešavaju sistemi rasvete koje bežično kontrolišu fotoaparata, tako da je moguće posebnim blicem rasvetljavati samo pozadinu. Drugi snimak urađen je s izbalansiranim vrednostima za blic i postojeće svetlo, dok je na trećoj fotografiji blic odvojen i postavljen iza vilinih konjica zauzetih parenjem, tako da su oni osvetljeni kontrastom. Fotografija: Geza Farkaš. Objektiv MikroNikkor 105 mm i fotoaparata Nikon D 70.

GEZA FARKAŠ

Neizlečivo zaljubljen u prirodu i posebno mikrokosmos. Za sada je uspeo da fotografiše oko 500 životinjskih vrsta koje je njegovo uvežbano oko uz pomoć strpljenja otkrilo na tlu, ispod naših nogu. Kaže da bi i sa još deset života uhvatio samo delić čudesne prirode.

PHOTOSHOP POMOĆ

Obrada digitalnih ili digitalizovanih (skeniranih) fotografija daje mnogo mogućnosti za ispravljanje manjih grešaka koje su nekada bile razlog odbacivanju pojedinih snimaka. Retka fotografija žabe gatalinke, koja inače život provodi na drveću, u vreme parenja (to je jedino vreme kada one na nekoliko dana odu do vode) imala je nekoliko nedostataka. Vlat trave koja je išla preko njenih leđa i nije neka velika greška, ali je presvetao i preveliki list u donjem desnom uglu i te kako smetao – jednostavnim kloniranjem ove greške brzo su uklonjene.

SZILARD KOVACS

Iako je najviše posvećen fotografisanju ptica neće propustiti priliku da snimi i neku drugu životinju. Smatra da je veoma važno dobro upoznati svoju opremu kako bi mogao da radi bez razmišljanja a isto tako se sprema i za snimanje pojedinih životinja.

PLAVAC

Silueta leptira plavca koji se smestio na vlatima trave i sprema se da prespava noć. Teleobjektiv namenjen snimanju udaljenih objekata sabio je perspektivu i načinio velikim sunčev disk. Fotografija: Szilard Kovacs

PREOBRAŽENJE

Posebna oblast makrofotografije koja često otkriva i nepoznate detalje iz života snimanih životinja jeste fotografisanje sekvenci. Izlazak vilinog konjica iz lutke poslednji je stadijum preobražaja vilinog konjica iz životinje koja je živela pod vodom u krilatog gospodara neba. Sam postupak zahteva

veliku količinu strpljivog čekanja i pažljivog čuvanja, da ne kažemo uzgajanja, i naravno obavezno prisustvo jer se izlazak dešava brzo, a i sušenje krila ne traje dugo. Izbor rasvete i opreme kod ovakvog snimanja nije problem jer se većina ovakvih fotografija snimi u fiktivnim studijskim uslovima. Fotografija: Geza Farkaš

SMUK koji se peo uz drvo bio je spreman da pobegne, ali uz malo ubedivanja i blokiranja puteva za beg stao je da vidi šta će desiti. Tada je na scenu stupio makrorežim "Minoltinog" 35-135 zum objektiv. Fotografija: Milan Živković. Minolta X700 i 360PX blic. Dijapozitiv.

Mlada i mala zmija ribarica poslužila je kao zgodno mesto za odmor muvi zunzari. Fotografija: Geza Farkaš. Canon EOS 350, objektiv 200 mm na međuprstenovima.

FOTOGRAFISANJE MALIH ŽIVOTINJA: VODOZEMACA, GMIZAVACA, SISARA I PTICA

Sve ovo su plašljivija stvorenja čije snimanje dodatno otežava i mesto na kome žive. Kako bi mogli da snimimo vodozemce neophodne su gumene čizme i ogromna količina strpljenja potrebnog radi prilaska životinji jer ukoliko je uplašite može proći i desetine minuta dok ponovo izrone. Obično se koriste jači teleobjektivi u kombinaciji s telekonverterima ili međuprstenovima kako bi se maksimalno povećala radna udaljenost što itekako ima opravdanja kada fotografišete zmi- je otrovnice. Ukoliko vam je ispred objektivna žaba ili vodena zmija a želite da je osvetlite ili samo dosvetlite blicem morate dobro povesti računa o njegovom položaju zbog velikog broja refleksa koji će se vratiti s površine vode. Što se tehnike fotografisanja sisara i ptica tiče njih ona je ista kao i za sve ostale grupe ali tehnologija može biti i malo drugačija jer ih je moguće namamiti. Ptice će se zadržati na jednom određenom mestu ako im tamo ostavite hranu ili napravite mali sakriveni bazen u kojem će moći da se brčkaju. Mali sisari će doći kada namirišu hranu a ponekad i radozna- lost čini svoje pa recimo zvučnik može zadržati tekunicu na mestu koja bi se već sakrila u rupi pod zemljom.

ŽUTOTRBI MUKAČ Priči malo žabi nije lako ali još teže je "uhvatiti" trenutak u kome žaba zvana žutotrbi mukač drži napumpanim svoje obraze. Fotografija: Geza Farkaš

TEHNIKE FOTOGRAFISANJA

Fotografisanje kompaktnim digitalcem

Ukoliko posedujete kompaktni digitalni fotoaparata, najjednostavnije makrofotografije snimićete (pored upotrebe uobičajenog makrorežima – simbol lale) pomoću klasičnih "prime" objektiv: normalca 50 mm ili teleobjektiva od 135 mm koje okrećemo naopako i montira- mo pomoću adaptera. Adapteri se mogu pronaći u obliku nosača filtera na koje se onda objektiv montira pomoću preokretnog prstena (reverse ring). Blenda na ovim objektivima nema više nikakvu ulogu i potre- bno je da bude otvorena do kraja. Mali problem javlja se

kod onih fotoaparata koji nemaju mogućnost ručnog fokusiranja, pa ukoliko fotografišete neku plašljivu životinju, dobro je pronaći fokus na nekom sličnom objektu, zadržati prst na okidaču pritisnutom do pola i konačno ga pritisnuti do kraja kada vidite željeni kadar. U ovakvom slučaju fokusira se pomeranjem fotoaparata napred-nazad sve dok na displeju ne vidite ostru sliku. Kako bi na terenu, a pod jakim sunčevim svetlom, mogli da pratite šta se na displeju dešava, dobro je koristiti neko senilo, fabričko ili napravljeno u kućnoj radionici. Na sličan način mogu se na male kompaktice montirati i predleće, a uz malo traganja moguće je pronaći i apohromatske predleće koje su, u stvari, složeniji optički sistemi i sastoje se iz nekoliko sočiva tako da imaju korigovane hromatske aberacije uobičajene za predleće. Ako nemate predleće, mogu poslužiti i obične naočare s plus dioptri- jom, čije jedno sočivo postavite ispred objektivu ili ga izvučete iz rama i držite ili čak pričvrstite ispred objektivu.

Korišćenje SLR i D-SLR fotoaparata

Ozbiljniji D-SLR fotoaparata imaju brojne prednosti jer možete sami kreirati svoj optički sistem. Pored već pomenutih predleća, najjednostavniji način da započnete makrosni- manja jeste okretanje objektivu naopako. To se jednostavno radi pomoću preokretnih prstenova, a objektivu mogu biti čak i zumo- vi koje već imate. Postavljeni u širokougaono područje, davaće velika uvećanja uz prilazak veoma blizu objektu snimanja, i obrnu- to telepoložaj daće manja uvećanja uz veću radnu udaljenost. Na isti način koriste se i objektivu fiksni žižni daljina.

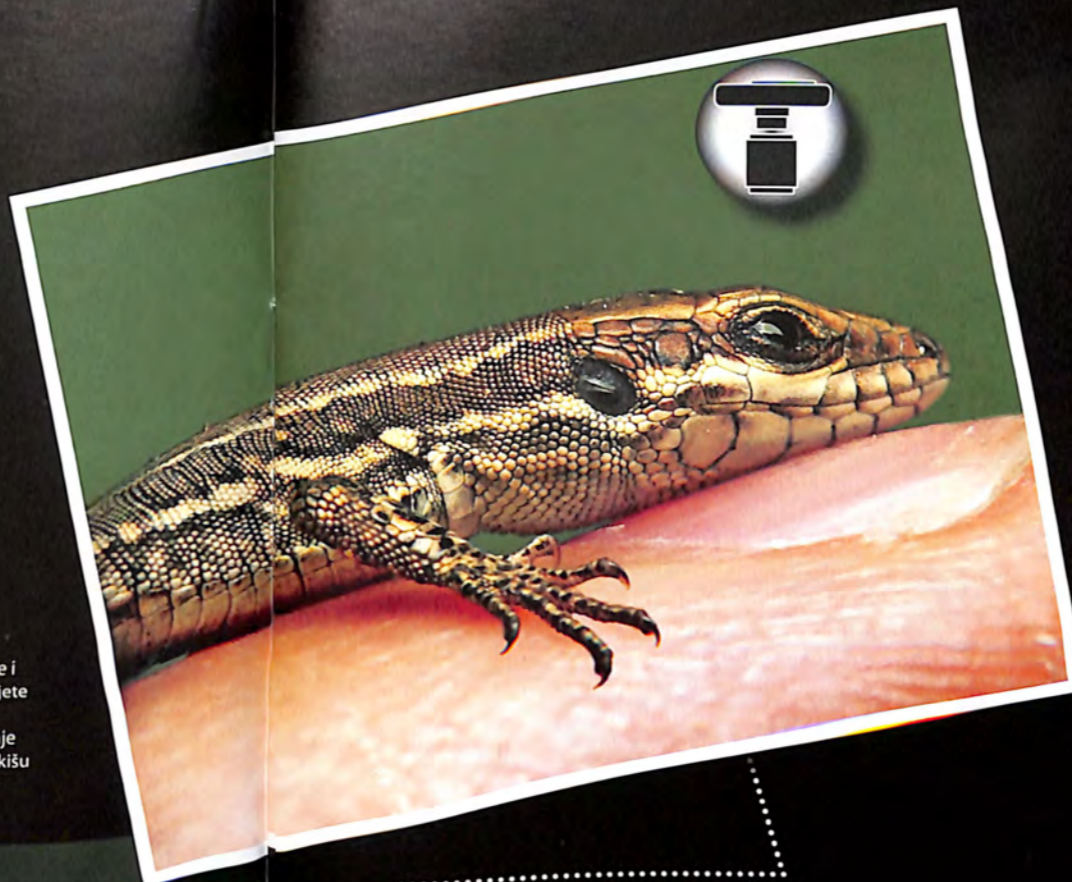

GUŠTER

Veoma dobar snimak uplašenog guštera koji pokušava da uplaši i otera uljeza otvaranjem čeljusti. Fotografija: Geza Farkaš. Canon EOS 40D, makro 100 mm, blic.

GATALINKA je pravi majstor kamuflaže i potrebno je zaista oštro oko da je otkrijete kada zauzme busiju na nekoj grani u lovu na insekte. Ove simpatične životinje poznate su i po tome da "pevaju" pred kišu pa su po tome dobile i ime. Fotografija: Szilard Kovacs

MLADUNAC GUŠTERA snimljen na prstu fotografa kako bi se stekao utisak o pravoj veličini. Fotografija: Zoran Kuzmanović. Panasonic DMC-FZ20 uz naopako okrenut 135 mm objektiv, blic.

ZORAN KUZMANOVIĆ

Spada u one fotografe koji maksimalno koriste mogućnosti kompaktnih fotoaparata. Fotografije pomoću fotoaparata Panasonic DMC FZ20 uz obrnut postavljen Carl Zeiss 135 mm objektiv.

MIROSLAV TOLIMIR

Strpljenje je njegova glavna odlika a svoje fotografije snima ujutro ili kasno popodne. Od opreme koristi i kompaktne ali i DSLR fotoaparate sa svim "gedžetima" neophodnim za uspešno snimanje.

GATALINKA u jednoj od svojih karakterističnih poza. Fotografija: Miroslav Tolimir. Canon EOS 20D, makro 100 mm, blic.

MIS

Primer za "sačekušu" – fotografiju plašljive životinje, u ovom slučaju kućnog miša namamljenog na hranu. Fotoaparat i blic su već bili postavljeni prema mestu gde će miš izaći a okidanje je izvršeno pomoću dugog žičanog okidača. Fotografija: Milan Živković. Minolta X700, blic PX360 na kabl, makro objektiv 105 mm. Dijapozitiv.

MRMOLJAK

Neke od životinja nije jednostavno fotografisati jer žive u vodi. Ukoliko je voda mutna, onda smo prinuđeni da ih snimamo u veštačkim uslovima. U slučaju mrmoljača ili tritona pravljeni su posebni akvarijumi od veoma tankog stakla kako bi se maksimalno ublažila bilo kakva distorzija slike. Tri blica rasvetljavaju unutrašnjost refleksa sa stakla) dodaju neophodno svetlo. Fotografija: Milan Živković

DRAGIŠA SAVIĆ

Profesionalni biolog koji se amaterski bavi fotografijom. Ovo amaterski treba shvatiti u kontekstu ljubavi prema fotografiji. Jer je do sada snimio veliki broj jedinstvenih fotografija naše flore i faune. Organizovao je i nekoliko međunarodnih foto konkursa: Vilini konjici sveta, Kroz paukovu mrežu, Leptiri sveta...

SLEPI MIŠ

Da mu fotografisanje dok se nalazi u rukama pomoćnika nikako ne prija slepi miš pokazuje preteći otvorenom gubicom. Fotografija: Dragiša Savić, Canon EOS 350D, blic, makro objektiv 100 mm.

MIŠAR

Portret mladog mišara koji upozorava fotografa da mu ne prilazi previše blizu. Fotografija: Dragiša Savić, Canon EOS 350D, blic, makro objektiv 100 mm.

PUH je noćna životinja i nije mu lako pričati. Ovaj na fotografiji tumarao je po kantama za đubre okačenim na stabla koja okružuju Biogradsko jezero. Delimično naviknut na ljude bežao bi na suprotnu stranu stabla ali ga je pomoćnik naterao pravo na objektiv gde je uplašen zastao samo za trenutak dovoljan za ovu fotografiju. Fotografija: Milan Živković, Minolta XD 7, blic, objektiv 70 - 200 mm.

KONKURS makro fotografije životinja

Nastavljamo našu avanturu po svetu životinja, ovoga puta po mnogima od nas, nevidljivom makro području. Nadamo se da će vas ovaj članak inspirirati i nećemo naučiti pa s razlogom očekujemo jednako dobre fotografije kao i u svim dosadašnjim konkursima na temu "Praksa na delu".

Poslednji termin za slanje radova je 10. jun. Bilo bi zanimljivo da uz fotografije napišete i kako su nastale jer makro fotografija zahteva posebne tehnike fotografisanja pa nas zanima kako se u njima snalazite i koje najčešće primenjujete.

Međuprstenovi i mehovi

Sledeća stepenica rezervisana je za međuprstenove i mehove. Ove cevi bez optičkih delova služe da povećaju udaljenost između objektiv i čipa (filma) tako da se kao rezultat dobija mogućnost bližeg prilaska i veća uvećanja. Prilikom korišćenja meha koji ima veliku ekstenziju bolji rezultati postižu se okretanjem objektiv naopako. Kako sve vreme pričamo o okretanju objektiv, vreme je da objasnimo zašto se to radi.

Objektivi su generalno konstruisani tako da veliku sliku smanje na dimenzije receptora.

Kada ih preokrenemo, tada se mala slika projektuje povećano i daje maksimalan kvalitet. Na mehove i međuprstenove moguće je montirati i objektiv s povećavajućih aparata, koje karakteriše izuzetan kvalitet, a mogu se nabaviti veoma jeftino. U tu kategoriju ubrajaju se i makroobjektivi bez mogućnosti fokusiranja poznati kao "short-mount" objektiv, ali su oni veoma retki.

Pravi makroobjektivi

Ukoliko koristite SLR fotoaparate, bilo oni digitalni ili analogni, najbrže, najlakše ali i najkvalitetnije ćete fotografisati specijalizovanim makroobjektivima. Svaki od proizvođača ima ih u svojoj ponudi i oni obično predstavljaju vrh kvalitetne optike. Pored ovih postoje i specijalizovani objektiv neverovatnih vrednosti rezolucije, ali su oni namenjeni snimanju u veoma specifičnim uslovima, kao što su UV ili iR fotografija - snimanje svetlom spektralnih vrednosti ispod 800 nm i iznad 11.000 nanometara.

Prave makroobjektive odlikuje sposobnost fokusiranja do 2:1 ili 1:1, s tim da prvi obično stižu sa 1:1 adapterom - međuprstenom (extension tube). Bilo kakve aberacije (sferne ili hromatske) konstrukciono su izbegnute, tako da je slika koju daju izuzetnog kvaliteta. Mala udaljenost fokusiranja postiže se zahvaljujući velikoj izvlaci, koja je moguća uz pomoć duplih helikoidnih prstenova.

PRIPREMIO: MILAN ŽIVKOVIĆ

Ikone koje predstavljaju fotoaparate "prikačene" su fotografijama da biste znali s kojim tipom fotoaparata je snimano

Rešenje za važne poslovne odluke

AB Soft poslovni informacioni sistemi

- Savremeni ERP informacioni sistem
- Upravljanje ljudskim resursima
- Proverena platforma - MS SQL Server
- .NET integracija (web, mobile, ...)

Uz kupovinu našeg poslovno informacionog sistema dobijate po posebno povoljnim uslovima:

- Small Business Server Premium 2003 R2
- Windows Server Standard 2008
- SQL Server Standard 2005

Microsoft
GOLD CERTIFIED
Partner

ABSoft

Gospodara Vučića 21 • Beograd • tel: +381(11)38.11.500 • www.absoft.co.yu • office@absoft.co.yu

Onako ili ovako? Šta vam se više sviđa?

Razlika između JPG i RAW formata kao osnove za dobijanje kvilitetnih fotografija jasno je vidljiva na ovim fotografijama. Fotografije su namerno izabrane zbog izuzetno visokog kontrasta, koji je diktirala scena čiji je jedan deo u kontrastu i gde je razlika najsvetlijih i najtamnijih partija takva da je veoma teško pokriti ceo tonski opseg. U analognoj fotografiji postojalo je pravilo po kome se ekspozicija određuje prema belinama, a film razvija prema crnim partijama i to pravilo je i sada na snazi, iako ga je digitalna tehnika malo modifikovala. Pažljivim izborom ekspozicije i korišćenjem spot merenja kada je svetlo "šareno" dobijamo pravilno eksponirane bele partije s puno detalja, a tamne delove "otvaramo" uz pomoć nekog od brojnih alata koji su nam na raspolaganju. Najlakša za korišćenje jeste svakako opcija Shadows&Highlights, koju ipak treba veoma pažljivo koristiti jer daje čudne, da ne kažem ružne rezultate. Najbolje rezultate svakako daje otvaranje bilo raw ili jpg fajla (ukoliko nije snimano u raw formatu) i korišćenje opcija Recovery, kojom kontroliramo količinu detalja u belinama, i Fill Light, kojom izvlačimo detalje u senkama.

Još uvek fotografišete u jpg formatu? Leto je pravo vreme za prelazak na raw!

Jedna od odlika fotografa jeste previzualizacija, tj. postojanje u glavi manje-više kompletnog izgleda gotove fotografije čak i pre nego što ste pritisnuli okidač. Znam da ovo zvuči pomalo ludo, pogotovu u današnje, digitalizovano vreme kada možete čuti puno fotografa kako pričaju o tome da oni uopšte ne snimaju fotografiju, već pojedinačne elemente koje će kasnije uklopiti

ma tu još mesta gde ovo pravilo ne funkcioniše kao što su, na primer, neka izuzetno brza i neočekivana dešavanja koja obično zahtevaju i dobru opremu. Pa, ako ste već odvojili veliku količinu novca za vašeg novog mezimca, onda treba iskoristiti njegove pune mogućnosti. A njih je moguće videti samo ukoliko kao format u kojem snimate odaberete RAW, jer ovaj zapis zauvek u sebi nosi sve neo-

phodne informacije o snimljenoj fotografiji. Iako na ekranu slika u RAW formatu izgleda kao prava ružna gusenica, na nama je da je pretvorimo u prelepog leptira.

PREDNOSTI I MANE

Više puta pominjali smo prednosti fotografisanja u "sirovom" formatu koji daje apsolutni mogući maksimum i s kojim je teoretski

moguće sve uraditi. Glavna mana ovakvih fajlova bila je veličina i zahtev za postprodukcijom, tj. naknadnom obradom, jer kao što mu ime i govori – ovo jesu sirovi snimci. Nekoliko puta dogodilo mi se da odgovaram na pitanje: zašto fotografije koje snimam novim "profesionalnim" digitalnim fotoaparatom ni izbliza nisu tako "lepe" kao što su to bile one snimljene nekoliko klasa lošijim fotoaparatom. E, pa kada

koristite neki od čuvenih "prosumer" fotoaparata, oni su fabrički podešeni da daju najbolje moguće (često i veoma zasićene) boje, fotografije nisu tamne kao što je to slučaj s onima koje snimamo ozbiljnim fotografskim spravama. Ali, kada se ozbiljno zagledate u te fotografije, primetićete da pate od nekih nepopravljivih problema. Beline su skoro potpuno isprane, pogotovu ako ste fotografisali po suncu, dok, s druge strane, crna predstavlja rupu bez ijednog detalja. Ukoliko je uz to uključena i opcija automatskog izostravanja, onda je fotografija preoštira i teško ju je dalje obrađivati.

USLOV KVALITETA – RAW FORMAT

Snimanje u RAW formatu jedini je osnov za postizanje kvalitetne fotografije, a mi ćemo ponovo napomenuti da jednom izgubljeni detalji ne mogu biti vraćeni, isto kao što kada jednom smanjite fotografiju i izgubite detalje, ne postoji način da ih vratite. Kada fotografije snimate na karticu u JPG formatu, informacije koje senzor šalje procesoru slike automatski se smanjuju, što podrazumeva tzv. kliping, to jest odsecanje krajnjih delova histograma (crnih i belih), a kao rezultat dobijamo tamne i bele delove slike bez ikakvih detalja. Fotografija koju sada imate snimljenu na kartici "osakaćena" je na još nekoliko načina. Povećan joj je kontrast, izoštrana je i kompresovana, a vi ste imali veoma malo uticaja na sam proces. A baš to jeste mesto gde vi morate umešati svoju kreativnost i stići do one zamišljene slike.

Doduše, neki od fotoaparata, pogotovu D-SLR modeli, imaju podešavanja kvaliteta slike koja podrazumevaju i kontrast i oštrinu, ali to nije sve što JPG formatu ograničava upotrebnost vrednost. Postoji još mnogo toga što može drastično uticati na povećanje kvaliteta gotove fotografije, ali će o tome biti reči kasnije.

OTVORIMO JPEG KAO RAW

Do sada smo nekoliko puta pominjali fantastičnu opciju koja postoji od varijante Photoshopa Cs3 i kojom je moguće otvarati JPEG fajlove kao da su RAW, ali ono što jednom izgubite na snimku, ne može se vratiti – čak ni fenomenalnim Camera RAW. Otvaranje JPG fajlova, u osnovi, najviše mogućnosti pruža u području korekcije balansa belog, manjih korekcija osvetljenja i kontrasta ili eventualne konverzije u crno-belo. Napomenućemo da postoji još jedan program koji je dopuna sistemu RAW formata koju forsira kompanija "Adobe" i koja je oličena u programu DNG Converter, u kome, pomoću nekoliko jednostavnih zahvata, kreiramo nov fajl i novi dng format, a embedovan (inkorporiran) ostaje i original koji je moguće izvući kad god poželite.

VREME JE ZA RAW

Približavanje leta jeste pravi trenutak da počnemo našu priču jer sunce počinje da biva jako, kontrasti su sve veći, a fotografija je sve više. Pa neka onda budu tehnički perfektni.

Format RAW još traži svoje mesto među amaterima (profesionalci JPG koriste samo za pregled snimljenog materijala) i čitav jedan svetski fotografski pokret pokušava da ga izjednači s opšteprihvaćenim i korišćenim TIFF formatom. Ova naša stara-nova priča pokazaće vam šta se sve može uraditi pomoću sirove snage koju poseduje RAW format. U našoj radionici mi ćemo se držati Photoshopa CS3 i mogućnosti njegovog, da ga tako nazovemo, potprograma za manipulaciju RAW fajlovima, ali moramo napomenuti da ne morate koristiti samo ovaj način. Postoji mnogo alata za ovu vrstu posla, od programa koje dobijate uz fotoaparat, do visokospecijalizovanih programa. Pomenućemo neke: Adobe Photoshop Elements, koji se često dobija prilikom kupovine skenera i sličnih uređaja; Adobe Lightroom, koji ima veoma dobre mogućnosti obrade RAW fajlova; Silver Fast DC i mnogi drugi koje je neophodno kupiti. Pored ovih programa postoje i besplatni, na primer, RAWTherapee V2.3. Nadamo se da vas je ovaj uvod zaintrigirao, a da ćete uz našu priču prihvatiti i koristiti RAW i, naravno, imati tehnički superiornu fotografiju. Priču o RAW konverziji počinjemo od samog početka kako bismo bili sigurni da će je svi razumeti, a zasnovali smo je na jednoj od fotografija snimljenih za priču o Dragoljubu Zamuroviću i njegovom motornom balonu. Snimak je nastao u rano jutro kada su svetlosni uslovi takvi da sa jedne strane blešti sunce koje izlazi, a sa druge strane su jake senke.

M. ŽIVKOVIĆ

POČETAK: Kontrolni prozor programa koji se aktivira kada u Photoshopu otvarate RAW fajlove. Prvo podešavanje koje možete uraditi jeste izbor automatske korekcije (opcija Auto) ili ćete sve ostaviti kako jeste (opcija Default) i potom korekcije raditi pomoću brojnih kontrola. Na ovom snimku namerno nismo korigovali balans belog i obojenost (klizači Temperature i Tint) kako bismo zadržali atmosferu ranog jutra. Ovo je jednostavno uraditi White balans alatkom – pipetom kojom kliknemo na beli deo slike.

KOREKCIJA SVETLA: Klizačem za kontrolu ekspozicije dodajemo jedan deo neophodnog svetla, klizač Recovery vraća nam detalje u belinama, Fill Light prosvetljava tamne partije (slično opciji D-lighting u fotoaparatu), klizač za kontrolu crnih delova slike (Blacks) smo vratili na položaj 0, dodali malo svetla i pomoću opcija Brightnes i Contrast. Klizač koji za sada nismo dirali nov je u ovom programu, a njegovo ime Clarity najviše odgovara našem starom terminu briljanca. Poslednja dva klizača služe za kontrolu boja.

KONTRAST: Pažljivim pomeranjem klizača fotografiju podešavamo tako da se istaknu i kontrast i boja, ali ne na štetu detalja. Ako želimo da vidimo mesta crnog i belog klipinga (odakle počinje gubitak detalja), aktiviramo ih

klikom na dve strelice iznad histograma. Na taj način dobijamo vizuelnu informaciju o prostiranju ovih područja jer su apsolutne beline obojene crveno, a prostiranje crnih delova fotografije (bez detalja) prikazano je plavom bojom.

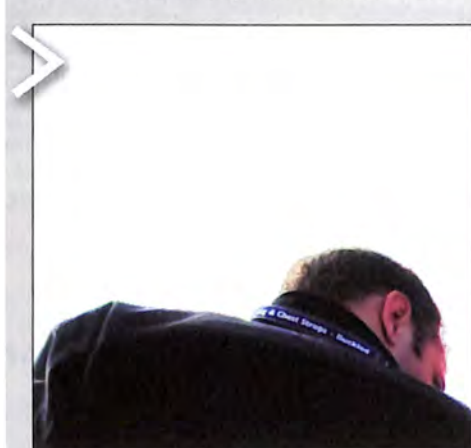

DETALJI U SENKAMA: Razlika između RAW i JPG fajlova postaje više nego očigledna kada uporedimo detalje u senkama i svetlim delovima. Prvi par fotografija pokazuje snimak otvoren iz RAW formata, gde je na prvu primenjeno podešavanje osvetljenosti, a na drugu opcija

Shadows&Highlights s podešavanjem na 30. Drugi par pokazuje drastičan pad detalja u senkama – pokušaj povećanja osvetljenosti doveo je do pada detalja u svetlim delovima slike, a ni podešavanje pomoću Shadows&Highlights nisu dala nikakvo poboljšanje u senkama.

KONTRAST I OSVETLJENOST: Jedna od veoma korisnih mogućnosti jeste podešavanje kontrasta i osvetljenosti na 16 bita JPG fajlu. Kada pogledate histogram osmootne slike, primetićete ružne prekide i pikove. Oni označavaju mesta na slici na kojima su izgubljene sve informacije, a kao rezultat dobijamo ružne prelaze na nežnim tonovima – kao što je nebo, na primer. Pokušajte da istu fotografiju (otvorenu u šesnaestobitnoj paleti) obrađujete na isti način i bićete zapanjeni kvalitetom koji se može postići. Naravno, ne zaboravite da na kraju rada fotografiju konvertujete u osmootnu paletu jer, u suprotnom, nećete moći da izradite povećanje – svi printeri i dalje rade samo sa dvadesetčetvorbitnim fajlovima – 8 bita po kanalu.

ČASOPIS O TURIZMU I PUTOVANJIMA

Travel

MAGAZINE

BY DUKE & PETERSON

Ukoliko sebe smatrate svetskim putnikom ili to želite da postanete, Travel Magazine je pravi časopis za Vas...
Svakog prvog u mesecu na kioscima!
 Predstavljamo destinacije širom sveta, najpoznatije hotele i aviokompanije, dajemo vam ideje za putovanja, savete, zanimljivosti, najaktuelnije vesti iz svetske travel industrije...
 I stvarno, još mnogo toga!

Već 8 godina sa vama
Jedanput mesečno,
 pre i posle putovanja!

ŽORŽ SKRIGIN

Majstor meke svetlosti

Trebaće dosta poštenja da se prizna šta je sve preuzeto od Skrigina i mnogo hrabrosti da se utvrdi dubina traga njegovih fotografija u delima drugih jugoslovenskih autora

Za dve godine navršice se vek od rođenja Georgija Žorža Skrigina. Taj veliki majstor jugoslovenske fotografije ostao je nedovoljno poznat, ne samo mladim generacijama nego i vršnjacima njihovih očeva. Gotovo celokupno fotografsko delovanje obavio je do Drugog svetskog rata, a ovenčao ga najvećom slavom u toku rata snimivši opus fotografija za koji je već davno

utvrđeno da je bez premca u tom razdoblju. Žorž Skrigin započeo je svoju aktivnost u Foto klubu "Zagreb", sredinom tridesetih godina 20. veka, u vreme kada su njegovi autori postizali velike uspehe po salonima umetničke fotografije od Atine do Tokija. U Klubu su delovale dve struje: u jednoj prevladava sklonost ka socijalnim temama, reportažama iz života. U drugoj se težilo isključivo umetničkim ciljevima

PORTRET PARTIZANKE, 1944

Skarginovu fotografiju dvadesetdvogodišnje partizanke, kao simbola otpora fašizmu, engleski RAF umnožio je u više miliona primeraka, a piloti su je bacali kao letak širom okupirane Evrope. Snimljena je u julu 1944. godine, u podnožju planine Jadovnik, blizu Bosanskog Grahova. Lep profil devojke, čvrsta vilica, oštar pogled, tek nagovešteni osmeh... tipični su elementi i za sve druge Skarginove portrete, oblikovane po uzoru na srednjeevropsku školu fotografije koja je objedinjavala dokumentarnu ubedljivost i poetičnost piktorijalnog izraza. Tek posle rata doznalo se da je na fotografiji cetinjska skojevka Stana, učiteljica, jedan od organizatora ustanka u Crnoj Gori. Posle rata Stana Tomašević proglašena je za narodnog heroja. Bila je prva žena ambasador Jugoslavije (u Norveškoj), prva žena predsednik Savezne skupštine, ali i prvi političar koji je 1983. godine kritikovao proslavljanje 25. maja kao Dana mladosti...

u fotografiji. Tu je vodeća tema pejzaž. Već 1935. socijalne teme bile su donekle iscrpljene i gotovo svi autori okrenuli su se domaćem folkloru, pa je tako selo postalo najatraktivnija tema zagrebačke fotografije. U isto vreme, iz Evrope se preuzima optičko pomagalo, tzv. mekocrtač, što su u velikoj meri koristili svi autori u Klubu, nastavljajući one težnje umetničke fotografije s početka 20. veka čiji je osnovni cilj bio da se napravi dopadljiva fotografija. Pojednostavljeno rečeno, tako je nastao stil koji se ponegde u literaturi sreće pod nazivom "Zagrebačka škola fotografije".

Skargin je od početka bio okrenut piktorijalnim motivima: snimao je portrete, aktove i predele i to su tematske okosnice njegovog delovanja u predratnom razdoblju. Zapažen je na izložbama a prvo veće priznanje dobio je 1937. Skargin je nagrađivan u Bostonu i Torinu, a dobio je zlatne medalje u San Francisku (1938) i Buenos Ajiresu (1939). Na osnovu tih uspeha zagrebačka štampa proglasila ga je "prvakom Jugoslavije u fotografiji".

VIŠE OD DOKUMENTA

Odlaskom u partizane, proleća 1942, nastae druga i poslednja faza Skarginovog fotografskog delovanja. Njegov Rolleiflex beležio je dramatične epizode iz rata, a umesto građanskog sentimentalizma, kao tema nametnuo se surovi život: rat i njegove strahote. Zapanjujuće je da se jedan toliko uglađeni fotograf, privrženik "belle photo du salon", tako lako prilagodio novonastalim uslovima. U ocenjivanju Skarginovog ratnog opusa uvek je istican dokumentarni plan, a preko estetskih svojstava prelazilo se uglavnom olako. Izgleda da se zaboravlja da su i drugi ratni fotografi snimali slične sadržaje, neki ne manje dramatične (npr. Pavle Bojčević, Savo Orović, Danilo Gagović i dr). Ali, za razliku od njih,

Skargin je uneo u ratnu fotografiju svoja prethodna likovna iskustva: uspeo je da ujedini dve naizgled nespojive stvari – ogoljeni realizam u sadržaju i piktorijalizam u formi. Na fotografijama koje je posle rata pokazao, videlo se da u tom dvojtstvu modus slikovitosti ima prevagu nad sadržajem, jer Skargin nikada nije ulazio u surovosti rata i u sirovost prizora (kao drugi), težio je da produbi psihološko dejstvo slike kroz slojeve koji vode dubljim emocijama. Iako gotovo sve njegove fotografije direktno ili asocijativno sadrže akciju, pokret i dinamiku, on je grubostima ratne stvarnosti prilazio selektivno i na njih odgovarao estetski profilisanim modusom – otuda se u njima uvek uočava nota sofisticiranog izraza, lakoća i uopštavanje. Zapravo, Skargin je i u ratu ostao dosledan svom dotadašnjem porivu. Koliko je samo mastila prosuto da bi se utvrdilo da su, npr., Titovi portreti bili nešto do tada neviđeno u shvatanju portreta. To je prihvatljivo objašnjenje jedino za neobaveštene. Ako se bolje promotre i uporede studije portreta nemačke škole, tzv. "Nove stvarnosti" između dva svetska rata, zatim i nekih autora "Zagrebačke škole", pa

Žorž Skrigin, "Majka Knežopoljka", 1944

Žorž Skrigin, "U šumi Milinklade", 1943

i samog ranog Skrigina, videće se da novost zapravo i nije tolika. Njegov "Portret reditelja Bate Konjovića" (1936), pa Titovi portreti iz 1943. i 1944. ili "Portret partizanke" (1944), imaju ne samo isti ugao i isto "rembrantovski" meko osvetljenje nego i jednako naglašen donji rakurs kojim se ističu snaga i monumentalnost portretisanog. Koliko je sloj formalnog bio snažno integrisan u Skarginova dela najbolje pokazuju upravo ratne fotografije. Umeo je da na najbolji način

spoji životnost prizora i piktorijalnost pozadine, da pejzažu istakne romantični smiraj, dramu i herojiku. Pažljivi posmatrač pronaći će među mnogim delima s ratnom tematikom na desetine vešto komponovanih prizora (npr. "Žetva", 1942, "Glamočko polje", "Knežopoljka", 1943, i dr), jednako valjanih koliko i dela koja su mu u predratnom razdoblju donela velike nagrade na svetskim salonima.

CRNE NAOČARI ISTORIČARA

Skargin je više nego drugi iz svoje generacije bio sposoban da sadržinu integriše u optimalnu formu, a potom i da formu istakne odgovarajućim likovnim sredstvima. Samo naivni mogu verovati da su sve te fotografije bile onako tonski bogate, likovno zgusnute i konačno oblikovane prilikom snimanja. Ne! Sve one doradivane su naknadno, negde su dosvetljeni, ili dodati, oblaci, drugde ukopirani avioni, što opet nikako

nije jeres, već prirodan modus piktorijalističke estetike. Baš tamo gde je uneo sebe u sliku – postao je umetnik. Ostaje pitanje da li je, i koliko, njegovo delo uticalo na potonju jugoslovensku fotografiju? Taj uticaj je nesumnjiv, ali je vidljiv najviše na planu forme. Kao vodeći piktorijalista uticao je i na srpske fotografe toga doba. S ratnom ikonografijom u njegovim delima stvar stoji nešto drugačije. Skargin nije mogao doprineti da se potonje generacije uče na njegovim ratnim sadržajima – rat je prošao, a svet je bio zasićen grubostima – ali je znatno doprineo da se produbi osećaj za oblik, prostor i svetlost. Zanimljivo je da hrvatska fotografska istoriografija Skrigina jedva pominje, baš kao da mu vraća dug što ju je napustio 1942. godine. S druge strane, srpska fotografska elita nikad ga nije prihvatila kao svoga. Nije bilo dovoljno sluha da se prepozna i vrednuje veliki autor, i uticaj njegovog dela.

GORAN MALIĆ

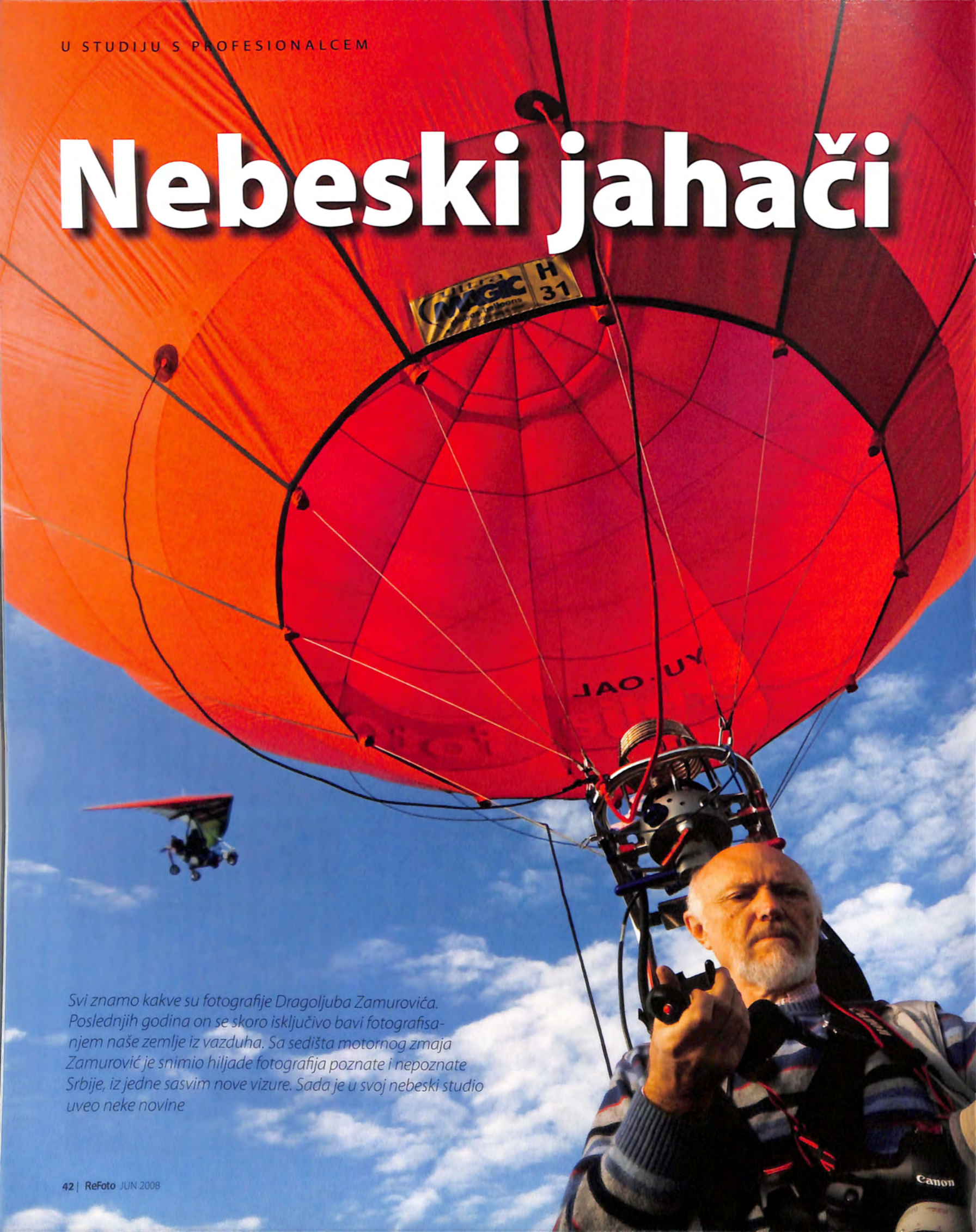
GEORGIJE ŽORŽ SKRIGIN (ODESA 1910, BEOGRAD – 1997)

Baletski igrač, ratni fotograf, filmski reditelj i snimatelj. S porodicom izbegao iz Rusije posle Oktobarske revolucije. Najpre se školovao u Ruskom kadetskom korpusu u Beloj Crkvi, a gimnaziju i baletsku školu završio u Zagrebu. U ratu 1942. bio je član Kazališta narodnog oslobođenja pri partizanskom Vrhovnom štabu. Do rata je snimao portrete, aktove i predele, u ratu zbegove, decu, ranjenike, portrete. Sačuvano je preko 500 njegovih dela. Fotografije je samostalno izlagao u Zagrebu i Budimpešti 1939. i Milanu 1940; posle rata u Beogradu (1951, 1983, 1995) i Parizu (1986). Učestvovao je na izložbama umetničke fotografije u Njujorku, Bostonu, Londonu, Anversu, Kopenhagenu, Minhenu, Milanu, Amsterdamu... Režirao je osam domaćih filmova, među kojima su "Njih dvojica" (1955), "Potraga" (1956), "Gospoda ministarka" (1958), "Mačak pod slemom" (1962) i dr. Bio je član Foto-kluba "Zagreb" (1935) i Foto-kluba "Beograd" (1948). Prvi je fotograf u Srbiji koji je dobio zvanje majstor fotografije (1951).

Žorž Skrigin, "Lirski pejzaž", 1938

Nebeski jahači

Svi znamo kakve su fotografije Dragoljuba Zamurovića. Poslednjih godina on se skoro isključivo bavi fotografisanjem naše zemlje iz vazduha. Sa sedišta motornog zmaja Zamurović je snimio hiljade fotografija poznate i nepoznate Srbije, iz jedne sasvim nove vizure. Sada je u svoj nebeski studio uveo neke novine

Iznad obale Dunava. Fotografija: Milan Melka

Prednost snimanja tokom letenja zma-
jem jeste što fotograf nema ispred
objektiva staklo i što može tragati za
motivima svuda oko sebe. Nedostaci
se ogledaju u relativno velikoj brzini, koja
ograničava mogućnosti kadriranja i ponavljanja
snimka, i teškoćama komunikacije s pilotom
letelice.

Dragoljub Zamurović napravio je kvalitetivan
pomak i rešio da fotografiše s najstabilnije
vazdušne platforme – iz balona. Kupio je pose-
ban balon namenjen samo jednoj osobi, prošao
neophodnu obuku i trenutno je jedini naš
fotograf s dozvolom za samostalno letenje
ovom fantastičnom spravom. Ali, ni to nije
kraj priče o pripremama za ovaj jedinstven

Pod punom "ratnom opremom". Fotografija: Milan Melka

Jedna od prvih faza pripreme je sklapanje motora

Sklapanje osnovnih delova balona

Prazan balon spreman za...

... punjenje hladnim vazduhom

Priprema za paljenje gorionika

BALKAN photocontest br. 6

Start nove verzije BPC-a!

Nakon devet meseci rada BALKAN photo contest-a (www.balkanphotocontest.com), došao je trenutak da se relizuju dugo najavljivane promene. Naime, ovih dana BPC ulazi u međunarodni sistem takmičenja, u kome će najbolji autori iz Srbije, Makedonije i Crne Gore predstavljati svoje zemlje na međunarodnom nivou, u fotografskom takmičenju na zadate teme

Velike promene pravila i samog sistema Photo Contest-a, ali i promene na drugim delovima portala, kao i uvođenje novih sadržaja, pa čak i promene na samom dizajnu, dovele su do toga da je sada pred nama sasvim nova verzija BPC-a. Sama koncepcija ostala je ista – reč je o fotografskom portalu ljubitelja fotografije bez obzira na njihova prethodna znanja i iskustva. Na njemu će svoje mesto naći i apsolutni početnici, ali i vrhunski profesionalci. Osnovna izmena u sistemu Photo Contest-a ogleda se u rangiranju autora prema postignutim rezultatima. Naime, svako ima pravo učlanjenja i slanja fotografija u ličnu galeriju. Međutim, pred svakim članom postavlja se kvalifikacioni prag, što znači da je za učestvovanje na tematskim takmičenjima potrebno da radovi određenog autora pobude dovoljno pažnje i da ih ostali članovi pozitivno ocene. Autori

koji se kvalifikuju – učestvuju na takmičenju, i dobijaju pravo ocenjivanja drugih autora na takmičenjima. Naravno, u svakom ciklusu takmičenja formira se rang-lista, koja je jedini kriterijum izbora najboljih autora za međunarodni nivo. Od drugih promena navešćemo samo neke: još nekoliko država priključiće se u narednom periodu sistemu Photo Contest, veze među portalima u sistemu postaju jače. Uvodi se izbor najboljih fotografija i autora sa svih sajtova u sistemu, a komunikacija i prelasci s jednog na drugi sajt biće češći i jednostavniji. Od novih sadržaja najavljujemo uvođenje foto-klubova, intenzivira se informisanje članstva o bitnim novostima iz sveta fotografije. Optimizacija koda dovela je do višestrukog ubrzanja rada, savremeni dizajn povećao je preglednost podataka i pojednostavio pristup brojnim sadržajima (u novoj verziji se do

svakog sadržaja BPC može doći u najviše tri koraka). Za nabiranje svih promena bilo bi nam potrebno previše prostora, zato – dodite i uverite se. Jednostavno, BALKAN Photo Contest je novom verzijom podigao kvalitet za još nekoliko stepenika i postavio nove standarde za fotografske portale.

Najveća izložba fotografija na Balkanu dostupna je i vama, koji još uvek niste postali deo zajednice BPC. Svaka fotografija na BALKAN Photo Contest-u viđena je više puta nego da se nalazi na najposećenijoj izložbi. Možda i vaš talenat čeka da bude otkriven...

Vidimo se na novom BPC!

D.STOJANOVIĆ

37. tema – Kvadratni format, "Start" - Bjanchi

38. tema – Zanimanja, "Skupljaci sena" - LeDenA

35. tema – Duga ekspozicija, "Mamiya" - abrakatebra

36. tema – "HDR", Groblje - noonchaka

39. tema – Inovacije, "Paleta za pridržavanje" - Sasko

40. tema – Slobodna tema II, "Moj svet" - LeDenA

Korak od sedam milja

Za ogromnu većinu fotografa amatera bavljenje tom vrstom umetnosti biće zauvek hobi, način izražavanja emocija i ideja. Iako je, međutim, poslednjih godina naglo povećana "proizvodna" fotografija i broja fotografa, porasla je i komercijalna potreba za kvalitetnom fotografijom. Tržište fotografija je nove, kvalitetne autore "regrutovalo" iz redova fotografa amatera. Mnogobrojni fotografski portali na internetu postali su galerije odabranih radova talentovanih autora preko kojih su oni "izlazili u svet" očekujući da budu primećeni, a, sa druge strane, marketing agencije su na tim portalima počele aktivno tragati za kvalitetnim fotografijama i autorima.

Već nekoliko kvalitetnih autora sa BPC-a je poslednjih meseci iz "amatera" prešlo u "profesionalce" – fotografija za njih više nije samo hobi već i izvor prihoda, verovatno i buduća karijera. Jedan od najupečatljivijih primera je Aleksandar Vasić. Njegovu BPC galeriju posećuje sve veći broj ljubitelja fotografije, a odabrane radove možete pogledati i na neko-

liko svetski poznatih fotografskih portala. Svuda je Vasić osvajao priznanja i bio među najzapaženijim autorima. Svi njegovi radovi simbolično su označeni sloganom "Art Of Art, Art Of Life!", posebno je upamćen po makrofotografijama i fotografijama radenim u studiju, a zaštitni znak mu je poznati model Lenka Dmitrović, u čijim fotografijama su mogli uživati članovi i posetioци BPC. Marketing agencije su Vasićeve radove

primetile na BALKAN photo contest-u, a onda su usledile poslovne ponude. Do sada je uradio serijale fotografija za firme "Velcom", "Rubik" i druge, a oni koji vole da se opuste uz pazl (puzzle), možda će slagati neku od Vasićevih fotografija koje su u tu svrhu pro-

date na domaćem, ali i stranom tržištu. Šta je to po čemu se njegove fotografije izdvajaju iz hiljada drugih koje se na BPC-u objavljuju svakog meseca? Pažljivo prateći razvojni put Aleksandra Vasića zaključujemo da je on jedan od retkih autora koji uspeva da napravi spoj između "komercijalnog" i "umetničkog". Njegovi studijski portreti nisu samo prikaz ženske lepote. Naprotiv,

Aleksandar Vasić – "Deep blue"

kada pogledate to lice i uhvaćeni pogled modela, osećate jak emotivni naboj, a ona prigušena lirski nota odvlači svaku pomisao od "komercijale" i vodi je ka "umetnosti". U eri masovne produkcije, nedostatka ideja i iskrenih emocija put Aleksandra Vasića ka odabranim, međunarodno priznatim autorima sada je ucrtan. Želimo mu uspešnu fotografsku karijeru. Na BALKAN photo contestu Vasić je poznat pod imenom "vaske_obsidiann".

Aleksandar Vasić – "Boje cveca"

Aleksandar Vasić – "Black is Black"

BM FOTO d.o.o. Bul. Zorana Đinđića 12ž/5 Beograd
Dunavska 12 Novi Sad

Prodaja digitalnih fotoaparata i opreme
Studijska blic rasveta i dodaci

Novo!
Canon EOS 450D
Cena: 680 eur
Kit sa EF 18-55mm IS
Cena: 780 eur

www.bmfoto.co.yu
011.311.99.88 - 011.213.80.04 - 011.213.77.08

SANJA KNEŽEVIĆ

Iz serije "Noćni život"

Odvažna i uporna

Predstavljamo vam još jednog uspešnog studenta s Fakulteta primenjenih umetnosti u Beogradu, Odsek fotografija. To je Sanja Knežević koja ove godine završava studije. Pored odličnih ocena na fakultetu, Sanja može da se pohvali dvema nagradama na ovogodišnjem Yu Press Photo i objavljenim portfoliom u časopisu *National Geographic*. To je svakako početak koji obećava...

Rođena je 1984. godine u Beogradu. U svet fotografije "upala" je sasvim slučajno, jer je na predlog mame upisala srednju Grafičku školu kod profesora Dragoljuba Tošića. Fotografsko putešestvije započela je kao apsolutni početnik, ali je školu završila s najboljim ocenama i, što je glavno, s peticom iz fotografije što, kako kaže, kod profesora Tošića nije bio čest slučaj i jedina je od svojih vršnjaka iz škole upisala fakultet za fotografiju. Studije je započela u Novom Sadu, na

Akademiji lepih umetnosti, ali se na trećoj godini prebacila u Beograd. Već kao student treće godine dobila je nagradu na republičkoj izložbi u Čačku za reportažu iz Klanice PKB u Padinskoj Skeli. Reportaža je urađena u okviru školskog zadatka na temu "Homo Faber". Sanja je želela da napravi atraktivnu reportažu koja će, pre svega, privući pažnju, i da ukaže na moć čoveka da presuđuje životinjama koje su mnogo plemenitije od nas. Na to mučno mesto povukla ju je znatiželja da

vidi nešto novo i skriveno od svih nas. Sledeće godine, 2007, preko konkursa za mlade talente u fotografiji dobila je zadatak da uradi reportažu za časopis *National Geographic* o Kovačici, selu pretežno nastanjenom slovačkom populacijom i poznatom po slikarima naivne umetnosti. Zadatak je zahtevao i da napiše prateći tekst, pa je istraživala život i kulturu stanovnika tog sela. Ovu zahtevnu temu obradila je za mesec i po dana. Tokom poseta selu stupila je u kontakt s najpoznatijim

Iz serije "Kovačica"

Iz serije "Kovačica"

Iz serije "Azil"

slikarima i zanatlijama, a najviše su joj pomogli "obični" ljudi koji su je primili u svoje kuće i pričali joj o načinu života. Sanjina reportaža objavljena je u časopisu *National Geographic* i predstavlja ostvarenje njenog sna. Osim toga, velika joj je čast što joj je tako prestižan časopis ukazao poverenje i pružio šansu kao mladom autoru, tek na početku karijere.

Za ovu reportažu dobila je i nagradu na ovogodišnjem Yu Press Photo, a, takođe na istom konkursu, dobila je nagradu i za reportažu o psima u azilu koje je fotografisala na Avali i u Pančevu. Interesantno je da su fotografije iz nagrađene reportaže snimljene za samo jedan dan, tokom prve posete azilu

na Avali kada je došla da se načelno dogovori za dalja snimanja. Drugi azil, u Pančevu, fotografisala je u više navrata, ali su fotografije s Avale privukle najviše pažnje i izazvale najviše emocija kod gledalaca. Zaista se retko dešava da jedan autor, pa još student fotografije, dobije dve nagrade u jednoj godini na ovako prestižnom konkursu.

Već godinu i po dana Sanja radi kao fotograf za veb-portal "Na dlanu". Za njih je počela da fotografiše noćni život Beograda, pre svega rejl-žurke, koje smatra izuzetno interesantnim i atraktivnim za fotografisanje zbog ljudi, atmosfere, svetla... Da bi snimila što bolje fotografije, nastoji da se potpuno uklopi, da bude jedna od njih, da bi je što lakše prihvatili i zabo-

ravili fotoaparatus u njenim rukama. Sprema nov projekat, portrete ljudi iz klubova u studiju s kojima je stupila u bliži kontakt. U toj seriji portreta želi da istakne njihov karakter tako što će svetlo i pozadina da budu veoma jednostavni – sasvim suprotno od uslova u klubovima. Ovaj projekat biće deo njenog diplomskog rada.

Od foto-opreme koristi D-SLR fotoaparatus Canon EOS 350D i Canon 5D koji je kupila od sopstvenog novca. U budućnosti želi da bude fotoreporter, da proputuje svet, radi reportaže sa svih strana sveta i, ko zna, možda će jednog dana postati i zvanični fotograf časopisa *National Geographic*.

I. BREZOVAC

Iz serije "Klanica"

Iz serije "Klanica"

NATIONAL GEOGRAPHIC
SRBIJA

SAVRŠEN POKLON
ZA LETNJE PUTOVANJE

12 BROJEVA
PO CENI 11!
+ POKLON
FOTOAPARAT
za podvodno snimanje!

2.299
dinara

24 BROJA
PO CENI 22!
+ POKLON
NG PUTNA TORBA
4.599
dinara

3000 ZADOVOLJNIH PRETPLATNIKA!
POSTANITE I VI JEDAN OD NJIH!

Naš član možete postati na veoma jednostavan način:

Izabrani iznos uplatite na račun 265-1100310004042-48. U polje poziv na broj upišite NGM. Svrha uplate: Pretplata na časopis NGM. Korisnik: Adria Media Serbia d.o.o. Nakon uplate popunite kupon koji se nalazi ispod i pošaljite ga zajedno sa fotokopijom uplatnice na adresu Adria Media Serbia d.o.o., Oml. Brigada 88a, 11070 Beograd. Kada registrujemo Vašu uplatu, stići će Vam izdanje magazina *National Geographic* za sledeći mesec, sertifikat o članstvu, a naknadno i poklon za članove. Ukoliko želite, sertifikat o članstvu i poklon možete da preuzmete i lično u našim prostorijama u Oml. Brigada 85a na Novom Beogradu.

Informacije o pretplati: ☎ +381 11 2079 962

<http://www.nationalgeographic-srbija.com/pretplata.htm>

Pokloni se dostavljaju odvojeno. NG zadržava pravo izmene poklona.

Možete se učlaniti ili pokloniti članstvo dragoj osobi koja će uživati u najboljem časopisu na svetu!

Podaci o uplatiocu

Ovim neopozivo naručujem

jednogodišnje članstvo

dvogodišnje članstvo

Ime i prezime

Ulica i broj

Mesto i poštanski broj

Telefon

E-mail (ukoliko imate)

Svojeručni potpis

NATIONAL GEOGRAPHIC
SRBIJA

Podaci o korisniku

popunite samo ukoliko poklanjate članstvo

Ime i prezime

Ulica i broj

Mesto i poštanski broj

Telefon

E-mail (ukoliko imate)

POSTANITE
NAS ČLAN!

Svaki klub ima svoje specifičnosti kojima može da se pohvali. Pojedini klubovi imaju mnogo članova, drugi pak imaju "jake" autore ili značajne manifestacije koje organizuju. Ono čime Foto-klub "Leskovac" može da se hvali jeste mladost. Mnogobrojni i veoma mladi autori, čiji raspon godina ide od deset pa do najmnogobrojnijih tinejdžera polako stasavaju i postaju sve značajnija imena naše fotografske scene

FOTO-KLUB
"LESKOVAC"

Klub mladih

Foto-klub "Leskovac" (ranije poznat pod imenom Foto-kino klub "Aca Stojanović") postoji već 65 godina. Članovi su uspjeli da obezbede opstanak svog kluba i da na taj način sačuvaju sigurno utočište za sve svoje fotografe, kako za iskusne i afirmisane umetnike, tako i za one koji prave svoje prve korake u fotografiji.

Bez preterane skromnosti rad novih članova kluba koje nadziru oni s više iskustva postaje uzor ostalim fotografskim udruženjima. To se posebno moglo videti na prvoj izložbi fotografija polaznika tradicionalne Foto-škole. A kako su nam u razgovoru rekli članovi kluba najveća im je želja da budu onoliko dobri koliko su dobri

najbolji klubovi u našoj zemlji. Foto-klub "Leskovac" do se sada pokazao i kao dobar organizator većeg broja međunarodnih izložbi na kojima su učestvovali autori iz velikog broja zemalja, a klub je od FIAP-a dobio i veoma dobre ocene za organizaciju.

M. ŽIVKOVIĆ

Jovana Đorđević, "Od zemlje do neba"

Nikolić Danilo, "Pauk"

Nenad Kostadinović, "Portret"

Jana Gligorijević, "Pejzaž"

Aleksandar Stamenković, "Frulaš"

Dragan Kocić, "Zaboravljena sreća"

"Sve ono čemu stremimo jeste da postanemo dobri onoliko koliko su dobri najbolji klubovi. Trenutno smo sigurni u jedno a to je da smo najbolji klub, možda zbog mladosti. Osim čika Radeta Filipovića, Milorada Miličevića, Raše Vukovića i čika Boška Popovića, fotografa iz ranijeg perioda kada dobar deo nas nije ni rođen, mi smo neki novi klinci Foto-kluba sa svojom iskrenošću i ljubavi prema onome šta radimo i mladalačkom strašću za ono što radimo."

Aleksandar Stojanović, "Simetrija"

Prvi BiH foto-maraton

U organizaciji sarajevske foto-grupe "F8", a ponajviše neumornih Imrane i Amira Kapetanovića i Džeko Edina, tokom prvomajskih praznika održan je međunarodni skup fotografa na kome su učestvovali fotografi iz svih bivših republika, kao i iz Rumunije, Mađarske i Engleske

Prvog dana, nakon prijavljivanja i dobijanja broja (koji je bio veoma važan kasnije, prilikom predaje radova), učesnici su se raštrkali i krenuli u fotografisanje Sarajeva i uvek zanimljive Baš-čaršije. I, po ko zna koji put, potvrdilo se pravilo da broj fotografa na jednoj lokaciji nije bitan jer se pristupi i izbor motiva ni u jednom trenutku nisu poklapali. Sledećeg dana trebalo je ustati veoma rano kako bi stigli na voz za Mostar. Organizatori su se potrudili da obezbede poseban vagon, u kojem su nakon nekog vremena potrebnog za međusobno

POHVALA TEMA B: DUŠKO MILINKOVIĆ, "Refleks", BiH

Na terasi pokraj mosta u Mostaru

upoznavanje počele prave foto-grafske seanse, a neke od tada snimljenih fotografija pokupile su i nagrade. Kako smo bili u poslednjem vagonu, najzanimljivije je bilo na maloj platformi gde su nastale fotografije brojnih tunela na putu ka Mostaru. Lepo je bilo videti veliki broj mladih koji su imali priliku da od starijih dobiju savete, a i stariji fotografi sreli su svoje kolege koje nisu imali priliku da vide dugo vremena. Mostar je oduvek bio turističko mesto, pa je bilo moguće pronaći brojne motive za fotografisanje. Verovatno najviše puta zatvarači su škljocnuli s objektivima okrenutim ka obnovljenom i prelepom mostu s kojeg je, i pored relativno hladnog dana, skočio jedan odvažni skakač. Nakon snimanja po Mostaru i zajedničkog ručka, dva puna autobusa krenula su ka Počitelju.

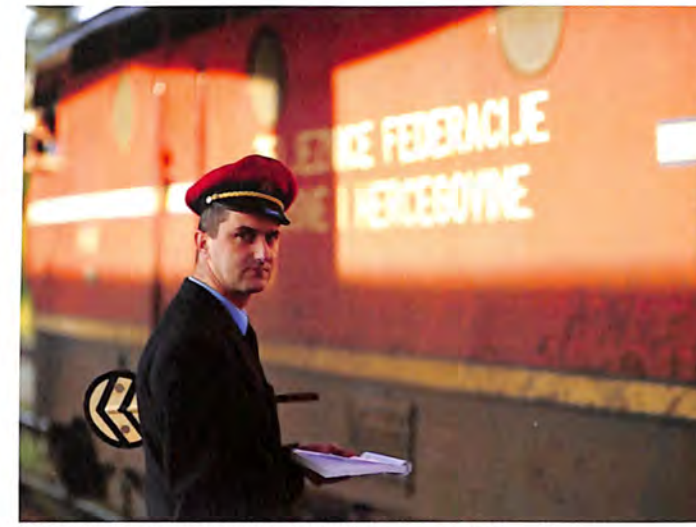

U autobusu, na putu za Počitelj

malenom mestu koje je smešteno na strmim stenama iznad reke Drine. Nijedan trenutak učesnici nisu propuštali, tako da je i na ovom mestu nastao veliki broj fotografija, iako jako sunce nije imalo milosti stvarajući veoma jake senke i kontraste. Treći dan bio je dan odluke. Nakon predavanja snimljenih fotografija održana je prezentacija "Nikonove" foto-opreme, koju je organizovalo beogradsko preduzeće "RefotB". Zvezda prezentacije bio je, naravno, Nikon D3, praćen modelima D300 i D60, ali je veliku pažnju privukao i makroobjektiv od 60 mm koji u kombinaciji s blic sistemom SBR 200 daje beskompromisno kvalitetne fotografije. Međunarodni žiri koji su činili Pol Law iz Engleske, Jasmin Fazlagić iz BiH i Milan Živković iz Srbije, odabrao je pet nagrada i osam

Zajednička večera u pivnici

POHVALA, TEMA A: AMER KAPETANOVIĆ, "Otpравnik", BiH

Slika za uspomenu ispred Počitelja

PRVA NAGRADA, TEMA B: JOŽEF IŠPANOVIĆ, "Stepenice", Srbija

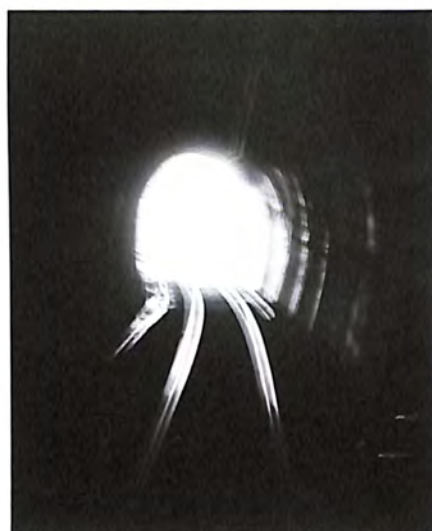
PRVA NAGRADA, TEMA A: IVAN BLAŽEV, "Na ulici", Makedonija

pohvala u dve kategorije: slobodna tema (A) i Bosna i Hercegovina – Spoj istoka i zapada (B). Pored ovde objavljenih radova pohvale su dobili i: Serban Mesteceanu iz Rumunije, Edin Pašović, Eldin Hasanagić, Aida Alić i Almedin Mešić, svi iz Bosne i Hercegovine. Manifestacija je završena prezentacijom odabranih fotografija, dodelom nagrada i zahvalnica učesnicima veoma uspešnog Foto-maratona BiH.

M. A.

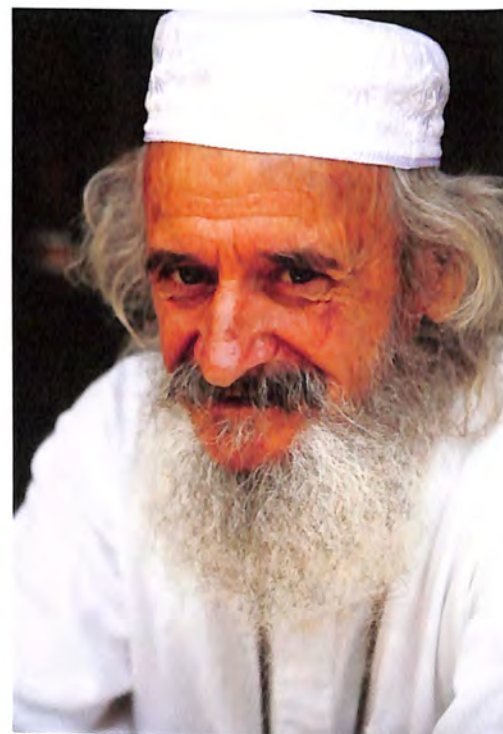
TREĆA NAGRADA, TEMA A: EDIN DŽEKO, "Demokratija", BiH

POHVALA, TEMA A: DŽAFER TANOVIĆ, "Tunel", BiH

GRAND PRIX "SAVO VASILJEVIĆ": IVAN BLAŽEV, "U izlogu", Makedonija

DRUGA NAGRADA, TEMA A: JELENA VEMIC, "Mudri", Srbija

T808 TV Phone Dual SIM card

USKORO!

Dual SIM

TV tuner

Touch panel

3" LCD

MP3 MP4

GSM900/1800, Dual SIM (rade u isto vreme), LCD 3.0" Touch panel, OS RTOS, WAP 2.0 TV tuner, Bluetooth, USB, Midi, MP3, MP4, Camera 2Mpx, FM radio, Video recorder, Voice recorder, Interna memorija, Mini SD card, Game, Alarm, Memo, Štoperica, MMS, Stereo zvučnici, Handsfree, Silver color, Baterija 2000mA (2d), Interna antena, 11 jezika

Crveni krst, Cara Nikolaja II 61c, tel: 24-59-742 24-54-983
 Slavija, Deligradska 7, tel: 36-12-720 36-12-087 36-50-000
 Centar, Džordža Vašingtona 21a, tel: 33-44-696 32-42-522
 Voždovac, Vojvode Stepe 173, tel: 39-88-111 39-88-222
 Vidikovac, Pilota Mihajla Petrovića 72, tel: 23-43-444 23-43-131

NOVO! Novi Beograd, TEHNODISKONT CENTAR
 Omladinskih brigada 31, tel: 2289-470, 2289-471
Novi Sad
 Radnička 24, tel: 021/ 45-50-50

PRIREDIO: IMRE SZABÓ

Noviteti

3 Verbatim EKSTERNI DISKOVI

U današnje vreme oni koji fotografišu s novim digitalnim fotoaparatom sa senzorima veoma visoke rezolucije stalno moraju da razmišljaju i o načinu kako će sačuvati tu ogromnu količinu digitalnog zapisa. Razvojni tim poznatog proizvođača digitalnih medija Verbatim pozabavio se zbog toga i novim eksternim hard-diskovima 3,5 inča čiji je kapacitet do jednog terabajta i onima od 2,5 inča kojih ima do 500 gigabajta, ali čije je kućište svega 9 milimetara debelo. Ovi diskovi povezuju se s računarnom putem USB2 protokola, a ima i verzije koja podržava danas sve ređi Fire-Wire protokol. Diskovi imaju u sebi i Nero BackItUp softver za automatsko prebacivanje podataka koje treba sačuvati. Cene ovih diskova nećemo navoditi jer one zavise od kapaciteta diska, a detaljnije informacije mogu se pronaći na: www.verbatim-europe.com.

1 Sanyo IZVOR ENERGIJE

Sanyo Eneloop Mobile Booster dodatni je izvor energije za sve one uređaje koji koriste USB port s računara za punjenje i rad. Za sada imaju tri modela. KBC-E1S koristi dve standardne AA Eneloop baterije i ima jedan USB port kao i model KBC-L3S, samo što ovaj drugi model ima ugrađenu punjivu litijumjonsku bateriju, a model KBC-L2S ima dva USB priključka, takođe ugrađenu bateriju, i može da obezbedi energiju čak 240 minuta ako se koristi samo jedan port. Detaljnije informacije mogu se pronaći na: www.sanyo.com, a uskoro i na: www.refot.com.

2 Ray Flash RINGBLIC DODATAK

Ray Flash je veoma zanimljiv dodatak za blic (za sada ga ima samo za Nikon SB800 i Canon 580EX) pomoću kojeg se veoma jednostavno vaš blic pretvara u ringblic za 299 američkih dolara. Ovaj dodatak usmerava prvo svetlost iz blica u prsten koji se postavlja oko objektiv, a pritom se snaga blica smanjuje za samo jednu blendu i to ne predstavlja nikakav problem jer TTL merenje ostaje u punoj funkciji. Detaljnije informacije o uređaju i načinu naručivanja mogu se naći na www.expoimaging.net.

4 Canon ŠTAMPAČ KAO IGRAČKA

Najnoviji Canon Selphy CP770 termosublimacioni fotoštampač podseća na dečiju igračku koju možete da ponesete sa sobom na godišnji odmor i ukoliko dokupite i originalni akumulator za napajanje moći ćete i na plaži da štampate fotografije koje ste neposredno pre toga snimili, direktno iz fotoaparata ili sa memorijske kartice. U samom štampaču ima još prostora i za odlaganje rezervnog materijala za štampanje, a opremljen je i monitorom dijagonale 2,5 inča. Cena ovog štampača je 159 evra, a postoji i model CP760 za 109 evra, ali se on ne može napajati iz akumulatora i dizajniran je kao uobičajen kompjuterski štampač. Detaljnije na: www.canon.com.

5 Nikon ULTRA KOMPAKTNI

Nikon Coolpix S52 i S52c veoma su tanki i mali džepni digitalni fotoaparati koji imaju trostruki periskopski zum objektiv s optičkom stabilizacijom slike, senzor od 9 miliona piksela i monitor dijagonale 3 inča, dok model sa slovom c u nazivu ima i Wi-Fi vezu s internetom gde mogu da se pošalju direktno iz fotoaparata snimljene fotografije na Nikonov "My Picturetown" koji je besplatan i gde registrovani korisnici ovog fotoaparata imaju do 2 gigabajta virtualnog prostora. Autofokus ovih fotoaparata ima novi način uoštavanja s prioritom pronalazjenja lica, softver za eliminaciju crvenih očiju u samom fotoaparatu kao i D-Lighting za detalje u senkama. Cenu smo saznali samo za S52c model i ona bi trebalo da bude oko 350 evra, a pretpostavljamo da će drugi model biti znatno jeftiniji. Detaljnije na: www.nikon.com ili www.refot.com.

6 Biogon ZA PROBIRLJIVE

Oni koji koriste neki od fotoaparata sa "Leica" M-bajonetom ova će vest svakako obradovati. Carl Zeiss AG iz nemačkog Oberkohena proširio je ovih dana svoju paletu izuzetno kvalitetnih objektiv ZM serije sa C Biogon T 2,8/35 mm objektivom koji će na Leica M8 biti normalni objektiv ekv. 45,5 mm. Cena ovog objektiv biće 699 evra. Detaljnije na: www.zeiss.com.

7 Ricoh OTPORAN NA PAD

Najnoviji kompaktni digitalni fotoaparati Ricoh G600 mnogo je manji i lakši od svog prethodnika 500G, a isto je otporan na padove s visine do 1,5 metara, kao i na prašinu i prskanje vodom. Pogodan je za sve one koji fotoaparati koriste u veoma teškim uslovima kao što je, na primer splavarenje. Ovaj fotoaparati ima zum objektiv ekv. 28-140 mm, s kojim se može fotografisati već od 1 cm, CCD senzor od 10 miliona piksela, blic koji može da dobaci i do 10 metara, monitor dijagonale 2,7 inča i osetljivost do ISO 3.200. Ispred objektiv mogu se koristiti filteri s navojem od 37 mm, a kao izvor energije koristi litijumjonsku bateriju koja se u nuždi može zameniti standardnim AAA baterijama. Preciznu cenu još nismo saznali, ali se nagađa da bi ona mogla da bude nešto manje od 500 evra. Detaljnije informacije mogu pronaći na: www.ricoh.com.

8 Olympus NOVI REFLEKSN

Olympus E520 je u stvari direktan "naslednik" prošlogodišnjeg E510 s nekim poboljšanjima kao što su stabilizacija slike uz pomoć plutajućeg čipa rezolucije 10 miliona piksela, živa slika na ekranu, koji je sa 2,5 "porastao" na 2,7 inča u dijagonali i najzanimljiviji novitet je prosvetljavanje detalja u senkama uz pomoć originalne SAT (Shadow Adjustment Technology) tehnologije. Najnoviji sistem bliceva s bežičnom kontrolom ovog proizvođača radi i s ovim modelom. Predviđena cena fotoaparata (samo tela) je 649 evra, a ako se kupuje sa 14-42 mm zum objektivom onda je ona 100 evra veća. U paketu sa dva zuma, malopre navedenim i 40-150 mm kao drugim prodavače sa za 849 evra. Ukoliko se neko odluči da u paketu bude drugi telesum 70-300 mm umesto prethodnog, onda će za taj paket morati da izdvoji 1.049 evra. Uz ovaj fotoaparati Olympus je predstavio i novi Zuiko Digital zum objektiv f 4-5,6/9-18 mm (ekv. 18-36 mm) koji će moći da se koristi i na Panasonic refleksnim digitalnim fotoaparatom, kao i sa nekim modelima iz Leica Digilux serije.

9 LensPen PANORAMSKI DODATAK

LensPen Panamatic takođe je namenjen korisnicima kompaktnih digitalnih fotoaparata pomoću kojeg se s lakoćom mogu uraditi delovi panoramskog snimka za kasnije sastavljanje u računaru. U sebi ima libelu i točkić sa dvanaest položaja i montira se između stativa i fotoaparata. Za sada smo i ovaj pribor pronašli samo u Americi, a za 24,95 dolara može se naručiti sa: www.lenspen.com, gde se mogu pronaći i dodatne informacije.

BLIC VEST

PHOTOSHOP EXPRESS
Adobe, od skoro, ima na internetu novu besplatnu alatu, Photoshop Express, namenjenu digitalnim fotografima pomoću koje se fotografije mogu obraditi na samom internetu, a zatim slati, razmenjivati, organizovati i izlagati na galerijama i u albumima. U prvim mesecima registrovano je više od 60.000 korisnika čiji su albumi već na internetu i program se stalno razvija dobrim delom i prema predlozima samih korisnika. Detaljnije o informacije o ovom programu i načinu upotrebe mogu se pronaći na www.photoshop.com/express.

ADOBE TV

Na Internet adresi <http://tv.adobe.com> se od ovog meseca mogu gledati razna uputstva za korišćenje Adobe programa, a sa besplatnim Adobe Media plejerom mogu se gledati i druge besplatne internet televizije. Ova televizija sigurno će obradovati one koji govore engleski jezik i imaju brzu internet vezu, a žele da nauče kako se obraduju fotografije u Fotošopu ili kako se koristi neki drugi program. Trenutno ima preko 200 besplatnih video-uputstava.

10 Milipod STATIVČIĆ

Milipod Wrap-up combo je mali stativ namenjen korisnicima kompaktnih digitalnih fotoaparata koji može da ostane pričvršćen stalno za fotoaparati jer je u savijenom položaju debljine svega 5 milimetara. Uz njega je predviđen i zanimljivi "omotač" za fotoaparati napravljen od rastegljivog neoprena i proizvodi se u raznim dezenima. Cena ovog pribora u Americi je 34,95 dolara ukoliko se kupuje u kompletu ili 24,95 dolara ako se kupuje samo stativčić. Detaljnije informacije mogu se pronaći na: <http://store.made-products.com>.

11 Reflecta DIGITALNI RAM I ŠTAMPAČ

Reflecta VisiPrint 8.0 je digitalni fotoram s ekranom dijagonale 8 inča i čitačem SD/MMC/MS/CF i xD memorijskih kartica u kome se nalazi i integrisani termosublimacioni foto-štampač za fotografije 10x15 cm sa kojim se može štampati sa fajlova JPEG formata koji nisu veći od 16 megabajta. Interna memorija rama je 128 megabajta, a prodavače se od sredine leta po ceni od 299 evra. Uz njega će se isporučivati daljinski upravljač, a detaljnije informacije mogu se pronaći na www.reflecta.de.

MAKROOBJEKTIVI

Pridite bliže

Ako vam se dopao naš članak i ako ste poželeti da i vi snimate takve fotografije, jedan od ovih leptana biće vam neophodan

PRIPREMIO: BOIRIS BJELICA

CANON
MP-E 65 mm F/2,8 1-5X MACRO

CANON
EF 100 mm F/2,8 MACRO USM

CANON
EF 180 mm f/3,5L MACRO USM

CANON
EF 50 mm F/2,5 COMPACT MACRO

CANON
EF-S 60 mm F/2,8 USM

Makroobjektiv ekstremnih karakteristika koji može, za razliku od svih ostalih makroobjektiva, da postigne uvećanje od čak 5 puta, tj., odnos reprodukcije od 5:1. Ostali makroobjektivi ovo mogu da postignu samo s međuprstenovima. Pokriva pun format od 35 mm. Konstrukcija objektiva je robustna i dimenzije mu se znatno povećavaju kada se koristi uvećanje. Objektiv ima i nosač za montažu na stativ. Okretanjem prstena menja se uvećanje, a na prstenu vide se označena uvećanja 1:1, 2:1, 3:1, 4:1 i 5:1, s radnim udaljenostima. S uvećanjem odnosa reprodukcije povećava se i efektivni otvor blende, pa je tako za otvor f/8 i uvećanje od 5x efektivni otvor blende f/48. Neophodno je koristiti neki od makroblinceva jer se s povećanjem blende smanjuje i brzina zatvarača. **Efektivni otvor blende izračunava se po formuli: efektivni otvor blende = postavljeni otvor blende + (postavljeni otvor blende puta uvećanje).** Preporučujem da se dobro prouči uputstvo pre upotrebe kako biste upoznali specifičnosti ovog objektiva. Za otvor blende od f/2,8 snimljene fotografije su malo mekše, ali već iznad blende f/5,6 postaju veoma oštre.

Tehnološki veoma moderan objektiv, odličnog kvaliteta izrade koji nudi natprosečnu udobnost u radu. Posедуje unutrašnji sistem za izoštravanje, koji za razliku od većine ostalih makroobjektiva sva pomeranja sočiva obavlja u samom telu objektiva, a ne izvlačenjem ili okretanjem prednje grupe sočiva. Ugrađeni prstenasti USM motor izoštravanje čini tihim i brzim. Moguće je direktno ručno izoštravanje, a poseduje i limitator fokusa. Pokriva pun format od 35 mm, a kod manjeg senzora on će pokrивati ekvivalentan vidni ugao koji odgovara objektivu od 160 mm kod formata od 35 mm. Oštrina fotografija ujednačena je između centralnih i perifernih delova snimljene fotografije bez vidljive distorzije i vinjetiranja, a jedino je primetan blagi pad oštine između centralnih i perifernih delova na snimljenim fotografijama za minimalni otvor blende od f/32. Ako ste korisnik nekog od "Canonovih" SLR fotoaparata, ovaj objektiv opravdaće svaki dinar uloženi u njega.

Makroobjektiv u "Canonovoj" ponudi s najvećom žižnom daljinom od 180 mm i jedini makroobjektiv u profesionalnoj L-seriji ovog proizvođača. Kao što dolikuje objektivu iz ove serije, kvalitet izrade je na najvišem nivou, a uz objektiv dobija se i nosač za stativ. Poseduje unutrašnji sistem za izoštravanje i sva pomeranja sočiva obavljaju se u samom telu objektiva. Ugrađeni prstenasti USM motor izoštravanje čini tihim i brzim. Moguće je direktno ručno izoštravanje, a poseduje i limitator fokusa. Pokriva pun format od 35 mm, a može da koristi i "Canonove" telekonvertre 1,4 x i 2 x, kojima se povećava žižna daljina na 252 mm, odnosno 360 mm. Oštrina fotografija koju daje ovaj objektiv takođe je na najvišem nivou, s ujednačenom oštrinom između centralnih i perifernih delova bez vidljive distorzije i vinjetiranja.

	CANON EF 50 mm f/2,5 Compact Macro	CANON EF-S 60 mm f/2,8 USM	CANON MP-E 65 mm f/2,8 1-5x Macro	CANON EF 100 mm f/2,8 Macro USM	CANON EF 180 mm f/3,5L Macro USM
Cena (sa PDV)	23.240 din. (280 evra)	33.200 din. (400 evra)	79.680 din. (960 evra)	43.160 din. (520 evra)	120.018 din. (1.446 evra)
Bajonet	Canon EF	Canon EF-S	Canon EF	Canon EF	Canon EF
Žižna daljina	50 mm	60 mm	65 mm	100 mm	180 mm
Ekvivalentna žižna daljina za 35 mm format	65 (kod faktora 1,3 x) i 80 mm (kod faktora 1,6 x)	96 mm (kod faktora 1,6 x)	130 (kod faktora 1,3 x) i 160 mm (kod faktora 1,6 x)	130 (kod faktora 1,3 x) i 160 mm (kod faktora 1,6 x)	234 (kod faktora 1,3 x) i 288 mm (kod faktora 1,6 x)
Maksimalni / minimalni otvor blende	f/2,5 / f/32	f/2,8 / f/32	f/2,8 / f/16	f/2,8 / f/32	f/3,5 / f/32
Konstrukcija (br. sočiva / br. grupa sočiva)	9 / 8	12 / 8	10 / 8	12 / 8	14 / 12
Broj lamelica blende	6	7	6	8	8
Stabilizator slike	ne	ne	ne	ne	ne
Minimalna daljina izoštravanja	0,23 m	0,2 m	0,24 m	0,31 m	0,48 m
Odnos reprodukcije	1:2	1:1	5:1	1:1	1:1
Prečnik filtera	52 mm	52 mm	58 mm	58 mm	72 mm
Senilo	-	ET-67B	-	ET-67	ET-78II
Dimenzije / masa	67,6 x 63 mm / 280 g	73 x 69,8 mm / 355 g	81 x 98 mm / 710 g	79 x 119 mm / 600 g	82,5 x 186,6 mm / 1.090 g
Sadržaj kutije	prednji i zadnji poklopac	prednji i zadnji poklopac	prednji i zadnji poklopac	prednji i zadnji poklopac	prednji, zadnji poklopac, torba i senilo
Informacije	www.canon-adria.com				

NIKON
AF-S MICRO-NIKKOR 60 mm F/2,8G ED

Ovo je objektiv nove generacije i zamenio je "Nikonov" pomalo zastareo AF Micro-Nikkor 60 mm f/2,8D. Namenjen je i za pun format od 35 mm (analogni ili digitalni-FX), a i za manji DX format senzora kod koga će vidni ugao objektiva biti ekvivalentan žižnoj daljini od 90 mm. Telo je robustno, dimenzije se tokom izoštravanja ne menjaju jer se sve obavlja pomeranjem unutrašnje grupe sočiva u objektivu. Poseduje SWM motor za brzo i tiho izoštravanje, a moguće je i direktno ručno izoštravanje bez potrebe za prebacivanjem u ručni režim izoštravanja. Prsten za ručno izoštravanje dovoljno je velik i ugodan za korišćenje. Ovaj objektiv može se veoma dobro iskoristiti i za druge potrebe kao što je, na primer, fotografisanje portreta. Kao i nova "sto petica", ne poseduje prsten za blendu jer pripada G-tipu "Nikonovih" objektivu i zbog toga na njemu nije moguće koristiti stare međuprstenove. Daje odličnu reprodukciju boja, zatim oštrinu koja je izjednačena na ivicama i periferiji čak i kada se koristi u kombinaciji sa D3 fotoaparatom koji pokriva pun format od 35 mm, i za maksimalni otvor blende od f/2,8, a maksimum daje za otvor blende od f/8.

NIKON
AF-SVR MICRO-NIKKOR 105 mm F/2,8G IF-ED

Makroobjektiv nove generacije, s brojnim tehnološkim novinama, među kojima je i sistem za redukciju vibracija (VR). Namenjen je i analognim i digitalnim SLR fotoaparatima, a žižna daljina od 105 mm daje vidni ugao objektiva koji odgovara žižnoj daljini od 152,5 mm kod formata od 35 mm. Ugrađen sistem za redukciju vibracija funkcioniše odlično i moguće je fotografisati brzinama zatvarača koje su za četiri stepena duže, međutim, efikasnost redukcije vibracija opada kad se približimo objektu koji fotografisemo. S uvećanjem 1/5 puta ono opada na dva stepena, dok je za odnos reprodukcije 1:1 moguće je bezbedno fotografisati sa samo jedan stepen dužom ekspozicijom. Telo je robustno i izgleda kao burence zbog većeg prečnika nego slični makroobjektivi. Ima unutrašnji sistem za izoštravanje (IF), a ugrađeni SWM motor daje brzo i tiho izoštravanje. Kao i njegov prethodnik, poseduje limitator fokusa. S ovim objektivom može se koristiti neki od telekonvertera TC-14E, TC17E i TC-20E. Ovaj objektiv nema prsten za blendu jer pripada G-tipu "Nikonovih" objektivu i zbog toga na njemu se ne mogu koristiti stari međuprstenovi. Ima dobru reprodukciju boja, oštrina koju daje je izjednačena na ivicama i periferiji, a maksimum daje za rasponom otvora blende između f/5,6 do f/11.

NIKON
AF MICRO-NIKKOR 200 mm F/4D IF-ED

Ovo je makroobjektiv s najvećom žižnom daljinom koju "Nikon" ima u ponudi. Pripada starim autofokusnim objektivima i za izoštravanje koristi motor iz fotoaparata, pa je samim tim izoštravanje sporije i bučnije nego kod modernijih AF-S objektivu. Za D-SLR fotoaparate s manjim senzorom pokriva vidni ugao ekvivalentan žižnoj daljini od 300 mm. Veća žižna daljina omogućava snimanje sitnih predmeta s veće udaljenosti, ali će i suziti polje dubinske oštine. Konstrukcija objektiva je odlična i robustna. Ima veliki prsten za ručno izoštravanje, M-A prsten za izbor načina izoštravanja, a na njemu se nalazi i nosač za stabilnu montažu na stativ. Sastavni deo ovog objektiva jeste i prsten za ručni izbor otvora blende. Prilikom izoštravanja pomeraju se unutrašnja sočiva i njegove dimenzije se ne menjaju. Možda je objektiv tehnološki malo zastareo, ali nudi odličan kvalitet snimljene fotografije. Skoro sa svim otvorima blende kvalitet snimljenih fotografija je na najvišem nivou.

U svom fotografskom poslu ili zadovoljstvu uvek ćete imati potrebu, bez obzira na to koliko ste posvećeni makrofotografiji, da snimate neki sitan objekat koji ne možete snimiti zum objektivom i zato će vam biti neophodan makroobjektiv. Mnogi objektivu nose u svojoj oznaci makro, ali samo oni koji imaju odnos reprodukcije 1:1 mogu se smatrati "pravim" makroobjektivom. To podrazumeva da je moguće snimiti objekat s odnosom reprodukcije 1:1, tj., u prirodnoj veličini kao što je veličina filma ili senzora. Tehnički odnos reprodukcije ne menja se kod D-SLR fotoaparata koji koriste APS-C veličinu senzora ili punog formata od 35 mm. Kada se koriste D-SLR fotoaparati sa APS-C veličinom senzora, možete ispuniti kadar objektom veličine 24 x 16 mm, ili akado koristite film od 35 mm ili D-SLR sa senzorom punog formata, istim makroobjektivom imaćete ispunjen kadar objektom veličine 36 x 24 mm.

OLYMPUS
ZUIKO DIGITAL ED 35 mm F/3,5 MACRO

Jedini makroobjektiv od 35 mm na ovom testu, ali ne treba zaboraviti da on kod četvortrećinskog sistema pokriva ekvivalentan vidni ugao objektiva od 70 mm (ekv. formatu od 35 mm). Maksimalni otvor blende kod njega je nešto manji i iznosi f/3,5. Konstrukcija objektiva je slična kao i kod pedesetice i u minimalističkom je stilu, bez ikakvih komandi osim prstena za izoštravanje, jer se izbor između autofokusnog i ručnog izoštravanja obavlja na samom fotoaparatu. Automatsko izoštravanje je tiho i brzo, a koristi, kao i svi "Olympusovi" objektivu, Fokus-by-wire sistem za izoštravanje. Oštrina snimljenih fotografija prilično je ujednačena i na zavidnom je nivou, što je i realno očekivati za objektiv koji nosi u svom nazivu "macro".

OLYMPUS
ZUIKO DIGITAL ED 50 mm F/2,0 MACRO

Kada je "Olympus" pre tri godine počeo sa četvortrećinskim sistemom, jedan od četiri objektiva bio je i ovaj makroobjektiv bez kojeg je nemoguće zamisliti bilo koji SLR sistem. Ovaj objektiv žižne daljine od 50 mm kod četvortrećinskog sistema ekvivalentan je po vidnom uglu pokrivanja objektiva od 100 mm kod formata od 35 mm. Za razliku od ostalih objektivu na ovom testu koji imaju maksimalni otvor blende f/2,8, on ima za jedan korak veći od f/2. Konstrukcija objektiva je na zavidnom nivou, lakši je i manji od konkurentskih modela, a nedostaje mu jedino prekidač koji bi omogućavao direktan izbor između manuelnog i autofokusnog izoštravanja – to je moguće na samom fotoaparatu. Kod ručnog izoštravanja koristi se Fokus-by-wire sistem koji, kada okrećemo prsten za ručno izoštravanje, ne pomena mehanički grupu sočiva za izoštravanje, već se daje signal motoru za pomeranje. Ovakav način omogućava veoma precizno izoštravanje, ali ne i jedinstven osećaj koji imate kod mehaničkog izoštravanja. Automatsko izoštravanje je tiho i zadovoljavajuće brzine. Snimljene fotografije imaju odličnu ujednačenu oštrinu između centralnih i perifernih delova, čak i za maksimalni otvor blende od f2,0.

TEHNIČKI PODACI

	NIKON AF-S Micro-Nikkor 60 mm f/2,8G ED	NIKON AF-SVR Micro-Nikkor 105 mm f/2,8G IF-ED	NIKON AF Micro-Nikkor 200 mm f/4D IF-ED	OLYMPUS ZUIKO DIGITAL ED 35 mm f/3,5 Macro	OLYMPUS ZUIKO DIGITAL ED 50 mm f/2,0 Macro
Cena (sa PDV)	42.247 din. (509 evra)	72.127 din. (869 evra)	143.507 din. (1.729 evra)	14.857 din. (179 evra)	37.267 din. (449 evra)
Bajonet	Nikon F	Nikon F	Nikon F	4/3 sistem	4/3 sistem
Žižna daljina	60 mm	105 mm	200 mm	35 mm	50 mm
Ekvivalentna žižna daljina za 35 mm format	90 mm	157,5 mm	300 mm	70 mm	100 mm
Maksimalni / minimalni otvor blende	f/2,8 / f/32	f/2,8 / f/32	f/4 / f/32	f/3,5 / f/22	f/2,0 / f/22
Konstrukcija (br. sočiva / br. grupa sočiva)	12/9	14/12	13/8	6/6	11/10
Broj lamelica blende	9	9	9	7	7
Stabilizator slike	ne	da	ne	ne	ne
Minimalna daljina izoštravanja	0,185 m	0,314 m	0,5 m	0,146m	0,24m
Odnos reprodukcije	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1
Prečnik filtera	62 mm	62 mm	62 mm	52 mm	52 mm
Senilo	HB-42	HB-38	HN-30	-	LH-55
Dimenzije / masa	73 x 89 mm / 425 g	83 x 116 mm / 790 g	76 x 193 mm / 1.190 g	71 x 53 mm / 165 g	71 x 61,5 mm / 300 g
Sadržaj kutije	prednji, zadnji poklopac, senilo i meka torba			prednji i zadnji poklopac	prednji, zadnji poklopac, senilo i meka torba
Informacije	www.refot.com, 011/24-56-151			www.olympus.co.yu, 011/2222-900	

SMC PENTAX
DFA 50 mm F/2,8 MACRO 1:1

SMC PENTAX
DFA 100 mm F/2,8 MACRO 1:1

SIGMA
MACRO 50 mm F/2,8 EX DG

Ako ga uporedimo s ostalim makroobjektivima, ovaj standardni "Pentaxov" makroobjektiv ekstremno je lagan i kompaktan. Ima maksimalni otvor blende od f/2,8 i pokriva pun format od 35 mm. Zbog toga što je kod D-SLR fotoaparata senzor 1,5 puta manji od 35 mm formata on će pokrивati ekvivalentan vidni ugao koji odgovara objektivu od 75 mm. Konstrukcija je na nivou boljih objektivova ovog proizvođača, prsten za ručno izoštravanje je udoban i velik, a ima i skalu s udaljenostima. Izoštravanje je nešto bučnije jer koristi motor iz fotoaparata, ali zahvaljujući sistemu koji "Pentax" nudi, moguće je i direktno ručno izoštravanje bez potrebe prebacivanja u ručni režim rada. Nema limitator fokusa, a prednja grupa sočiva izvlači se kad se izoštrava. Kada je u pitanju oštrina snimljenih fotografija, tu ovaj objektiv iznad otvara blende od f/5,6 daje dobre rezultate na ivicama kadra i bez vidljivih drugih optičkih nedostataka.

"Pentax" u ponudi ima i makroobjektiv sa žižnom daljinom od 100 mm. Maksimalni otvor blende mu je od f/2,8, pokriva pun format od 35 mm, a s obzirom na to da D-SLR fotoaparati ovog proizvođača imaju 1,5 puta manji senzor od formata od 35 mm, pokrivaće ekvivalentan vidni ugao koji odgovara objektivu od 150 mm. Kompaktne je konstrukcije za jedan objektiv sa žižnom daljinom od 100 mm, lagan je i sa 40 cm širokim prstenom za ručno izoštravanje. Posuđuje i skalu s udaljenostima. Izoštravanje je brzo, ali nešto bučnije jer koristi motor iz fotoaparata. Prilikom izoštravanja prednja grupa sočiva pomeriće se za 45 mm, ali se ne rotira, što je dobro kada koristimo polarizacioni filter. Nema limitator fokusa, i kod Pentaxa je moguće direktno ručno izoštravanje bez potrebe prebacivanja u ručni režim rada. Kada je u pitanju oštrina snimljenih fotografija, tu ovaj objektiv iznad otvara blende od f/5,6 daje odlične rezultate. S druge strane, hromatska aberacija dobro je kontrolisana za sve otvore blende, a nije uočljiva ni distorzija slike na fotografijama snimljenim ovim objektivom.

Standardni makroobjektiv od 50 mm s maksimalnim otvorom blende f/2,8 namenjen je korisnicima analognih i digitalnih SLR fotoaparata. Pravi se u verzijama za pet različitih sistema. Uobičajene je konstrukcije, u mat završnoj obradi, s nešto manjim prstenom za izoštravanje na kome se nalazi skala s udaljenostima. Automatsko izoštravanje je nešto sporije i bučnije. Ima limitator opsega izoštravanja, a na izvlaci je skala gde su označeni odnosi reprodukcije. Najbolje optičke karakteristike s ujednačenim kvalitetom centralnih i perifernih delova snimljene fotografije nudi za otvor blende manji od f/8. Ipak za novac koji treba da izdvojite za njega sigurno ga stavija u vrh ponude standardnih makroobjektiva kod kojih je potrebno prići bliže objektu fotografisanja.

SIGMA
MACRO 70 mm F/2,8 EX EX DG

SIGMA
MACRO 105 mm F/2,8 EX DG

Iako pokriva pun format od 35 mm ova žižna daljina idealna je za manju APS-C veličinu senzora kod kojeg pokriva vidni ugao od oko 105 mm (ekv. 35 mm). Može se naći u verzijama za pet različitih sistema D-SLR fotoaparata. Uobičajene je konstrukcije, u mat završnoj obradi, s nešto manjim prstenom za izoštravanje na kome se nalazi skala s udaljenostima. Dimenzije objektivova znatno se povećavaju kada se prsten za izoštravanje okrene ka manjim udaljenostima, a na samom prstenu označen je odnos reprodukcije. Za izoštravanje ne koristi HSM motor, pa je nešto sporiji i bučniji, a korisnici "Nikonovih" fotoaparata D40, D40x, D60 koji nemaju sopstvene motore za izoštravanje neće moći automatski da izoštravaju. Ima limitator opsega izoštravanja koji skraćuje put kretanja prstena za izoštravanje i time se povećava brzina. Reprodukcija boja je neutralna, hromatska aberacija i distorzija nisu primetne. Nije primetno značajnije odstupanje u oštrini između perifernih i centralnih delova fotografija za sve otvore blende kada se fotografise sa D-SLR fotoaparata koji imaju manju APS-C veličinu senzora, a za pun format od 35 mm najbolje performanse nudi za otvor blende manji od f/8.

Makroobjektiv koji je raspoloživ u šest verzija s različitim bajonetima za sve današnje digitalne SLR fotoaparate, pa čak i za četvorretnički sistem. Konstrukcija je na zavidnom nivou s matiranim završnom obradom. Ima prozorčić sa skalom s udaljenostima i oznakom za kontrolu dubinske oštine, a na izvlaci koja izlazi prilikom izoštravanja, označen je odnos reprodukcije. Rukovanje s ovim objektivom je udobno, a tome doprinosi veliki prsten za izoštravanje čijim se pomeranjem napred i nazad može birati između autofokusnog i ručnog izoštravanja. Limitator fokusa ograničava opseg izoštravanja čime se ubrzava njegov rad. Izoštravanje je nešto bučnije i osrednje brzine, jer ne koristi HSM motor za izoštravanje. Pa tako "Nikonovi" fotoaparati D40, D40x, D60 koji nemaju sopstvene motore za izoštravanje neće moći automatski da izoštravaju. Kada je u pitanju oštrina snimljenih fotografija tu ovaj objektiv iznad otvara blende od f/5,6 daje dobre rezultate na ivicama kadra i bez vidljivih drugih optičkih nedostataka.

	smc PENTAX DFA 50 mm f/2,8 Macro 1:1	smc PENTAX DFA 100 mm f/2,8 Macro 1:1	SIGMA Macro 50 mm f/2,8 EX DG	SIGMA Macro 70 mm f/2,8 EX EX DG	SIGMA Macro 105 mm f/2,8 EX DG
Cena (sa PDV)	41.500 din. (500 evra)	45.650 din. (550 evra)	23.240 din. (280 evra)	34.030 din. (410 evra)	35.690 din. (430 evra)
Bajonet	Pentax AF	Pentax AF	Sigma, Canon EF, Nikon F, Sony α, Pentax K	Sigma, Canon EF, Nikon F, Sony α, Pentax K	Sigma, Canon EF, Nikon F, Sony α, Pentax K, 4/3 sistem
Žižna daljina	50 mm	100 mm	50 mm	70 mm	105 mm
Ekvivalentna žižna daljina za 35mm format	75 mm	150 mm	75 mm (kod faktora 1,5 x) i 80 mm (kod faktora 1,6 x)	105 mm (kod faktora 1,5 x) i 112 mm (kod faktora 1,6 x)	157,5 mm (kod faktora 1,5 x) i 168 mm (kod faktora 1,6 x)
Maksimalni / minimalni otvor blende	f/2,8 / f/32	f/2,8 / f/32	f/2,8 / f/45	f/2,8 / f/22	f/2,8 / f/45
Konstrukcija (br. sočiva / br. grupa sočiva)	8 / 7	9 / 8	10 / 9	10 / 9	11 / 10
Broj lamelica blende			7	9	8
Stabilizator slike	ne	ne	ne	ne	ne
Minimalna daljina izoštravanja	0,195 m	0,303 m	0,188 m	0,257 m	0,313 m
Odnos reprodukcije	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1
Prečnik filtera	49 mm	49 mm	55 mm	62 mm	58 mm
Senilo	nema oznaku	nema oznaku	LH550-01	LH620-01	LH580-02
Dimenzije / masa	67,5 x 60 mm / 265 g	67,5 x 80,5 mm / 345 g	71,4 x 66,5 mm / 320 g	76 x 95 mm / 525 g	74 x 97,5 mm / 457 g
Sadržaj kutije	prednji, zadnji poklopac i senilo	prednji, zadnji poklopac i senilo	prednji, zadnji poklopac i senilo	prednji, zadnji poklopac, senilo i torba	
Informacije	VIP Trading, tel. 011/35-40-940, www.btl.co.yu		www.sigma.foto-oprema.com; 011/33-91-551		

SIGMA
APO MACRO 150 mm F/2,8 EX DG HSM

SIGMA
APO MACRO 180 mm F/3,5 EX DG HSM

SONY
50 mm F/2,8 MACRO

Makroobjektiv s nešto većom žižnom daljinom omogućuje vam da snimate sitne predmete s veće udaljenosti, ali možete ga mnogo bolje upotrebiti za snimanje portreta. Pokriva pun format od 35 mm, a za APS-C veličinu senzora pokriva vidni ugao ekvivalentan žižnoj daljini od oko 225 mm. Može da koristi i "Sigmine" telekonvertere 1,4 x i 2 x, s kojima se povećava žižna daljina na 210 mm, odnosno 300 mm. Konstrukcija objektivova je dobra, s velikim i udobnim prstenom za ručno izoštravanje, a uz objektiv dobićete i nosač za stativ. Ima limitator opsega izoštravanja koji skraćuje put kretanja prstena za izoštravanje i time se povećava brzina. Za izoštravanje koristi HSM motor, pa je ono brzo i tiho, a moguće je direktno ručno izoštravanje. Kvalitet snimljenih fotografija je odličan, čak i s najvećim otvorom blende, distorzije skoro da i nema, a hromatska aberacija nije vidljiva. Za relativno malo para možete dobiti odličan objektiv koji ima makro karakteristike, ali ga možete mnogo bolje iskoristiti za snimanje portreta u uslovima kada vam treba veći otvor blende.

"Sigma" zaista ima bogatu ponudu makroobjektiva s različitim žižnim daljinama. Maksimalni otvor blende je f/3,5, a ima žižnu daljinu od 180 mm. Pokriva pun format od 35 mm i za APS-C veličinu senzora pokriva vidni ugao ekvivalentan žižnoj daljini od oko 270 mm. Može da koristi i "Sigmine" telekonvertere 1,4 x i 2 x, s kojima se povećava žižna daljina na 252 mm, odnosno 360 mm. Konstrukcija je na zavidnom nivou, s prepoznatljivom matiranim završnom obradom. Ima prozorčić sa skalom s udaljenostima, limitator fokusa, a prsten za ručno izoštravanje je veliki. Uz objektiv dobija se i nosač za stativ. Za izoštravanje koristi HSM motor, pa je izoštravanje brzo i tiho, a moguće je direktno ručno izoštravanje. Snimljene fotografije s maksimalnim otvorom blende malo su mekane, ali se već iznad otvara blende f/5,6 oštrina popravlja i najbolja je na otvoru blende f/16. Hromatska aberacija je dobro kontrolisana, a distorzija nije primetna. Nudi veću žižnu daljinu, malo manju svetlosnu jačinu i nešto lošiji kvalitet snimljenih fotografija s maksimalnim otvorom blende od "Sigminog" objektivova od 150 mm, ali je jeftiniji i za relativno malo para možete dobiti dobar objektiv.

Standardni makroobjektiv od 50 mm s maksimalnim otvorom blende f/2,8. Pokriva pun format od 35 mm, a za APS-C veličinu senzora koju imaju sve dosadašnje Alfe pokriva vidni ugao ekvivalentan žižnoj daljini od 75 mm. Konstrukcija objektivova je dobra, ima skalu s označenim udaljenostima i oznakama za kontrolu dubinske oštine. Ima i posebno dugme za zaključavanje fokusa bez potrebe prebacivanja u ručno izoštravanje. Izoštravanje je brzo, ali je nešto bučnije jer koristi motor iz fotoaparata. Prednje sočivo je duboko unutar objektivova, pa senilo nije potrebno. Oštrina snimljenih fotografija je prilično ujednačena i najbolja je iznad otvara f/5,6, što je i realno očekivati za objektiv koji nosi u svom nazivu "macro". Hromatska aberacija dobro je kontrolisana, a distorzija nije primetna. Ako imate neki od "Minoltinoh" SLR ili D-SLR fotoaparata, možete ga bez problema koristiti jer je bajonet isti.

Angažovana kultura iz drugog ugla

tranz art

Kultura i njena društveno - socijalna i politička uloga: na koji način se ostvaruje, šta menja, kakav uticaj ima na živote svih nas, ko su njeni kreatori a kome je namenjena... "TranzArt" je emisija koja objašnjava kako kultura može unaprediti društvenu zajednicu.

SONY
100 mm F/2,8 MACRO

TAMRON
SP AF90 mm F/2,8 DI MACRO LENS 1:1

TAMRON
SP AF180 mm F/3,5 DI LD (IF) 1:1 MACRO

Telemakroobjektiv od 100 mm s maksimalnim otvorom blende f/2,8. Pokriva pun format od 35 mm, a za APS-C veličinu senzora koju imaju sve dosadašnje Alfe. Pokriva vidni ugao ekvivalentan žižnoj daljini od 150 mm. Konstrukcija objektiv je dobra i slična pedesetici. Ima skalu s označenim udaljenostima i oznakama za kontrolu dubinske oštine. Ima i posebno dugme za zaključavanje fokusa bez potrebe prebacivanja u ručno izoštravanje. Ono je brzo, ali nešto bučnije jer koristi motor iz fotoaparata. Oština snimljenih fotografija je prilično ujednačena, što je i realno očekivati za objektiv koji nosi u svom nazivu "macro". Hromatska aberacija je dobro kontrolisana, a distorzija nije primetna. Ako imate neki od "Minoltinih" SLR ili D-SLR fotoaparata, možete ga bez problema koristiti jer je bajonet isti.

"Tamron" kao nezavisni proizvođač objektivu u ponudi ima i makroobjektiv sa žižnom daljinom od 90 mm. Pokriva pun format od 35 mm i za APS-C veličinu senzora pokriva vidni ugao ekvivalentan žižnoj daljini od oko 135 mm. Konstrukcija objektivu je tako robustna kao što izgleda. Ima skalu s označenim udaljenostima i oznakama za kontrolu dubinske oštine. Izoštravanje je sporije i bučnije, a korisnici "Nikonovih" fotoaparata D40, D40x, D60 koji nemaju sopstvene motore za izoštravanje neće moći automatski da izoštravaju. Ima limitator opsega izoštravanja koji skraćuje put kretanja prstena za izoštravanje i time se povećava brzina. Prsten za izoštravanje je dovoljno velik i udoban za rad, a njegovim pomeranjem napred i nazad prebacujete iz autofokusnog u ručni način izoštravanja. Optička konstrukcija objektivu unapređena je za D-SLR fotoaparate, što i oznaka Di označava i smanjena je refleksija unutar objektivu od površine senzora. Na taj način je i oština u centralnim i perifernim delovima iznad otvora blende f/4 ujednačena. Hromatska aberacija dobro je kontrolisana, a distorzija nije primetna.

Drugi makroobjektiv iz "Tamronove" ponude ima veću žižnu daljinu od 180 mm. Pokriva pun format od 35 mm i za APS-C veličinu senzora pokriva vidni ugao od oko 270 mm (ekv. 35 mm). Konstrukcija objektivu je robustna, ima skalu s označenim udaljenostima i oznakama za kontrolu dubinske oštine. Izoštravanje je sporije i bučnije, a korisnici "Nikonovih" fotoaparata D40, D40x, D60 koji nemaju sopstvene motore za izoštravanje neće moći automatski da izoštravaju. Ima limitator opsega izoštravanja koji skraćuje put kretanja prstena za izoštravanje i time se povećava brzina. Prsten za izoštravanje je dovoljno velik i udoban za rad, a njegovim pomeranjem napred i nazad prebacujete iz autofokusnog u ručni način izoštravanja. Tu je i nosač za stativ. Optička konstrukcija objektivu unapređena je za D-SLR fotoaparate, što i oznaka Di označava i smanjena je refleksija unutar objektivu od površine senzora. Snimljene fotografije već iznad otvora blende f/5,6 daju odličnu oštrinu i dobar kontrast. Hromatska aberacija je dobro kontrolisana, a distorzija nije primetna. Nudi nešto bolji kvalitet snimljene fotografije nego Sigma, sporije izoštrava, ali mu cena nije konkurentna.

	SIGMA APO Macro 150 mm f/2.8 EX DG HSM	SIGMA APO Macro 180 mm f/3.5 EX DG HSM	SONY 50 mm f/2.8 Macro	SONY 100 mm f/2.8 Macro	TAMRON SP AF90 mm f/2.8 Di Macro Lens 1:1 Macro Lens
Cena (sa PDV)	51.875 din. (625 evra)	44.820 din. (540 evra)	41.500 din. (500 evra)	49.800 din. (600 evra)	43.160 din. (520 evra)
Bajonet	Sigma, Canon EF, Nikon F, 4/3 sistem	Sigma, Canon EF, Nikon F, Sony a, Pentax K	Sony a	Sony a	Canon EF, Nikon F, Sony a, Pentax K
Žižna daljina	150 mm	180 mm	50 mm	100 mm	90 mm
Ekvivalentna žižna daljina za 35mm format	225 mm (kod faktora 1,5 x) i 240 mm (kod faktora 1,6 x)	270 mm (kod faktora 1,5 x) i 288 mm (kod faktora 1,6 x)	75 mm	150 mm	135 mm (kod faktora 1,5 x) i 144 mm (kod faktora 1,6 x)
Maksimalni / minimalni otvor blende	f/2,8 / f/22	f/3,5 / f/32	f/2,8 / f/32	f/2,8 / f/32	f/2,8 / f/32
Konstrukcija (br. sočiva / br. grupa sočiva)	16 / 12	13 / 10	7 / 6	8 / 8	10 / 9
Broj lamelica blende	9	9	7	9	9
Stabilizator slike	ne	ne	ne	ne	ne
Minimalna daljina izoštravanja	0,38 m	0,46 m	0,2 m	0,35 m	0,29 m
Odnos reprodukcije	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1
Prečnik filtera	72 mm	72 mm	55 mm	55 mm	55 mm
Senilo	LH780-3	LH780-2	-	ALC-SH0007	nema ozanku
Dimenzije / masa	137 x 79,6 mm / 895 g	182 x 80 mm / 965 g	65,5 x 43 mm / 220 g	71,5 x 60 mm / 295 g	97 x 71,5 mm / 405 g
Sadržaj kutije	prednji, zadnji poklopac, senilo, nosač za stativ i torba	prednji, zadnji poklopac, senilo, nosač za stativ i torba	prednji, zadnji poklopac	prednji, zadnji poklopac	prednji, zadnji poklopac, senilo i torba
Informacije	www.sigma.foto-oprema.com, 011/33-91-551		www.sony.co.yu		www.tamron.de

TEHNIČKI PODACI

	TAMRON SP AF180 mm f/3.5 Di LD (IF) 1:1 Macro	TOKINA AT-X 100AF PRO D 100 mm f/2.8 Macro
Cena (sa PDV)	66.400 din. (800 evra)	33.700 din. (400 evra)
Bajonet	Canon EF, Nikon F, Sony a	Canon EF, Nikon F
Žižna daljina	180 mm	100 mm
Ekvivalentna žižna daljina za 35mm format	270 mm (kod faktora 1,5 x) i 288 mm (kod faktora 1,6 x)	150 mm (kod faktora 1,5 x) i 160 mm (kod faktora 1,6 x)
Maksimalni / minimalni otvor blende	f/3,5 / f/32	f/2,8 / f/32
Minimalni otvor blende		
Konstrukcija (br. sočiva / br. grupa sočiva)	14 / 11	9 / 8
Broj lamelica blende	7	9
Stabilizator slike	ne	ne
Minimalna daljina izoštravanja	0,47 m	0,3 m
Odnos reprodukcije	1:1	1:1
Prečnik filtera	72 mm	55 mm
Senilo	nema oznaku	BH-551
Dimenzije / masa	84,5 x 165,7 mm / 920 g	73,9 x 55 mm / 540 g
Sadržaj kutije	prednji, zadnji poklopac, senilo i torba	prednji, zadnji poklopac i senilo
Informacije	www.tamron.de	www.tokinalens.com

TOKINA
AT-X 100AF PRO D 100 mm F/2,8 MACRO

"Tokinini" objektivu uvek su bili robustne konstrukcije, pa je tako i kod njihovog predstavnika u makrokategoriji. Ima žižnu daljinu od 100 mm. Pravi se u verziji za "Canonove" i "Nikonove" fotoaparate. Pokriva pun format od 35 mm i za APS-C veličinu senzora pokriva vidni ugao ekvivalentan žižnoj daljini od oko 150 mm. Ima skalu s označenim udaljenostima i oznakama za kontrolu dubinske oštine. Izoštravanje je sporije i bučnije, a korisnici "Nikonovih" fotoaparata D40, D40x, D60 koji nemaju sopstvene motore za izoštravanje neće moći automatski da izoštravaju. Ima limitator opsega izoštravanja koji skraćuje put kretanja prstena za izoštravanje i time se povećava brzina. Prsten za izoštravanje je dovoljno velik i udoban za rad, a njegovim povlačenjem napred i nazad prebacujete iz autofokusnog u ručni način izoštravanja. Verzija za Nikon ima i uobičajeni prsten za blende. Za otvore blende od f/5,6 do f/11 kvalitet slike je odličan, s ujednačenom oštrinom između centralnih i perifernih delova slike.

Zabrinuti ste za performanse stativa?

190CX
Manfrotto carbon fibre radi to bolje.

cevi od 100% karbon fibera - ostali delovi od magnezijuma - sistem brzog postavljanja centralnog nosača

Manfrotto

190x.manfrotto.com

Makroblicevi

BORIS BJELICA

Fotografisanje s malih udaljenosti, zbog dubinske oštrote, zahteva manji otvor blende a samim tim produžava se ekspozicija i fotografije će biti neoštre zbog nemogućnosti da stabilno držimo fotoaparati ili zbog toga što se objekat koji fotografiramo kreće. Zato je važno da za svako ozbiljno fotografisanje u makropodručju imate i specijalne makrobliceve koji će znatno unaprediti kvalitet fotografija

CANON
MACRO RING LITE MR-14EX

CANON
MACRO TWIN LITE MT-24EX

“Canonov” prstenasti makroblic opremljen je glavom blica koja se sastoji od dve lučne blic lampe i dve lampe koje služe kao pomoćno svetlo za izoštravanje i kadriranje. Glava blica je kablom povezana s komanderom koji se postavlja na fotoaparati i direktno na “Canonove” makroobjektive EF 50 mm f/2,5, EF 100 mm f/2,8 makro (obe verzije) i na MP-E 65 mm, a za objektiv EF 180 mm f/3,5L makro USM potreban je adapter 72C. Ovaj makroblic može se, koristiti i na kompaktnim digitalnim fotoaparata koji imaju šinu s kontaktima za blic, a uz pomoć odgovarajućeg adaptera postavlja se ispred objektiva. Individualna kontrola rada blic lampi je moguća, a podržava E-TTL sistem koji poseduju svi današnji analogni i digitalni “Canonovi” SLR fotoaparati i napredni kompaktni fotoaparati. Moguća je i ručna kontrola rada. Ono što mu povećava fleksibilnost jeste da se ovaj makroblic sistem može koristiti i u bežičnoj TTL koordinaciji sa drugim blicevima ovog proizvođača.

MODEL BLICA	CANON Macro Ring Lite MR-14EX
Cena (sa PDV)	37.350 din. (450 evra)
Vodeći broj	2x 11 (m / ISO 100)
Sistem koji podržava	Canon E-TTL
Blic automatika	ne
Manuelna kontrola rada	da
AF osvetljivač	da
Visoka sinhronizacija	da
Stroboskop	da
Sinhronizacija na drugoj zavesici	da
Korekcija snage blica	da
Bežična kontrola rada	da
Napajanje	4 baterije formata “AA” alkalne ili Ni-MH i NiCd
Masa (bez baterija)	520 g
Informacije	www.canon-adria.com

“Canonov” makroblic sistem MT-24EX pruža nešto veću fleksibilnost jer se sastoji od dve nezavisne glave koje se mogu pomerati po obimu prstena, a sama glava može se pomerati po horizontali ili vertikali. Na taj način moguće je dobiti plastičnije osvetljene makrofotografije. Mogu se postaviti direktno na sve makroobjektive ovog proizvođača, a za EF 180 mm f/3,5L makro USM potreban je adapter 72C, kao i kompaktne digitalne fotoaparate G-serije i Pro1. Na svakoj glavi nalazi se i jedna lampa kao pomoćno svetlo za izoštravanje i kadriranje. Koristi E-TTL sistem ili ručnu kontrolu rada s mogućnostima kontrole odnosa snage između dve glave sa šest stepena snage. Podržava i bežičnu TTL kontrolu rada u kombinaciji s bilo kojim “Canonovim” blicevima – 550EX, 420EX, 580EX i 430EX, a čitav sistem može se postaviti na posebno postolje i aktivirati uz pomoć drugog blica koji može da bude “master”.

MODEL BLICA	CANON Macro Twin Lite MT-24EX
Cena (sa PDV)	59.760 din. (720 evra)
Vodeći broj	14 (m / ISO 100)
Sistem koji podržava	Canon E-TTL
Blic automatika	ne
Manuelna kontrola rada	da
AF osvetljivač	da
Visoka sinhronizacija	da
Stroboskop	da
Sinhronizacija na drugoj zavesici	da
Korekcija snage blica	da
Bežična kontrola rada	da
Napajanje	4 baterije formata “AA” alkalne ili Ni-MH i NiCd
Masa (bez baterija)	680 g
Informacije	www.canon-adria.com

NIKON
CLOSE-UP R1C1 / R1 SET

“Nikonov” makroblic sistem specifičan je u odnosu na ostale jer je komunikacija između komandera i glava blica bežična. Znači, više vam nisu potrebni kablovi koji ograničavaju fleksibilnost dosadašnjih makrosistema. Nov makroblic sistem sastoji se od komandera SU-800 i dve bežične blic jedinice ili više njih s oznakom SB-R200. Bežična kontrola između komandera i blic jedinica moguća je samo kod fotoaparata koji podržavaju i-TTL sistem, dok je za ostale, starije sisteme, potrebno nabaviti kabl između komandera i blic jedinica. S njim se može kontrolisati odnos snage između svake blic jedinice TTL ili ručno, pa čak i dodatnih bliceva koji učestvuju u osvetljavanju subjekta. Blic jedinice imaju i pomoćno svetlo za izoštravanje i kadriranje u mraku. “Nikon” je napravio dva kompleta za makrofotografisanje koji su upakovani u kofer, a sadrže čitav niz dodatnog pribora. Makrokomplet R1C1 poseduje: komander SU-800, dve blic jedinice SB-R200, difuzore, komplet filtera za postizanje različitih efekata, prstenasti nosač blic jedinica, adaptere za objektiv prečnika od 52 do 77 mm, pojedinačne stalke za svaku blic jedinicu, difuznu ploču, fleksibilnu hvataljku za pridržavanje različitog pribora i odvojene torbice za blic jedinice i komander. Drugi R1 komplet je jeftiniji jer ne sadrži komander SU-800, koji nam nije potreban ako posedujemo fotoaparati Nikon D300, D200, D80 ili SB-800 blic s kojim se može kontrolisati blic jedinice. Čitav ovaj sistem može se kombinovati i s blicevima SB-600 i SB-800 ili dokupiti još neku od SB-R200 blic jedinica. Bežična kontrola bez komandera moguća je i sa D70 i D70s, ali ne može se uticati na svaku blic jedinicu odvojeno.

MODEL BLICA	NIKON Close-up R1C1 / R1 set
Cena (sa PDV)	57.187 / 39.757 din. (689 / 479 evra)
Vodeći broj	2x10 (m / ISO 100)
Sistem koji podržava	Nikon i-TTL
Blic automatika	ne
Manuelna kontrola rada	da
AF osvetljivač	da
Visoka sinhronizacija	da
Stroboskop	da
Sinhronizacija na drugoj zavesici	da
Korekcija snage blica	da
Bežična kontrola rada	da
Napajanje	svaka blic jedinica i komander sa po jednom litijumskom baterijom CR-123A
Masa (bez baterija)	160 + 2x120g
Informacije	REFOT B, tel.: 011/24-56-151, www.refot.com

OLYMPUS
RING FLASH FS-SRF11 SET

Ovaj makroblic komplet sastoji se od prstenastog blica RF-11, koji se može direktno prikačiti pomoću bajoneta na objektiv ZUIKO DIGITAL 14–54 mm f/2,8–3,5 i ED 50–200 mm f/2,8–3,5, a pomoću adaptera FR-1 i na makroobjektive ED 50 mm f/2,0 Macro i 35 mm f/3,5 Macro, i ne tako malog komandera FC-1 u kojem su smeštene baterije za napajanje i upravljački deo čitavog sistema. Komander se postavlja u šinu s kontaktima na fotoaparatu, a s prednje strane u pokretnoj glavi čija rotacija nema apsolutno nikakvu ulogu nalaze se tri priključka. Komander FC-1 identičan je za oba sistema, dovoljno je u centralni priključak spojiti prstenasti blic RF-11, a u bočne se priključuju TF-22 blic jedinice. Na kontrolnom displeju nalaze se svi relevantni podaci potrebni za fotografisanje, koji se postavljaju uz pomoć dva točkica, a snaga blica kontroliše se uz pomoć “Olympusovog” TTL sistema. Naravno, moguća je i ručna kontrola rada. Unutar samog kućišta prstenastog blica nalaze se četiri male lampice koje nam pomažu prilikom kadriranja i izoštravanja u lošim svetlosnim uslovima. Čitav komplet upakovan je u čvrst kofer, a ako već posedujete FS-STF22 komplet koji u sebi ima komander, biće vam dovoljno da kupite samo prstenasti blic koji se može spakovati u zajedničku kutiju.

MODEL BLICA	OLYMPUS Ring Flash FS-SRF11 set
Cena (sa PDV)	45.567 din. (549 evra)
Vodeći broj	11 (m / ISO 100)
Sistem koji podržava	Olympus TTL
Blic automatika	ne
Manuelna kontrola rada	da
AF osvetljivač	da
Visoka sinhronizacija	ne
Stroboskop	ne
Sinhronizacija na drugoj zavesici	da
Korekcija snage blica	da
Bežična kontrola rada	ne
Napajanje	4 baterije formata “AA” alkalne ili Ni-MH i NiCd
Masa (bez baterija)	320 + 300 g
Informacije	Olympus tel.: 011/22-22-900, www.olympus.co.yu

OLYMPUS
TWIN FLASH FS-STF22 SET

Drugi “Olympusov” sistem za makrofotografisanje sastoji se iz identičnog komandera i dve blic glave TF-22, koje su prilagodljive i stavljaju se na prsten SR-1 koji se postavlja na objektiv uz pomoć adaptera s navojima 52 mm, 58 mm, 67 mm i 72 mm, a na makroobjektive ED50 mm f/2,0 Macro i 35 mm f/3,5 Macro postavlja se uz pomoć adaptera FR-1. Svaka glava može se rotirati po prstenu i menjati nagib. Naravno, možete glavu skinuti s prstena i postaviti je u željeni položaj, ali pomeranje je ograničeno dužinom kabla kojim su povezani s kontolerom. Moguća je i regulacija odnosa snage između dve glave u odnosu od 8:1 do 1:8. Uz njega ćete dobiti i difuzore koji će umekšati svetlo, a unutar glava blica nalaze se i četiri lampice koje olakšavaju izoštravanje i kadriranje u lošim svetlosnim uslovima. Čitav komplet upakovan je u čvrst kofer, a ako već posedujete FS-SRF11 komplet koji u sebi ima komander, biće vam dovoljno da kupite samo TF-22 blic koji se može spakovati u zajedničku kutiju.

MODEL BLICA	OLYMPUS Twin Flash FS-STF22 set
Cena (sa PDV)	62.167 din. (749 evra)
Vodeći broj	2x 11 (m / ISO 100)
Sistem koji podržava	Olympus TTL
Blic automatika	ne
Manuelna kontrola rada	da
AF osvetljivač	da
Visoka sinhronizacija	ne
Stroboskop	ne
Sinhronizacija na drugoj zavesici	da
Korekcija snage blica	da
Bežična kontrola rada	ne
Napajanje	4 baterije formata “AA” alkalne ili Ni-MH i NiCd
Masa (bez baterija)	320 + 310 g
Informacije	Olympus tel.: 011/22-22-900, www.olympus.co.yu

VIP TRADING

VAM PREDSTAVLJA

PENTAX

VANGUARD

SANYO

+ 381 11 3540 940
www.bti.co.yu

SIGMA
EM-140 DG MACRO FLASH

"Sigma" već dugo u ponudi ima i makroblic sistem, a EM-140DG je poslednja unapređena generacija koja se može koristiti na skoro svim današnjim analognim i digitalnim SLR sistemima. Kao i većina ostalih sličnih sistema, sastoji se od blic glave koja se uz pomoć adaptera montira na objektiv i komandera u kojem se nalaze baterije za napajanje i koji se postavlja na fotoaparatus. U glavi blica nalaze se bočno dve blic lampe, a na vrhu lampica koja nam olakšava izoštravanje i kadriranje u lošim svetlosnim uslovima. Uz ovaj komplet dobićete adaptere za prečnike "Sigminih" makroobjektiva 55 mm i 58 mm, dok ćete za ostale adaptere prečnika 52 mm, 62 mm, 67 mm, 72 mm i 77 mm morati kupiti odvojeno. Kontrola snage blica može biti automatizovana, uz korišćenje TTL sistema, ili potpuno ručna. Kontroler ovog blica može se koristiti i za bežičnu TTL kontrolu rada, na primer, blica Sigma EF-500 DG SUPER kod "Canonovog" E-TTL i "Nikonovog" i-TTL sistema.

Ovo je jedini makroblic nezavisnog proizvođača na ovom testu i može da bude dobra i jeftina alternativa za sve one koji žele da zakorače u svet makrofotografije. Proizvodi se u tri verzije za "Sigmine", "Canonove" i "Nikonove" fotoaparatus.

MODEL BLICA	SIGMA EM-140 DG Macro Flash
Cena (sa PDV)	27.390 din. (330 evra)
Vodeći broj	14 (m / ISO 100)
Sistem koji podržava	Sigma-S TTL, Canon-ETTL/ETTL II, Nikon-ITTL
Blic automatika	ne
Manuelna kontrola rada	da
AF osvetljivač	da
Visoka sinhronizacija	da
Stroboskop	da
Sinhronizacija na drugoj zavesici	da
Korekcija snage blica	da
Bežična kontrola rada	da
Napajanje	4 baterije formata "AA" alkalne ili Ni-MH i NiCd
Masa (bez baterija)	430 g
Informacije	Josipović Trade/Markantex, www.sigma.foto-oprema.com, 011/3391-551

SONY
MACRO TWIN FLASH KIT HVL-MT24AM

Kao i većinu druge opreme, Sony α -sistem je ovaj makroblic nasledio od "KonicaMinolte" odnosno "Minolte". On blic pruža nešto veću fleksibilnost jer se sastoji od dve nezavisne glave koje se sa dve ruke montiraju na prsten, koji se uz pomoć adaptera stavlja na objektiv. Ove dve blic glave kablovima su povezane s komanderom i mogu se pomerati na prstenu. Na taj način moguće je dobiti plastičnije osvetljene makrofotografije. Koristi TTL ili ručnu kontrolu rada, a moguća je kontrola odnosa snage između dve glave. Uz ovaj komplet dobićete: adapter za montažu na objektiv prečnika 49 mm i 55 mm, širokougaoni adapter, difuzor i torbice za čitav sistem.

MODEL BLICA	SONY Macro Twin Flash Kit HVL-MT24AM
Cena (sa PDV)	42.330 din. (510 evra)
Vodeći broj	2x 12 (m / ISO 100)
Sistem koji podržava	Sony α TTL
Blic automatika	ne
Manuelna kontrola rada	da
AF osvetljivač	da
Visoka sinhronizacija	da
Stroboskop	da
Sinhronizacija na drugoj zavesici	ne
Korekcija snage blica	da
Bežična kontrola rada	ne
Napajanje	4 baterije formata "AA" alkalne ili Ni-MH i NiCd
Masa (bez baterija)	235 + 33 g
Informacije	www.sony.co.yu

SONY
MACRO RING LITE HVL-RLAM

Sastoji se od glave blica koja ima dve lučne blic lampe. Moguća je kontrola sa dva stepena snage i izbor da li ćemo koristiti obe lampe ili ćemo se opredeliti samo za levu ili desnu zbog veće plastičnosti predmeta. Drugi deo je komander blica, u kojem se nalaze baterije, dugmad za kontrolu rada i on se postavlja na fotoaparatus i kablom je povezan s glavom blica. Uz ovaj komplet dobijaju se adapteri za objektiv prečnika 49 mm i 55 mm.

MODEL BLICA	SONY Macro Ring Lite HVL-RLAM
Cena (sa PDV)	22.410 din. (270 evra)
Vodeći broj	14 (m / ISO 100)
Sistem koji podržava	Sony α TTL
Blic automatika	ne
Manuelna kontrola rada	da
AF osvetljivač	da
Visoka sinhronizacija	da
Stroboskop	n
Sinhronizacija na drugoj zavesici	ne
Korekcija snage blica	da
Bežična kontrola rada	ne
Napajanje	4 baterije formata "AA" alkalne ili Ni-MH i NiCd
Masa (bez baterija)	180 g
Informacije	www.sony.co.yu

Fotografija: Zoran Zeović

Nikon SHOP

Vuka Karadžića 7a, 011 30 34 373

Sve prikazane cene su s PDV-om, plaćanje u dinarskoj protivvrednosti. Prodavač zadržava pravo promena cena bez prethodnog obaveštenja.

D200 SET 1.599€

- 10,2 miliona piksela sa CCD senzorom DX formata
- širok opseg podešavanja osetljivosti od ISO 100 do ISO 1.600 + H1 (ISO 3.200)
- snimanje u NEF (RAW) i JPEG formatima
- trenutno spreman za rad (0,15 s), 5 snimaka u sekundi i brzo reaguje (50 ms)
- autofokusni sistem sa 11 polja fokusiranja može da funkcioniše kao 7 širokougaonih autofokusnih polja
- kućište od izdržljive legure magnezijuma
- optičko tražilo s uvećanjem od 0,94 x

- veliki LCD displej dijagonale od 2,5 inča (6,4 cm) sa širokim uglom gledanja
- potpuno kompatibilan "Nikonovom" sistemom "Total Imaging"
- povezivanje s "Nikonovim" durbinima (s adapterom FSA-L1)
- standardna oprema: Li-jon baterija EN-EL3e, punjač MH-18a, kaiš, USB i video kabl, poklopac za displej BM-6, gumeni poklopac za tražilo DK-21 i CD-ROM: PictureProject i Nikon Capture NX-probna verzija

D200 telo, AF-S DX VR 18-200mm f/3,5-5,6G IF-ED, SanDisk Ultra II CF 1GB

Nikon D40 SETOVI

- 10,2 milion piksela, DX format senzora
- sistem fokusiranja sa tri polja
- trenutno spreman za rad (0,18 s)
- široki opseg podešavanja osetljivosti od ISO 200 do ISO 1.600 + H1 (ISO 3.200)
- optičko tražilo s uvećanjem 0,8 x
- velik LCD displej dijagonale od 2,5 inča (6,4 cm) sa širokim uglom gledanja

D40 telo, objektiv AF-S DX 18 - 55 mm, SanDisk ultra II 1GB- 449€
D40 telo, objektiv AF-S DX 18 - 55, AF-S DX 55 - 200, SanDisk ultra II 1GB - 569€

Nikon D40x SET

- 10,2 milion piksela, DX format senzora
- sistem fokusiranja sa tri polja
- trenutno spreman za rad (0,18 s)
- široki opseg podešavanja osetljivosti od ISO 200 do ISO 1.600 + H1 (ISO 3.200)
- optičko tražilo s uvećanjem 0,8 x
- velik LCD displej dijagonale od 2,5 inča (6,4 cm) sa širokim uglom gledanja

D40x telo, objektiv AF-S DX 18 - 135mm f/3,5-5,6G IF-ED, SanDisk ultra II 1GB- 749€

Nikon D300

D300 telo - pozovite

Nikon D80

D80 telo, objektiv AF-S DX 18 - 135mm f/3,5-5,6G IF-ED, SB - 600 - 1.019€

Nikon P5100

P5100 - 349€

Nikon D3

D3 telo - pozovite

Nikon SB-800

SB-800 - 379€

17-55 mm - f/2,8G AF-S DX

1.499€

18-200 mm - f/3,5 - 5,6G AF-S DX VR

679€

16-85 mm - f/3,5 - 5,6G ED VR AF-S DX

629€

Novo!

55-200 mm - f/4 - 5,6G AF-S DX

279€

SB - 600 - Speedlight

249€

70-300 mm - f/4,5 - 5,6G IF-ED AF-S VR

1.019€

50 mm - f/1,8 AF-D

139€

105 mm - f/2,8 IF-ED AF-S VR

869€

OLYMPUS E-420

Džepni D-SLR

"Olympus" nastavlja da unapređuje "džepnu" E-400 seriju D-SLR fotoaparata. Razlike u izgledu skoro da i nema, rezolucija je ostala ista, ali ipak ima znatnih unapređenja, među kojima je najznačajniji nov način automatskog izoštravanja kod živog prikaza slike, sličan onom koji koriste kompaktni fotoaparati

Ovo je treći "Olympusov" predstavnik iz E-400 serije koji je već godinama najmanji i najlakši D-SLR fotoaparati na tržištu. Kao najnoviji član Olympus E-sistema, može biti savršen pratilac novinarima, putnicima i svima ostalim kojima je važno da imaju mali fotoaparati i kvalitet koji mogu da ponude samo D-SLR fotoaparati.

KONSTRUKCIJA I RUKOVANJE: Kad je u pitanju izgled, novi E-420 donosi veoma malo i skoro je identičan ranijim modelima iz ove serije. Karakterišu ga male dimenzije i dizajn koji podseća na klasičnu "Olympus" OM seriju SLR fotoaparata sedamdesetih godina. Na prednjoj strani nema klasičan rukohvat kao ostali D-SLR fotoaparati, već malo ergonomsko izbočenje koje igra ulogu rukohvata. Osećaj koji imate kada držite ovaj fotoaparati, koji je skoro ravan na prednjoj strani, nije isti kao kod ostalih D-SLR fotoaparata, ali i pored toga ovako mali i lagani fotoaparati možete čvrsto i stabilno držati. Sa druge strane, male dimenzije imaju i svoju prednost jer fotoaparati zauzima malo prostora u vašoj torbi u kombinaciji sa zum objektivom malih dimenzija, a s novim "palačinka" objektivom možemo ga staviti u džep. Ovo je odlično rešenje za sve one koji žele da imaju D-SLR fotoaparati stalno uz sebe i odlično je rešenje za putovanja gde uvek imate problema s viškom stvari koje nosite.

Točnik za izbor ekspozicijskih režima rada smešten je na gornjoj strani i zajedno s ostalim kontrolnim dugmadima i pored malih dimenzija fotoaparata omogućava jednostavnu kontrolu i izbor željenih parametara. Preko Interneta, a uz pomoć Olympus Master softvera, moguće je ubaciti i srpski jezik za upravljački meni, što nijedan drugi D-SLR fotoaparati do sada nema. Ima izdvojeno dugme za aktiviranje živog prikaza slike, a levi položaj džojstika ima ulogu funkcijskog dugmeta koje nam omogućava da ga unapred programiramo za obavljanje određenih funkcija kao što su: kontrola dubinske oštine, merenje balansa belog i pravljenje test fotografije. Napravljena je ispravka u odnosu na prethodnika i sada je njegova uloga jasno označena. Nema poseban kontrolni displej, a kada ga uključite, na zadnjem displeju, čije su dimenzije povećane sa 2,5 na 2,7 inča, pojavice se sve informacije o parametrima postavljenim na fotoaparatu. Pritiskom na centralno dugme džojstika aktivira se mogućnost izbora svih ispisanih parametara na displeju jednostavnim pomeranjem džojstika, što znatno olakšava rad i izbor željenih parametara. Laganim pritiskom na okidač displej će se isključiti kako nam ne bi odvrćao pogled s tražila. Ima samo jedan točnik za izbor komandi, što samo malo otežava rad u ručnom režimu rada. Bila bi bolja iskorišćenost živog prikaza slike i udobnije fotografisanje iz donjeg i gornjeg položaja kada bi displej bio pokretan, kao što je kod modela E-3 ili "Panasonica" Lumix L10.

MOGUĆNOSTI: Danas je živi prikaz slike na displeju postao skoro sastavni deo svakog novijeg D-SLR fotoaparata, a to je imao i njegov prethodnik. Kod E-420 poboljšano je upravo izoštravanje kod živog prikaza slike. Pored starog načina izoštravanja gde u trenutku pre nego što će se snimiti fotografija, kada pritisnete okidač ogledalo se za trenutak spusti i obavi izoštravanje, postoji i potpuno nov sistem sličan onome koji imaju i kompaktni digitalni fotoaparati. Radi na principu detekcije kontrasta i omogućava jednostavnije izoštravanje slike objekta pošto nema potrebe da se ogledalo spusti u donji položaj radi izoštravanja. Još jedna velika pogodnost ovog sistema jeste u tome što omogućava korisnicima da odmah vide efekte rada autofokusa. Moguće je izoštravanje u svakoj tački kadra pomeranjem autofokusnog polja, a zahvaljujući opciji "Face Detection", prioritet izoštravanja stavlja se na lice. Moguće je aktivirati i uvećati sliku na displeju od 10 ili 7 puta, čime se olakšava kontrola, a ovo je bilo do sada moguće samo kod ručnog izoštravanja. Međutim, još uvek je izoštravanje kod živog prikaza slike na displeju sporije nego kada gledamo kroz tražilo i kod okidanja ima određeno kašnjenje, pa nije baš pogodno za brzo reagovanje i snimanje. Pored toga što se izoštrava na površini senzora svako okidanje prati spuštanje ogledala s karakterističnim zvukom za D-SLR fotoaparati i ne omogućava neopaženo i tiho fotografisanje kao kompaktni fotoaparati. Kod živog prikaza slike na displeju može se kontrolisati korekcija ekspozicije, balans belog, fokus, dubinska oština, kao i živi prikaz histograma.

Autofokusni sistem s detekcijom fazne razlike identičan je prethodnim modelima, ima samo tri autofokusna polja horizontalno raspoređena. Možda je to za neke malo, ali imaju zadovoljavajuću brzinu i tačnost. Kada su svetlosni uslovi loši, kao pomoćno svetlo za izoštravanje koristi se ugrađeni blic koji se mora prethodno podići, a u automatici i u nekim programima sa scenama on se automatski aktivira. Posедуje i sistem za otklanjanje prašine s površine senzora (Supersonic Wave Filter), o kojem ne treba posebno pričati jer je prisutan od početka razvoja "Olympusovih" D-SLR fotoaparata. Sistem se aktivira uvek kada se uključi fotoaparati, pa je tako vreme spremnosti za rad duže i iznosi oko 1s i nešto je kraće nego kod prethodnika. Mnogo bolje bi bilo

da se ova operacija obavlja kada se fotoaparati isključuje, što je možda manje logično, ali bi zbog toga vreme spremnosti za rad bilo kraće.

Tu je i standardno ESP merenje na celoj površini kadra mereno u 49 zona, a pored njega poseduje centralno, spot i spot merenje s naglaskom na svetle i tamne delove, što povećava njegovu fleksibilnost za različite potrebe korisnika. Takođe, tu je i opcija "Shadow Adjustment", koja trenutno optimizuje reprodukciju tonova u senkama i visokim tonovima te se smanjuje potreba za obradom fotografija u računaru, a i povećan je dinamički opseg, naročito u tamnim delovima.

U ekspozicijskim režimima rada sa scenama može se naći i opcija koja omogućava fotografisanje panorama na sličan način kao što to rade i kompaktni digitalni fotoaparati, jedino što je ova opcija isključivo moguća kada koristimo "Olympusovu" xD memorijsku karticu. Brzina zapisa na memorijsku karticu je bolja od prethodnika, sada je moguće snimiti 3,5 snimaka u sekundi s kapacitetom bafera od 8 snimaka za RAW format, ili 14 snimaka za JPEG format u Large Fine kvalitetu, a s brzim memorijskim karticama u Large Normal kvalitetu možemo neograničeno snimati. Za memorisanje snimljenih fotografija koristi dva tipa kartica: xD i CompactFlash. Kao i E-3, može daljinski da kontroliše rad bliceva. Na taj način eliminiše se potreba za dodatnim kablovima, a ugrađeni blic može se koristiti kao komandna jedinica. Može nezavisno da kontroliše režim rada blica i korekciju snage blica za tri odvojene grupe bliceva. Na raspolaganju su četiri kanala kako bi se izbegla moguća smetnja kada ovaj sistem koristi više fotografa. Ovo je moguće samo s novim blicevima FL-50R i FL-36R.

KVALITET FOTOGRAFIJE: Bićete veoma zadovoljni rezultatima koje daje E-420 kada je u pitanju kvalitet snimljenih fotografija. One su ekstremno oštre, jasne i dobro eksponirane i dosta su sređene kada izadu iz fotoaparata tako da uglavnom nije potrebna naknadna dorada. Primitan je nov način procesiranja snimljenih fotografija pa je nivo šuma znatno manji nego kod ranijih modela, čak su i fotografije snimljene osjetljivostima ISO 800 i ISO1.600 upotrebljivije nego ranije. Redukciju šuma na višim osjetljivostima moguće je isključiti i kontrolisati sa tri stepena redukcije (niska, standardna i visoka). Ono što se definitivno da primetiti kada se fotografije malo pažljivije pogledaju jeste to da su u osnovnoj postavci podešavanja ozbiljno preoštrene, a primitan je i nešto manji dinamički opseg nego kod konkurentnih modela.

SOFTVER I OPREMLJENOST: Uz fotoaparati dobija se Olympus Master softver 2.0, koji treba da omogući da uz minimalne napore snimljene fotografije organizujete, pretražujete, automatski podešavate ton slike, dodajete tekst, korigujete snimljenu fotografiju, spojite panoramske snimke i konvertujete RAW format s mogućnošću korekcije ekspozicije, balansa belog, kontrasta, oštine i zasićenosti boja. Ono što je pohvalno istaći jeste da se Olympus Master softver možete instalirati i na Spsskom jeziku. Ako od softvera želite malo veću kontrolu i veći uticaj na konačan izgled snimljene fotografije, pogotovo u sirovom RAW formatu, kontrolisati fotoaparati i snimati direktno u računaru onda je potrebno izdvojiti dodatni novac za Olympus Studio, jer se ovaj softver dobija samo kao probna verzija u trajanju od trideset dana. Za napajanje se koristi punjiva Li-jon baterija BLS-1, koja je u skladu s novim fotoaparatom i kompaktnih je dimenzija. Ima kapacitet od 1150mAh i moguće je snimiti oko 500 snimaka. Za njega nije predviđen nosač baterija s vertikalnim rukohvatom, ali može da koristi IC bežični daljinski okidač RM-1.

! UTISAK
Utisak: Glavna konkurencija biće mu Nikon D60 i Canon EOS 450D, koji su malo veći po dimenzijama, a po ceni su vrlo blizu. Ono što prvo može privući potencijalne kupce da se opredele za Olympus E-420 jeste retro stil malog kompaktnog D-SLR tela koje može da stane u manju torbu ili čak u džep u kombinaciji s objektivom ZUIKO DIGITAL ED 25 mm f/2,8. Jednostavan je za korišćenje, kvalitet snimljene fotografije je poboljšani, a tu je i nov sistem za automatsko izoštravanje kod živog prikaza slike na displeju. Pošto "Olympus" nema objektivne sa stabilizacijom slike, nedostaje mu jedino stabilizacija slike na senzoru.

Prodavače se samo telo, a najpovoljnije je kupiti ga u kompletu s kompaktnim objektivom ZUIKO DIGITAL ED 14 - 42 mm f/3,5 - 5,6 koji pokriva ekvivalentnu žižnu daljinu od 28 do 84 mm kod formata od 35 mm, i cena mu je 479 evra, ili u setu s još jednim tele zum objektivom ZUIKO DIGITAL ED 40-150 mm f/4,0 - 5,6, koji pokriva ekvivalentnu žižnu daljinu od 80 do 300 mm, kod for mata od 35 mm, a cena mu je 569 evra.

Posebo je zanimljiv set s novim tankim "palačinka" objektivom ZUIKO DIGITAL ED 25 mm f/2,8, a cena ovog seta je 569 evra. Naravno tu je i čitav opseg drugih objektivna, bliceva i ostale opreme, a za sve ljubitelje stila i elegancije, tu je retro kožna torbica u beloj, smeđoj ili crnoj boji.

B. BJELICA

+	Mogućnost živog prikaza slike i unapređen sistem za izoštravanje, meni na srpskom jeziku, mali i lagani, sistem za čišćenje senzora
-	Malo tražilo, vreme spremnosti za rad, kod živog prikaza slike i novog načina izoštravanja fotografisanje bi moglo biti tiše, nema stabilizaciju slike
OCENA	
KONSTRUKCIJA I RUKOVANJE	★★★★
MOGUĆNOSTI	★★★★
KVALITET FOTOGRAFIJE	★★★★★
SOFTVER I OPREMLJENOST	★★★★★
CENA / KVALITET	★★★★★
UKUPNA OCENA	★★★★★

TEHNIČKI PODACI	
OSNOVNE INFORMACIJE	Olympus E-420
Cena (sa PDV)	33.177 din. (399 evra)
Priključak za objektiv-bajonet	Olympus 4/3
Faktor uvećanja žižne daljine	2x
Tip senzora / veličina	CCD, 1/2,33
Objektiv	Live MOS / 17,3 x 13 mm
Odnos strana senzora	1,5 (4:3)
Efektivna rezolucija	10 miliona piksela
Maksimalna veličina slike bez interpolacije	3.648 x 2.736 piksela
Format u kojem snima	JPEG, RAW, RAW + JPEG
Tražilo	pokriva 95% vidnog polja, uvećanje 0,92x, korekcija dioptrije -3 do +1 m ¹
Displej	2,7 inča (6,7 cm) TFT LCD sa 230.000 piksela
Ekv. osjetljivost (ISO)	Auto, High ISO Auto (1.600-6.400) ISO 100/200/400/800/1.600
Autofokus / krstastih senzora / osjetljivost za ISO 100	sistem sa tri AF polja / jedan krstasti / 0 do 19 EV
AF osvetljivač	koristi svetlo ugrađenog blica
Brzina zatvarača	30 s do 1/4.000 s i B
Sinhronizacija blica	1/180 s
Ekspozicijski režimi rada	Auto, P, A, S, M i 18 programa sa scenama
Merni sistem	procenjeno Digital ESP u 49 zona, centralno i spot (2%)
Ekvivalentna osjetljivost (ISO)	Auto i ručno (od 100 do 1600 s korakom 1/3)
Korekcija ekspozicije	+/-SEV (korak 0,3 EV)
Korekcija snage blica	+/-2 (korak 0,3 EV)
AutoBracketing	tri snimka s korakom +/- od 0,3 do 2 EV
Balans belog	Auto, 6 definisanih opcija, prethodno izmereni i u Kelvina
Bracketing / fino podešavanje balansa belog	da / da
Ugrađeni blic	GN 10 (ISO 100) i pokriva polje objektivna do 14 mm (ekv. 28 mm)
Blic TTL	sistem TTL
Tip memorijske kartice	xD i CompactFlash tip I i II i MicroDrive
Daljinski okidač	bežični RM-1
Nosač baterija sa vertikalnim rukohvatom	ne
Kontrola dubinske oštine	da
PictBridge standard	da
Priključci	USB 2.0 i video izlaz
Napajanje	Li-jon baterija BLS-1 (1.150 mAh)
Dimenzije / masa (bez baterija i objektivna)	129,5 x 91 x 53 mm / 380g
Sadržaj kutije	Li-jon baterija BLS-1 i punjač BCS-1, kabl, USB kabl, video kabl i CD-ROM s Olympus Master
Informacije	www.olympus.co.yu
KARAKTERISTIKE	
Vreme spremnosti za rad	1 s
Vreme zapisa na memorijsku karticu ¹ /veličina ²	JPEG(SHQ) 1,5 s / 6,5 MB RAW 2 s / 9,5 MB RAW + JPEG(SHQ) 2,5 s / 11,5 MB
Brzina kontinualnog fotografisanja	3,5 snimaka u sekundi

Korisnica memorijska karta i CF SanDisk Extreme II od 1 GB. ¹ i ² Prilbne vrednosti

FUJIFILM FINEPIX S8000FD

Popularni ultrazum

"Fujifilm" fotoaparati u ultrazum klasi popularni su kod nas, a u ponudi uvek imaju nekoliko modela različitih kategorija i cena u ovoj klasi. Testirali smo konkurentan model po ceni, FinePix S8000fd, koji ima 18 puta optički zum objektiv, stabilizaciju slike zasnovanu na pomeranju senzora i senzor s rezolucijom od osam miliona piksela

TEHNIČKI PODACI

OSNOVNE INFORMACIJE	FUJIFILM FINEPIX S8000FD
Cena (sa PDV)	24.900 din. (300 evra)
Efektivna rezolucija	8 miliona piksela
Odnos strana senzora	CCD, 1/2,35 inča
Objektiv	18 X, 4,7 – 84,2 mm (ekv. 27 – 486 mm)
Maks. otvor blende	f/2,8 – f/4,5
Min. daljina izoštavanja	1 cm
Stabilizacija slike	da (pomeranje senzora)
Format u kojem snima	JPEG
Ekspozicijski režimi rada	Auto, P, PS, A, S, M i 13 programa sa scenama
Merni sistem	na čitavoj površini u 256 segmenata, centralno i spot
Ekvivalentna osetljivost (ISO)	Auto i ISO 64/100/200/400/800/1.600 i (3.200/6.400 za rezoluciju manju od 4 miliona piksela)
Video-zapis: dužina / format / maks. rezolucija	neograničen / AVI / 640 x 480 piksela, 30 / 16,6 snimaka u sekundi
Displej	2,5 inča (6,4 cm) sa 230.000 piksela
Tip memorijske kartice	interna 58 MB, xD ili SD
Tip baterije	4 x formata AA
Dimenzije / masa	111,3 x 78,2 x 79,3 cm / 410 g
Sadržaj kutije	kaš, poklopac za objektiv, 4 x AA alkalna, USB i video kabl i CD s programima i uputstvo
Garancija	1 godina
Informacije	Megafoto, tel.: 011/32-84-803; www.fujifilm.co.yu

KARAKTERISTIKE	
Vreme spremnosti za rad	3 s
Vreme zapisa na memorijsku karticu / veličina JPEG	2,5 s / 3,9 MB
Brzina kontinualnog fotografisanja	1,5 snimaka u sekundi (prva tri snimka)

- Veliki raspon optičkog zum objektiv, mogućnost podešavanja velikog broja parametara, stabilizacija slike
- Oštrina u uglovima snimljene fotografije, punjive baterije se ne isporučuju se s fotoaparatom, nema priključak za eksterni blic

OCENA

KONSTRUKCIJA I RUKOVANJE	★★★★
MOGUĆNOSTI	★★★★
KVALITET FOTOGRAFIJE	★★★★
SOFTVER I OPREMLJENOST	★★★★
CENA / KVALITET	★★★★
UKUPNA OCENA	★★★★

Snimljene fotografije imaju dobru reprodukciju boja, dobro su eksponirane, ali je vidljiva hromatska aberacija i pad oštine u uglovima snimljenih fotografija. "Fujifilm" je i na ovom modelu napravio prostor za njihovu xD memorijsku karticu ili najpopularniju SD memorijsku karticu koja je jeftinija i pravi se u većim kapacitetima.

B. BJELICA

KONSTRUKCIJA I RUKOVANJE: Izgled ovog FinePix S8000fd po rasporedu komandi ne odstupa od ranijih modela. Konceptija je ostala ista gde dominira veliki gumirani rukohvat u kojem se nalazi prostor za četiri standardne baterije formata AA. Rukohvat lepo i stabilno leži u ruci, što je važno za fotoaparati s velikim rasponom zum objektiv. Birač ekspozicijskih režima rada na vrhu je fotoaparata zajedno s dugmetom za uključivanje, a oko okidača je poluga za zumiranje. Na zadnjoj strani nalazi se ostatak komandi, a izdvojio bih dugme označeno sa "F", koje omogućava izbor parametara koji se češće menjaju (ISO osetljivost, veličina fotografije i izgled boja). Pored velikog broja potpuno automatskih opcija ovaj model poseduje i automatsko prepoznavanje lica, a zatim izoštrava i optimalno prilagođava ekspoziciju na licu. Displej i elektronsko tražilo (EVF) dobrog su kvaliteta, a ima posebno dugme kojim se, po potrebi, može prosvetliti displej bez ulaska u meni. Shvatićete da je najbolje koristiti EVF kada fotografirate s većim žižnim daljinama jer omogućava bolju stabilnost.

U kontinuitetu s maksimalnom rezolucijom može da snimi tri snimka brzinom od 1,5 snimaka u sekundi, a kada se rezolucija smanji na četiri, odnosno dva miliona piksela, moguće je snimiti 15 snimaka brzinom od 7 snimaka u sekundi, odnosno 15 snimaka brzinom od 15 snimaka u sekundi.

KVALITET FOTOGRAFIJE: U svetu kompaktnih digitalnih fotoaparata "Fujifilm" ima vodeću ulogu kada je u pitanju redukcija šuma s višim osetljivostima. Za osetljivosti do ISO 400, šuma skoro da i nema, a za više, pa čak i za ISO 3.200 i 6.400 gde se rezolucija smanjuje na četiri miliona piksela, rezultati su više nego odlični i sigurno će zadovoljiti potrebe manje zahtevnih korisnika koji štampaju fotografije manjeg formata ili ih gledaju na monitoru računara.

UTISAK

Ovo je jedan od najjeftinijih ultrazum kompaktnih digitalnih fotoaparata koji se mogu naći na našem tržištu. Pored automatskih opcija nudi mogućnost da sami podešavamo veliki broj parametara. Ono što će privući potencijalne korisnike jeste objektiv velikog raspona, s veoma korisnom stabilizacijom slike zasnovanom na pomeranju senzora. Snimljene fotografije imaju dobar kvalitet i šum s višim osetljivostima dobro je kontrolisan. Jedina prava mana ovog fotoaparata jeste da uz njega nećete dobiti punjive baterije i punjač, pa u cenu morate uračunati i troškove za njihovu nabavku ako ih već ne posedujete. Već se pojavila i njegova zamena koja nosi oznaku FinePix S8100fd, ali osim veće rezolucije, razlike skoro da nema.

Eizo FlexScanHD2441W REFOTO test

Reputacija koju je firma "Eizo" stekla u proizvodnji monitora i te kako je zaslužena jer svaki proizvedeni model predstavlja sinonim kvaliteta, tako da u nekim segmentima gotovo da i nemaju konkurenciju

Kada je u našu redakciju stigla ogromna kutija, mislili smo da služi samo dobroj zaštiti. Kada smo, međutim, iz nje izvukli monitor, nismo bili sigurni kako je u nju uopšte stao. Veličina je njegova glavna odlika i to ona apsolutno korisna, jer je kućište relativno malo u odnosu na panel. Nakon prave kalibracije mogli smo petnaestak dana da uživamo u monitoru koji nikoga ko je tih dana svratio

u redakciju nije ostavio ravnodušnim, a nama je svakodnevni rad dobio jednu novu dimenziju i prerastao u uživanje.

Nov model s oznakom HD2441W ima ugrađen panel kakav smo imali priliku da sretnemo kod monitora FlexScan S2431W, ali to nije nikakva mana jer je i taj model dobio samo pohvale zbog izuzetnog kvaliteta slike. Namenjen je svima koji računari koriste za različite namene, ali je svakako najbolji u fotografskoj i video produkciji. Osnovna razlika jeste u oznaci "HD", koja označava da je ovo jedan od retkih "Full HD" monitora kojima firma "Eizo" proširuje ponudu potencijalnim kupcima. Dvostruki HDMI portovi i fantastičan kvalitet reprodukcije fotografija i filmova

odlikuju ovaj monitor, ali je firma "Eizo" i dalje tragala za nečim što bi jasno odvojilo ovaj model od ostalih modela od 24 inča. Oba HDMI porta su HDCP kompatibilna, tako da uz odgovarajuću grafičku karticu na vašem pi-siju ili samostalnom plejeru možete zaista uživati u HD filmovima. Ovaj monitor čak ima PIP opciju, koja će se naročito sviđati filmofilima. Ima čak i osnovne KVM opcije, a pomoću ugrađena dva USB porta možete spojiti dva računara na jedan monitor. Tu je i mnoštvo luksuznih detalja. Odnos kontrasta od 1.000:1 može biti povećan na 3.000:1 pomoću Eizo Contrast Enhancera, dok je odziv podignut na 6 ms. Od pasivnih kontrola na raspolaganju nam je BrightRegulator – senzor koji detektuje ambijentalno svetlo i podešava kontrast i osvetljenje, što znači da ako radite pod uslovima promenljive jačine svetla, slika će uvek biti ista.

I dok se konkurencija uglavnom bavi dodavanjem malo piksela, ponekim ulazom i konektorom ili dizajnerskim doradama, firma "Eizo" kreće se i dalje svojim putem – putem izrade visokokvalitetnih monitora sposobnih da odgovore svim zahtevima grafičkih profesionalaca.

I da znate, nije nam bilo lako da se odvojimo od njega.

Eizo FlexScan HD2441W

... samo je jedan model iz fantastične ponude vrhunskih monitora...

Colorsys doo
Beogradskog bataljona 5, Andrićev venac 12,
011 33 45 486, 30 58 244, 30 58 245
http://www.colorsystechnology.com, color@colorsystechnology.com

PANASONIC LUMIX DMC-FX500

Moć u džepu

"Panasonicova" FX serija Panasonic Lumix fotoaparata veoma je popularna u svetu. Ono što krase ovu seriju digitalnih kompaktnih fotoaparata jesu elegancija, male dimenzije i optička stabilizacija slike

Mi smo probali novog i najboljeg predstavnika iz serije Lumix DMC-FX500, koji ima pet puta optički zum objektiv koji počinje od 25 mm (ekv. 35 mm), displej osetljiv na dodir i mogućnost podešavanja velikog broja parametara.

KONSTRUKCIJA I RUKOVANJE: Ima jednostavne ravne linije i pravougaoni izgled, a kućište je napravljeno od metala i deluje u ruci veoma masivno za svoje dimenzije. Na gornjoj strani nalaze se dugme za uključivanje, okidač i oko njega poluga za zumiranje. Ostale komande smeštene su na zadnjem delu fotoaparata zajedno s displejom dijagonale tri inča osetljivim na dodir, čija se osetljivost kontroliše automatski. Ima hibridni način podešavanja parametara gde se kombinuje upravljanje džojstikom i displejom osetljivim na dodir. Na taj način osnovne funkcije postavljaju se uz pomoć džojstika, a veliki broj ostalih funkcija preko displeja osetljivog na dodir uz pomoć prsta ili stilizovane olovke. Na primer, tačan fokus i ekspozicija mogu se postaviti tako što se prstom ili olovkom dotakne objekat u kadru na displeju.

MUGUČNOSTI: Malo je kompaktnih digitalnih fotoaparata u ovoj klasi koji poseduju toliko tehnoloških mogućnosti. Ima inteligentan automatski režim koji postavlja parametre za fotografisanje prema sceni koju je prepoznao i nije potrebno prebacivati u režim rada sa scenama. Od ostalih funkcija koje treba da poboljšaju kvalitet fotografija i pojednostave fotografisanje postoje: inteligentna ISO kontrola – sistem sam prepoznaje pokret i povećava osetljivost i brzinu zatvarača da bi se sprečilo zamućenje koje nastaje usled pokreta objekta; prepoznavanje lica – gde se automatski prepoznaje lice i prema njemu se postavlja fokus i ekspozicija; inteligentna ekspozicija – gde fotoaparati koriguje osvetljenost u delovima slike koji su suviše tamni usled nedostatka svetla. Posebno me je obradovao to da je sve parametre moguće potpuno ručno podesiti, od otvora blende, brzine zatvarača, pa do osetljivosti.

OBJEKTIV: "Leica" objektiv dobrih karakteristika, koji pokriva raspon od pet puta, a odgovara vidnom uglu objektivu od 25 do 125 mm, ekvivalentno formatu od 35 mm. Ovo ga čini jedinstvenim po širokougaonom opsegu objektivu, a tu je i za "Panasonic" kompaktne digitalne fotoaparate standardna optička stabilizacija slike (MEGA O.I.S.). Kvalitet fotografije: Za bolji kvalitet snimljene fotografije zaslužan je nov Venus Engine IV, pa je delimično savladana i noćna mora za sve kompaktne digitalne fotoaparate da što je veća osetljivost bude

veći i šum. Moguće je fotografisanje sa ISO 1.600 u punoj rezoluciji. Kvalitet snimljene fotografije do osetljivosti ISO 400 odličan je bez vidljivog šuma, ali ni one s osetljivostima od ISO 1.600 nisu za potcenjivanje i veoma su upotrebljive, pogotovo ako nemamo potrebu za velikim povećanjima.

UTISAK

Nov Lumix DMC-FX500 po svojim karakteristikama i džepnim dimenzijama sigurno će privući svakog korisnika koji želi nešto malo više od običnog kompaktnog fotoaparata. Ima veliki broj potpuno automatskih opcija koje će korisnicima bez fotografskog znanja pomoći da naprave odličnu fotografiju, a one koji imaju više znanja obradovaće mogućnost da se parametri mogu podešavati i ručno. Kvalitet slike je na visokom nivou za ovu klasu, a ima objektiv koji počinje od ekstremno male žižne daljine od 25 mm. Ni sam više nemam ideju koju opciju je proizvođač mogao još dodati, tako da ovaj fotoaparati opravdava svaki uloženi dinar.

BOLJA PONUDA LUMIX FOTOAPARATA

Na dilerskom skupu koji je u Bečićima organizovalo "Panasonicovo" predstavništvo u Beogradu, predstavljen je kompletan proizvodni program ove firme. Prema rečima direktora ovog predstavništva, Jagoša Medenice, zbog inovativne tehnologije ovi fotoaparati veoma su popularni u svetu, a od leta bi trebalo da budu više zastupljeni i na našem tržištu. Pa, ako ste zaljubljeni u neki od Lumix fotoaparata, više informacija potražite na sajtu: www.panasonic.co.yu.

B. BJELICA

■ Sa dilerskog skupa u Bečićima

TEHNIČKI PODACI

OSNOVNE INFORMACIJE	Panasonic Lumix DMC-FX500
Cena (sa PDV)	32.785 din. (395 evra)
Efektivna rezolucija	10,1 milion piksela
Tip senzora / veličina	1,5 x
Tip senzora / veličina	CCD, 1/2,33
Objektiv	5 x, 4,4 – 22 mm (ekv. 25 – 125 mm)
Maks. otvor blende	f/2,8 – f/5,9
Min. daljina izostravanja	5 cm
Stabilizacija slike	da (optička stabilizacija)
Format u kojem snima	JPEG
Ekspozicioni režimi rada	Auto, P, A, S, M i 21 program sa scenama
Merni sistem	na čitavoj površini, centralno i spot
Ekv. osetljivost (ISO)	Auto, High ISO Auto (1.600-6.400) ISO 100/200/400/800/1.600
Brzina zatvarača	30 s do 1/4.000 s i B
Video-zapis: dužina / format / maks. rezolucija	neograničen / QuickTime (Motion JPEG) / 1.280 x 720 piksela, 30 / 15 snimaka u sekundi
Displej	3 inča (7,62 cm) sa 230.000 piksela, osetljiv na dodir
Tip memorijske kartice	Interna 50 MB, SD/SDHC
Tip baterije	Li-jon CGA-S005
Dimenzije / masa	94,9 x 57,1 x 22,9 cm / 155 g
Sadržaj kutije	kaiš, punjiva baterija CGA-S005, punjač, USB i AV kabl, senilo, adapter za konvertere, CD-ROM sa programima
Informacije	www.panasonic.co.yu
Garancija	1 godina

KARAKTERISTIKE

Vreme spremnosti za rad	1,5 s
Vreme zapisa na memorijsku karticu / veličina ²	JPEG 1 s / 4,5 MB RAW / RAW+JPEG /
Brzina kontinualnog fotografisanja	2,5 snimaka u sekundi (prva tri snimka)

✚ Stabilizacija slike, veliki broj opcija za podešavanje za ekv. žižnu daljinu od 35 mm

✚ Malo zbunjuje kombinacija upravljanja između džojstika i displeja osetljivog na dodir

¹ Korišćena memorijska kartica SD Extrem od 1 Gb.
² Približne vrednosti.

OCENA

KONSTRUKCIJA I RUKOVANJE	★★★★★
MUGUČNOSTI	★★★★★
KVALITET FOTOGRAFIJE	★★★★★
SOFTVER I OPREMLJENOST	★★★★★
CENA / KVALITET	★★★★★
UKUPNA OCENA	★★★★★

TEHNIČKI PODACI

OSNOVNE INFORMACIJE	SONY CYBER-SHOT DSC-H10
Cena (sa PDV)	22.825 din. (275 evra)
Efektivna rezolucija	8,1 milion piksela
Odnos strana senzora	CCD, 1/2,5 inča
Objektiv	10 X, 6,3 – 63 mm (ekv. 38 – 380 mm)
Maks. otvor blende	f/3,5 – f/4,4
Min. daljina izostravanja	2 cm
Stabilizacija slike	da (optička stabilizacija)
Format u kojem snima	JPEG
Ekspozicioni režimi rada	Auto, P, M i 13 programa sa scenama
Merni sistem	prioritet na lice, na čitavoj površini, centralno i spot
Ekvivalentna osetljivost (ISO)	Auto i ISO 100/200/400/800/1.600/3.200
Video-zapis: dužina / format / maks. rezolucija	neograničen / MPEG 1 / 640 x 480 piksela, 30 / 16,6 snimaka u sekundi
Displej	3 inča (7,62 cm) sa 230.000 piksela
Tip memorijske kartice	interna 31 MB, Memory Stick Duo
Tip baterije	Li-jon NP-BG1
Dimenzije / masa	106 x 68,5 x 47,5 cm / 265 g
Sadržaj kutije	kaiš, punjiva baterija NP-BG1, punjač, višefunkcionalni kabl, senilo, adapter za konvertere, CD-ROM sa programima
Garancija	1 godina
Informacije	www.sony.co.yu

KARAKTERISTIKE

Vreme spremnosti za rad	2,1 s
Vreme zapisa na memorijsku karticu / veličina JPEG	1 s / 2,65 MB
Brzina kontinualnog fotografisanja	2 snimka u sekundi (prvih trinaest snimaka)

✚ efikasan stabilizator slike, jak ugrađeni blic, kvalitet fotografije i merenje svetla, kompaktno dimenzije za veliki raspon zum objektivu, dobar kvalitet u odnosu na cenu

✚ u ručnom režimu moguće je birati samo između dve blende, fokus je sporiji kada su svetlosni uslovi loši, zahteva da se kupi dodatni kabl ili postolje za povezivanje na HD TV, redukcija šuma u uslovima slabog svetla daje loše rezultate

OCENA

KONSTRUKCIJA I RUKOVANJE	★★★★★
MUGUČNOSTI	★★★★★
KVALITET FOTOGRAFIJE	★★★★★
SOFTVER I OPREMLJENOST	★★★★★
CENA / KVALITET	★★★★★
UKUPNA OCENA	★★★★★

UTISAK

Iako na prvi pogled izgleda isto kao i njegov prethodnik, donosi veliki broj noviteta koji poboljšavaju kvalitet snimljene fotografije i omogućavaju korisnicima da bez puno razmišljanja o postavljanju različitih parametara za fotografisanje dobiju kvalitetne fotografije. Glavna konkurencija mu je Canon SX100 IS, fotoaparati sličnih karakteristika, i Panasonic Lumix DMC-TZ5, čiji objektiv ima isti raspon, ali pokriva širi vidni ugao. Veliki displej, stabilizacija slike i jednostavnost korišćenja jesu njegovi glavni aduti. Ovo je tip fotoaparata koji možemo nositi u malo većem džepu tako da je odličan za one koji fotografisu porodicu i putovanja, a cena od 8.275 evra više je nego opravdana za kvalitet i mogućnosti koje pruža.

Superzum za džep

Na prvi pogled izgleda isto kao i njegov prethodnik Cyber-Shot DSC-H3. Kako spoljni izgled često može da zavara, razlike ipak postoje. Ovaj nov "Sonijev" kompaktni digitalac, junior u ultrazum klasi, sa 10 puta optičkim zumom donosi novine koje treba da omoguće da fotografije budu bolje kvaliteta

Nije prošlo ni pet meseci od kada se pojavio Cyber-Shot DSC-H3, a već se na tržištu nalazi njegov naslednik – Cyber-Shot DSC-H10. Po izgledu i rasporedu komandi skoro je identičan prethodniku. Napravljen je od plastike i proizvodiće se u dve boje: srebrnoj i crnoj.

VEĆI DISPLEJ: Lepo i stabilno leži u ruci, što je veoma važno za fotoaparate koji imaju veliki raspon zum objektivu, a kompaktno je dimenzije. Komande su prilično "tradicionalno" raspoređene, postoji točičić za izbor ekspozicionih režima rada na gornjem delu fotoaparata, a tamo gde prirodno dolazi palac kada držimo fotoaparati nalazi se taster za zumiranje. Na zadnjem delu nalazi se većina ostalih komandi i veliki displej koji je povećan sa 2,5 na 3 inča, a i njegova rezolucija je, na naše zadovoljstvo, duplirana. Kada uključite fotoaparati, pojavio se, u prepoznatljivom stilu za "Sony", prikaz informacija na displeju koji može da uključuje živi histogram i pomoćne linije za kadriranje.

OBJEKTIV SA STABILIZACIJOM SLIKE:

Dimenzije fotoaparata su kompaktno. Poseduje objektiv dobrih karakteristika, a pokriva raspon od deset puta, koji odgovara vidnom uglu objektivu od 38 do 380 mm, ekvivalentno formatu od 35 mm. Bilo bi lepo kada bi pokrivaio nešto širi vidni ugao, na primer, 28 mm (ekv. formatu od 35 mm). Za ovaj raspon zum objektivu neophodan je i sistem za optičku stabilizaciju slike (Super Steady Shot), koji sprečava pojavu zamućenja slike usled podrhtavanja fotoaparata, naročito kada fotografisemo s dužim ekspozicijama od potrebnih. Adapter za konvertere i senilo dobićete uz fotoaparati; međutim, kada sve ovo namontirate na fotoaparati, dimenzije fotoaparata se utrostručuju, što će većinu korisnika ovog fotoaparata odvratiti od korišćenja senila.

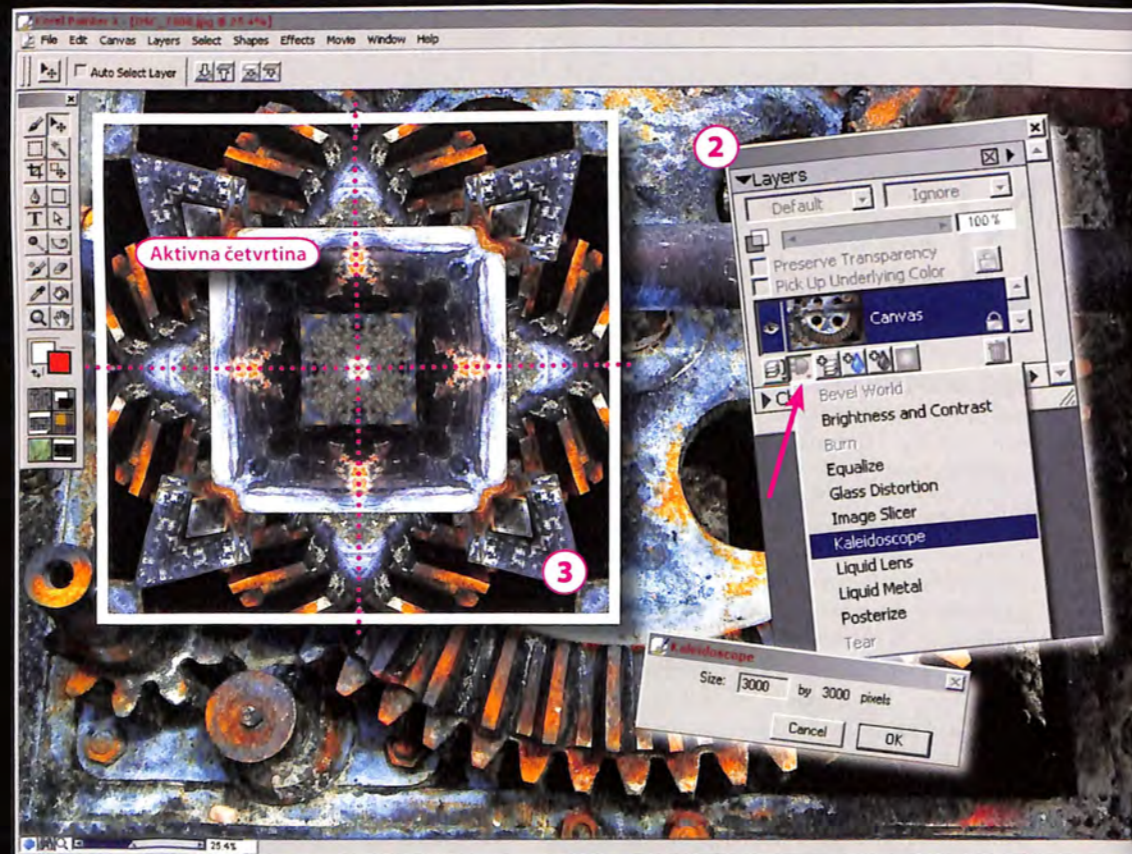
ZELENO I JEDNOSTAVNO: Kada se točičić fotoaparata postavi na "zelenu" automatiku, aktivira se

automatsko prepoznavanje scena koje odgovaraju datoj situaciji i DRO (Dynamic Range Optimizer – automatski podešava osvetljenost u delovima slike koji su suviše tamni), čime je korisnicima koji ne žele da se zamaraju izborom scena olakšano korišćenje. Dovoljno je da se koriste dva položaja točičića za izbor načina rada: "AUTO" – za većinu situacija, i "Hi ISO" – kada fotografisemo noćne snimke. Naravno, za one iskusnije tu su položaji na točičiću označeni sa P i M, koji dozvoljavaju izbor većeg broja parametara. Brzina izostravanja na zavidnom je nivou za ovu klasu fotoaparata, a i ugrađeni blic ima dosta dobru jačinu za kompaktni fotoaparati. Kada se u meniju namesti opcija za prepoznavanje lica, on će automatski uključiti prebleskove za uklanjanje efekta "crvenih očiju" kada prepozna lice u kadru.

KVALITET FOTOGRAFIJE: Zanimljivo je da "Sony" nije podlegao sveopštem trendu da poveća i rezoluciju ugrađenog senzora. Zadržana je rezolucija od 8,1 miliona piksela, što je dovoljno da se napravi dobra fotografija i do A3 formata. Visoka ISO osetljivost, donedavno, bila je noćna mora za sve kompaktne digitalne fotoaparate, jer je zbog malog senzora bilo teško "ispeglati" šum. Tehnologija je uznapredovala, kao i algoritmi za redukciju šuma, pa je tako moguće i s osetljivostima, kao što je ISO 3.200, dobiti fotografije koje se mogu gledati na računaru ili raditi fotografije malih dimenzija, pogotovo ako su snimljene u malo boljim svetlosnim uslovima. Snimljene fotografije dobro su eksponirane, i u većini situacija nećete imati potrebu da ih doradujete u nekom od programa za obradu fotografija. Uz fotoaparati dobićete skoro sve što vam je potrebno: punjivu bateriju, punjač i kablove, naravno, biće potrebno samo da kupite memorijsku karticu i torbu. Jedina veća investicija može biti postolje ili kabl za povezivanje fotoaparata s televizorima velike rezolucije.

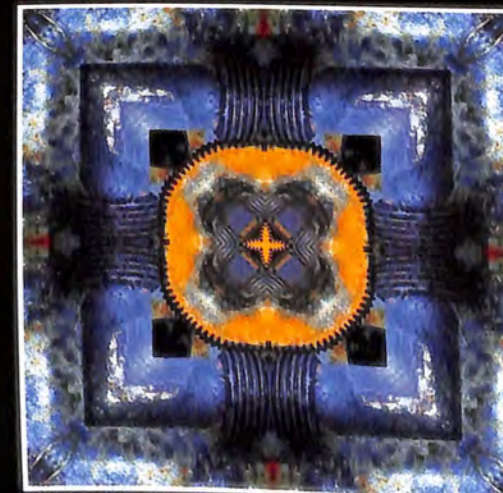
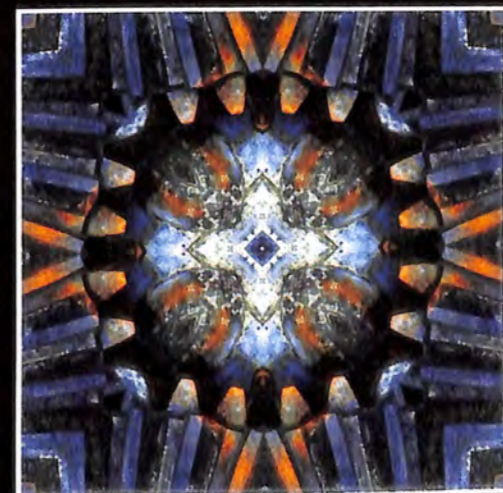
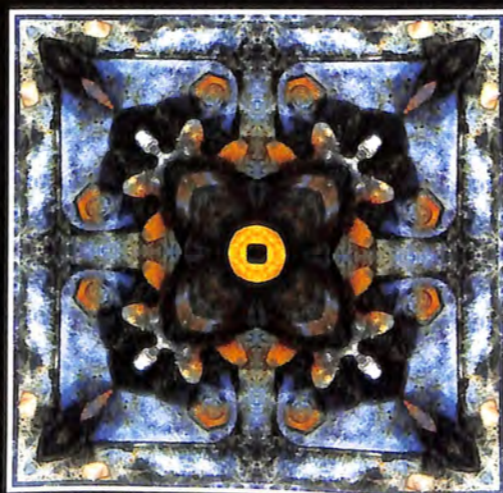
Kaleidoskop

Moji vršnjaci verovatno se još sećaju malih spravica sličnih dvo-gledu (mogle su najčešće da se kupe na raznoraznim vašarima), koje su okretanjem davale neverovatno lepe i zanimljive šare koje su se menjale pred njihovim očima. Pogađate da je reč o kaleidoskopu, spravici koja uz pomoć nekoliko ogledala i malo slomljenog stakla u boji daje veoma lepe i čudne efekte

U editorima digitalnih slika moguće je postići slične efekte raznim dopunama (plug-in), koje mogu biti veoma korisne i za izradu uzoraka kojima je, kao dekorativnim pločicama, moguće ispuniti određene površine. Pretražujući Painterove mogućnosti pronašli smo slojeve koji su drugačiji od slojeva kod drugih editora, a uz sve to imaju i jedan veoma specifičan tip sloja. Pogađate da se tu negde krije naš kaleidoskop.

Kada otvorite padajući meni Layers, pored uobičajenih pronaći ćete i neke nepoznate opcije (1), a jedna od njih jeste i kaleidoskop sloj. Prilikom aktiviranja ovog sloja potrebno je definisati veličinu aktivnog prozora. Nju je neophodno podesiti u zavisnosti od veličine konačne slike koju želite, a u srazmeri s detaljima na originalnoj fotografiji jer je efekat koji dobijate upravo proporcionalan količini detalja. Izabrao sam fotografiju na kojoj se vidi deo upravljačkog mehanizma starog rečnog broda gde su boje nastale radom brenera prilikom seče za staro gvožđe. Za manje od sat vremena od jedne iste fotografije napravio sam više od trideset slika. Kako bi izbegao ponavljanja, original sam okretao horizontalno i vertikalno, a uz to, fotografija je nekoliko puta i "flipnuta" po horizontali ili vertikali. Veoma važno je shvatiti da je prilikom aktiviranja ovog sloja potrebno kada sloj podelite na

1. Priprema originalne fotografije za dalju obradu

Pod ovim podrazumevamo odabir, podešavanje veličine u pikselima i pozicioniranje. Odabir se odnosi na izbor one fotografije koja ima dovoljno detalja koji će multiplikovanjem dati dobar vizuelni efekat. Podešavanje veličine važno je zbog dimenzija konačne slike, tj. mogućnosti da kaleidoskop sloju zadate dovoljno velike dimenzije za kvalitetnu reprodukciju. Pozicioniranje podrazumeva okretanje izabrane fotografije pod nekim uglom radi dobijanja odgovarajućih rezultata ili okretanje po 90 stepeni ili oko osa (flip).

2. Izrada kaleidoskop sloja

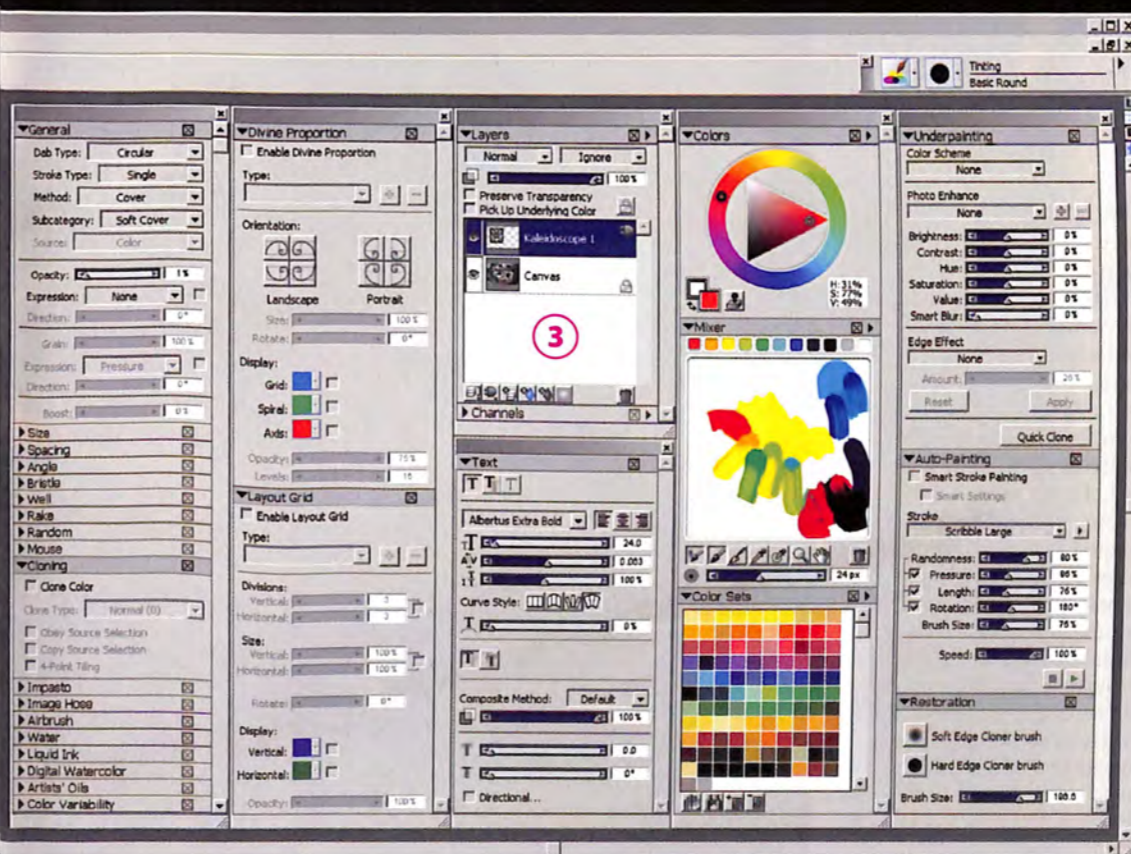
Kako bismo stigli do željenog efekta, neophodno je napraviti poseban sloj koji će generisati efekat kaleidoskopa. Kada otvorimo karticu Layers, opciju Kaleidoscope pronalazimo na dugmetu Dynamic Plugins (obeleženo strelicom). Kada klikom na nju kreiramo sloj, u meni treba ukucati željenu veličinu sloja u pikselima. Ukoliko želite kvalitetnu fotografiju, preporučujemo vrednosti od 3.000 piksela, što daje gotovu fotografiju dimenzija 25,4 x 25,4 cm i u 300 dpi. Nakon podešavanja ovih parametara pojavice se multiplikovana slika pozadine.

3. Pozicioniranje sloja i izbor mesta sa najboljim efektom

Multiplikovani detalji originalne fotografije pojavljuje se na sredini. Ono što je najzanimljivije kod Paintera, i po čemu se on razlikuje od ostalih programa, jeste da jednostavnim pomeranjem sloja biramo poziciju koja nam odgovara i ujedno daje najbolji efekat. Kako je multiplikacija vezana za gornju levu četvrtinu kvadrata, ukoliko sloj pomerite izvan gornje i leve ivice originalne fotografije, pojavice se bela bordura ili šara. I njih je moguće iskoristiti kreativno, a ukoliko vam smetaju, pokušajte s rotiranjem podloge.

4. Završetak posla

Kada pronađemo poziciju, tj. uzorak čija multiplikacija daje zadovoljavajući efekat, preostaje nam da kaleidoskop sloj pretvorimo u standardni sloj jer će, u suprotnom, svako pomeranje dati drugačiju sliku. Ovo se postiže desnim klikom na sloj i potom normalnim klikom na opciju Commit (ovo je slično opciji Rasterize iz Photoshopa). Sada ćemo iskopirati sloj u novu sliku ili iskoristiti opciju Drop kojom spojimo sloj s pozadinom i završite posao u Painteru, a možemo kompletnu sliku sačuvati kao .psd i nastaviti rad u Photoshopu.

četvrtine, uvek je aktivna gornja leva četvrtina i da pomeranjem sloja po originalu uzorak koji se generiše posledica je multiplikacije tog dela. Sve ostalo kontroliše se vizuelno, a kada konačno vidite sliku koja vam se sviđa, dovoljno je kliknuti na opciju Commit, kojom se kaleidoskop pretvara u regularan i nepromenljiv sloj. Sada je moguće iskoristiti opciju Drop za spajanje slojeva (identična opciji Flatten Image iz Photoshopa) i nakon toga iseći (Crop) deo koji nam treba.

Ja sam koristio malo drugačiji i brži način. Kompletnu sliku sam sačuvao u .psd formatu, otvorio u Photoshopu i izvlačio jedan po jedan sloj (Ctrl + klik na ikonicu sloja kako bih ga selektovao, Ctrl + A za kopiju, Ctrl + N za nov dokument, Ctrl + V za opciju Paste i Ctrl + E za spuštanje sloja na pozadinu). To mi je omogućavalo brzu promenu i ujednačavanje veličina pojedinih slika jer su u zavisnosti od dimenzija kaleidoskop sloja izabrane veličine varirale od 1.500 do 3.500 piksela. Na gotove slike primenjene su osnovne opcije podešavanja. Želimo vam puno zabave s vašim novim alatom – kaleidoskopom iz Corel Paintera.

M. ŽIVKOVIĆ

NIK SOFTWARE – VIVEZA

Selektivna rekonstrukcija

Ukoliko vam Adobe Photoshop ne ide od ruke i sve vam to deluje preteško, prekomplikovano i imate osećaj da zaista ne znate da kolono užasne fotografije dovedete u red možda će vam ovaj tekst olakšati muke ili pak skratiti vreme za obradu fotografija

Nik Software na najbolji mogući način eksploatiše patentirane i visokoprime-njlive algoritme za selekciju u vidu U-point tačaka, o kojima sam pisao u broju 46 kada vam je predstavljen Nik Color Efex Pro 3. Viveza je ime novog čeda familije Nik Software. Ponosni autori ovog softvera kažu: "Dva najvažnija faktora za kreiranje dobre fotografije jesu svetlo i boja." Ukoliko na fotografiji oni nisu dovoljno zastupljeni, ovaj dodatak pomoći će vam da taj efekat postignete. Ja bih to jednostavno objasnio ovako: Viveza će na osnovu boje i kontrasta vašim odabirom jedne tačke kao uzorka napraviti preciznu selekciju na delu fotografije i u okviru te selekcije možete jednostavnim pomeranjem klizača da promenite osvetljenost, kontrast, kao i kolorne frakcije.

Za razliku od U-pointa, u Color Efexu oni rade malo drugačije. Crnu tačku stavite na boju koju želite da promenite, a zatim pomerate sivu tačku nadesno ukoliko želite da povećate, ili nalevo ukoliko želite da smanjite radijus selekcije. S desne strane prozora za pregled nalazi se numerička kontrola parametara U-tačaka, zatim dupliranje tačke sa svim parametrima ili brisanje. U donjem desnom uglu nalazi se prozor "loupe", u kome možete da pogledate svoju fotografiju skaliranu na 100 procenata. Interfejs je moderan, pregledan i vrlo intuitivan. U stvari, popuno je isti kao kod Nik Color Efex Pro 3, tako da ukoliko ste njega i koristili, rad u U-pointu biće vam lakši.

Prikaz fotografije je On Demand, kao kod Color Efexa, što znači da se ne kešira celokupna fotografija, već samo njen zumirani deo, što je od koristi onima koji imaju manje RAM memorije.

Gornji levi ugao rezervisan je za "Views" tastere i "Preview" čekboks, gde možete da promenite izgled prozora za pregled. Desno od njih nalaze se tastere za upravljanje prozorom za pregled. Jedan savet: alatka za zumiranje povećava kada kliknete, ali kada želite da smanjite, držite pritisnut taster ALT i istovremeno kliknite levim tasterom. Da biste nastavili rad, morate izabrati strelicu (select tool). S desne strane prozora za pregled nalazi se numerička kontrola parametara U-tačaka, zatim dupliranje tačke sa svim parametrima ili brisanje. U donjem desnom uglu nalazi se prozor "loupe", u kome možete da pogledate svoju fotografiju skaliranu na 100 procenata.

Nadam se da će vam ovo uputstvo pomoći da svoje fotografije na lak, brz i krajnje jednostavan način poboljšate i učinite atraktivnijim.

IGOR ILIĆ

- Prikaz cele fotografije u prozoru za pregled
- Podela fotografije po vertikalni ili horizontalni, pre i posle obrade
- Prikaz obe fotografije, pre i posle obrade, istovremeno u prozoru za prikaz
- Uključenje ili isključenje prikaza

Interfejs Viveze, prijatan pregledan i intuitivan. Ekran za pregled podeljen je tako da biste videli fotografiju pre (s leve strane) i obradenu fotografiju za samo nekoliko minuta (s desne strane).

Pomeranjem crvene linije delite procenat podele prikaza po želji na pre i posle

- Prozor za podešavanja
- Help meni

- Lako i brzo do selekcija i vrlo kvalitetnih parametarskih korekcija, radi i sa CMYK modelom boja
- Više bih voleo CMYK klizače umesto RGB

U-Point: Osnovna BCS tačka za kontrolu selekcije.

Crna tačka
Osvetljenost
Kontrast
Saturacija – zasićenost boja

Siva tačka

Strelica na dole otvara naprednu tačku kontrole selekcije

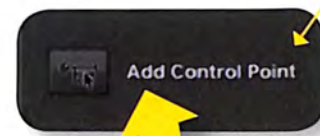
U-Point: Napredna BCS tačka za kontrolu selekcije.

Crna tačka
Osvetljenost
Kontrast
Saturacija (zasićenost boja)
Hue
Količina crvene boje
Količina zelene boje
Količina plave boje

Siva tačka

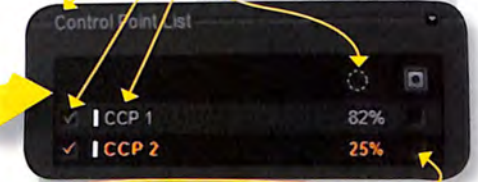
Strelica na gore otvara standardnu BSC tačku kontrole selekcije

- Promena boje okvira prozora za prikaz
- Alatka za pomeranje prikaza u zum-u
- Alatka za zumiranje
- Alatka za selekciju U-pointa

Dodajte U-point

- Lista kontrolnih tačaka
- Izbor tačaka za pregled
- Naziv U-pointa
- Procenat prečnika selekcije u odnosu na površinu selekcije

Uključivanje / isključivanje pregleda maske (selekcije) za svaku tačku pojedinačno

Detalje

Izbor tipa U-point-a

Sliders: BCS All

Brightness 0
Contrast 0
Saturation -31
Hue 0
Red 0
Green 0
Blue 1
Warmth -2

Rendering Method Normal

Dupliranje U-pointa
Brisanje U-pointa

Duplicate Delete

Očitavanje parametara s klizača izabranog U-Pointa
Komanda: Pretvori uzorak iz crne tačke u ton izabran pipetom
Resetovanje svih vrednosti na 0

Prozor "Loupe", na njemu uvek imate priliku da pogledate prikaz u 100 procenata ili kako ja volim da kažem: "Jedan prema jedan".

Ukoliko kliknete na pregled selekcije za odabrani U-point, videćete ovakvu masku. Ono što je belo jeste selekcija, odnosno "zona rada" odabranog U-pointa. Na slici: precizno selektivno lice modela.

Motornjaci

Predstavljamo samo jednostavne fotoaparate s optičkim tražilom i motorom u njegovom "rudimentnom" obliku. Ovi, rani fotoaparati s motorom, mogu se podeliti u dve grupe. Prva starija, koristi oprugu za pogon motora, dok novijoj grupi za to služe baterije. Kako prepoznati fotoaparate s ugrađenim motorom? Jednostavno, nema poluge za premotavanje filma, nema nazubljenog uskog točka, a dugme u kome je eventualno smeštena opruga za premotavanje prilično je glomazno

skrivanim uz njega. Sve u svemu, Super Shot je zanimljiv samo na prvi pogled, na drugi i treći nikako. U dobrom stanju vredi do 80 evra.

GREAT WALL SZ-1

Koliko Kineza ima, znamo svi. Jedan je, evo, stigao i kod nas. Da je Srbin, zvao bi se Veliki Zid SZ-1. Napravljen je u pekinškoj Fabrici fotoaparata (Beijing Camera Factory) između 1969. i 1977. godine, gde se tada prodavao za 125 juana. Na njemu je objektiv 2,8/45 mm, s najmanjom udaljenošću snimanja od 0,9 m. To je kopija Ricoha, čak i vizuelno podseća na njega, ali ima lošiju završnu obradu, a šine čak nemaju ni "vrući" kontakt za blic. No, kako fotoaparate nema svetlomer, ekspozicija (1/30 – 1/300 i B), kao i blenda, podešavaju se ručno. Automatski brojač snimaka smešten je na gornjem delu fotoaparata, što je daleko bolje od rešenja kod prethodnog Ricoha. Na izgled potpuno isti je i Great Wall SZ 2 (1976–1980), ali s poboljšanjima na zatvaraču i sistemu za premotavanje filma, zbog čega je bio skuplji, 150 juana. Postoji i mala vizuelna razlika između SZ-1 i SZ-2. Ovaj poslednji ima svoje poreklo napisano na engleskom, a prvi na kineskom jeziku. Oba modela "pate od ozbiljne bolesti", lako se pokvare, a onda im nema spasa. Uz napomenu da je napravljeno oko 100.000 komada, jasno je da im je kolekcionarska cena maksimum do 30 evra, a kod nas se mogu naći još povoljnije, pa ih, za te pare, nakon čišćenja i doterivanja, vredi staviti u neku policu.

AGFA MOTO RAPID

Jednostavan fotoaparate (1965–1969) za format snimka 24 x 24 mm na "Agfinom" filmu tipa Rapid (sa dve kasete). Ima objektiv Agfa Color Isomar 1:8, koji se može podesiti na sunčano i oblačno vreme. Kada zatreba, koristi vaku-bleskalice, a da bi mogao da radi s njima u donjem delu je prostor za bateriju. Kao neka boks-kamera. I to je sve? E, nije. Neverovatno da ovaj fotoaparate krije u sebi mehanički motor za premotavanje filma, čija se opruga napinje okretanjem velikog i dobro nazubljenog prstena smeštenog oko objektiv, te motor ujedno okreće i postolje u koje se utakne četvrtasta vaku-blekalica. Neverovatno je i koliko je plaćen. Na buvljaku gde sam ga kupio niko nije hteo ni da ga gleda. Prodavac je bio srećan što je zaradio deset dinara. Na kraju sam se i sâm iznenadio, proverio sam nekoliko kataloga i ustanovio da ovaj fotoaparate ima kolekcionarsku vrednost između 50 i 100 evra.

OLYMPUS QUICKMATIC EEM

Na kraju, i Olympus (s električnim motorom). Predviđen je za format snimka 28 x 28 mm na filmu tipa 126. Fotoaparate je napravljen 1967. godine s objektivom D.Zuiko 2,8/36 mm i programiranim zatvaračem. Merna CdS ćelija, kao i motor, a i četvrtaste vaku-bleskalice koriste struju iz dve AA baterije. Na Quickmaticu EEM postoje tri regulatora: daljnje snimanje s vidljivim simbolima u tražilu, osetljivosti filma pri snimanju blicem i s mogućnošću izbora između automatskog režima rada (A) i snimanja blicem. Najjednostavnije što može biti, ali motor, ipak, postoji.

MIROSLAV NIKOLJACIĆ

vrednost ovog fotoaparata, ali ostalih modela sa oznakom Auto Half, kreće se između 100 i 150 evra. Između nešto više od desetak vezija ovog fotoaparata izdvojio bih već ranije pomenutu verziju s oznakom Professional (napravljen 1970), zbog njegovog Rikenon objektiv 1,7 od 35 mm žižne daljine, Sekosha zatvarača i automatske ekspozicije izmerene CdS mernom ćelijom. Kolekcionarska cena ovog modela čak je manja od cene modela E, verovatno zbog velikog broja proizvedenih primeraka.

RICOH SUPER SHOT ELECTRONIC

Ovaj fotoaparate (1968) baš impresivno izgleda. Lepo dizajniran, sa svetlim tražilom u kome je i daljinar, dobrom završnom obradom i velikom budžom od objektiv, uz sve to i motor. Objektiv je 1,7/43 mm, s najmanjom udaljenošću snimanja od 0,8 m. Pored udaljenosti koja se meri daljinom, na fotoaparatu se može podesiti osetljivost filma (25–400) ASA i postoji još mogućnost izbora automatskog režima ekspozicije (A) i, kao alternativa ovome, podešavanje vodeće brojke blica kojim se snima (između 10 i 80). I, to je sve. Nema podešavanja ni blende niti ekspozicije. A fotoaparate lepo izgleda. Ostalo što mi se ne sviđa jeste u stilu "Šio mi ga Đura". Poluga samookidača smeštena je na zadnjem delu aparata, ispod nje je gotovo nevidljivo dugme za kontrolu baterije. Okidač je na gornjem delu fotoaparata, ima oko sebe okrugli regulator koji je potrebno okrenuti radi vraćanja filma u kasetu. Približno na sredini gornjeg dela nalazi se nazubljeni okrugli poklopac prostora za bateriju, koji ima veliki prečnik i popriličnu dubinu. Šine za pribor s "vrućim" kontaktom nalaze se, takođe, na gornjem delu. Na donjem delu je dugme s oprugom i dugme za vraćanje filma u kasetu sa sklopljivom polugom i prozorčićem automatskog brojača snimaka

CANON DIAL 35 II

"Canon" se ubraja među vodeće firme u fotoografskoj industriji, te ga nije potrebno posebno predstavljati. I ovaj proizvođač morao je, naravno, da smisli i napravi neki fotoaparate s ugrađenim motorom. Taj fotoaparate dobio je ime Dial, i da vidimo kako on izgleda. Prvi model Diala bio je u proizvodnji između 1963. i 1967. godine.

Predviđen je za format snimka 18 x 24 mm i ima ugrađen motor. Na njemu je objektiv Canon 2,8/28 mm s automatskim centralnim zatvaračem, koji ima 1/250 s kao najkraću ekspoziciju. Konstrukcija ovog fotoaparata pomalo je neobična, vertikalnog tipa, s velikim i dugačkim dugmetom na donjoj strani fotoaparata, u kome je smeštena opruga motora i koje ujedno služi i kao držač prilikom snimanja. Dial 35 II, "živeo" je samo tri godine (1968–1971), a dobio je i svetlomer s ćelijama smeštenim koncentrično oko objektiv. Dial Rapid "ušao" je u proizvodnju 1965. godine, s nešto svetlosno jačim objektivom 2,5/30 i centralnim zatvaračem s ekspozicijama između 1/30 i 1/500 s. Kolekcionarska vrednost prvog modela je oko 100, Diala II 120 evra, a za Rapid se može dobiti desetak evra više.

DVA "MOTORNJA" RICOHA

Tokijski "Riken Optical LTD" proizvodi fotoografske aparate srednje klase i poznat je po kvalitetnim proizvodima, ali su ovi fotoaparati nešto manje poznati na našim prostorima. Zbog toga treba zapamtiti podatak da je ovaj proizvođač od 1939. godine proizveo skoro 300 različitih verzija fotoaparata. A tu je, svakako, bilo mesta i za poneki "motornjak".

RICOH AUTO HALF E

Iznaka Auto Half jasno govori da je u pitanju automatski model predviđen za format negativ

18x24mm, dok dodatne oznake, u vidu slova ili brojeva, preciziraju ostale njegove osobine. Prvi fotoaparate s ovim nazivom napravljen je 1962. godine. Imao je objektiv Ricoh 2,8/25 mm i Sekosha zatvarač s ekspozicijama između 1/20 i 1/125 s. Isti objektiv ugrađivan je u sve modele s Auto Half oznakom, sem u model koji ima dodatnu oznaku "Professional".

Auto Half E napravljen je 1964. godine i za razliku od prethodnika, dobio je automatski zatvarač koji je isto tako automatski podešavao potrebnu ekspoziciju izmerenu putem selenoskog svetlomera pravougaonog oblika, smeštenog oko objektiv. Velikim nazubljenim okruglim regulatorom na gornjem delu fotoaparata može se odabrati (A) automatski režim ekspozicije ili se podesiti potrebna blenda za snimanje flešom. S desne strane je okidač s vrlo mekim okidanjem, ali i prilično dugim hodom. Prilikom okidanja, zatvarač je gotovo nečujan, a rad motora koji premotava film, neobično tih.

Na donjoj strani fotoaparata nalazi se veliko crno dugme s oprugom, koja, kada je do kraja navijena, premotava do 24 snimka, što znači da je za standardnu dužinu filma 135 potrebno ovu oprugu dva puta naviti. Dugme u kome je opruga ima na sebi oznaku za položaj potreban za vraćanje filma u kasetu, kada je moguće pritisnuti malo dugme u sredini ovog velikog, čime se oslobađa mehanizam i omogućava vraćanje filma korišćenjem sklopplive poluge u okruglom dugmetu za vraćanje, na drugoj strani donjeg dela fotoaparata. Kontakt za blic je na vertikalnoj strani fotoaparata, ispod njega je i navoj za stativ. Na drugoj strani, tamo gde je okidač, smešteno je dugme za otvaranje fotoaparata. Ovaj fotoaparate ima samo jednu ušicu za kaiš, što je, s obzirom na njegovu veličinu, sasvim dovoljno, ali mu očajnički nedostaju šine za pribor u koje bi, sasvim lepo, legao neki manji blic. Kolekcionarska

SIGMA AKCIJA

345
18-200mm F1.5-6.3 DC OS

390
18-50mm F2.8 EX DC MACRO

285
17-70mm F2.8-4.5 MACRO

JOSIPOVIĆ TRADE

Josipović Trade d.o.o
062/755-772, 062/755-773
Surčinski put 1/O
Novi Beograd
www.josipovictrade.co.yu

AXELFOTO.COM

AXELFOTO d.o.o
011/361-75-52
Sarajevska 86
Beograd
www.axelfoto.com

BM FOTO

BM FOTO d.o.o
011/311-99-88
Bul. AVNOJ-a 122/5
Novi Beograd
www.bmfoto.co.yu

FOTO OPREMA

FOTO OPREMA d.o.o
011/3391-551
Francuska 42
Beograd
www.foto-oprema.com

KOMENTATORSKI PAR IVANA & MILAN

Pauziramo s gostima što se tiče komentara, ali smo zato naše kritičko oko "bacili" i na vaše fotografije na internet-prezentaciji časopisa. Pretpostavljam da mnogi od vas posećuju naš sajt (www.refoto.co.yu) i otkora postavljenu galeriju fotografija koja je namenjena vama. Na vrlo jednostavan način, svako od vas može postaviti svoje fotografije ili samo gledati fotografije drugih prijavljenih članova, ostavljati komentare, ocene... Za kratko vreme, nešto više od mesec dana, prijavilo se 170 korisnika i postavljeno je preko 500 fotografija, ali komentari su još uvek "studljivi" i mahom isključivo pozitivni. S obzirom na to da se na našoj galeriji može videti mnoštvo veoma interesantnih fotografija, odlučili smo da malo "ozbiljnije" analiziramo postavljene fotografije, a nadamo se da će oni izazvati vaše komentare, koje će svi zainteresovani moći da pročitaju na sajtu.

Od ovog broja, najmanje jedna strana biće posvećena fotografijama s veb-galerije časopisa, a ako interesovanje bude veliko, rado ćemo taj prostor proširiti.

Učestvujte i vi

Pošaljite nam vaše fotografije za rubriku Foto-komentar, napišite svoje mišljenje o komentarima i našem radu, sugerišite svoje ideje kako bismo bili što bolji i vama korisniji. Broj fotografija za slanje nije ograničen, a ako imate bilo kakvu zanimljivu priču "iza fotografije", slobodno je priključite uz fotografiju i rado ćemo je objaviti. Ako vi učite od drugih znači da i drugi mogu da nauče od vas! Refoto, za "Foto-komentar", Pčinjska 17, 11000 Beograd

IVANA PREDLAŽE:
"Iako ovim kadrom (i horizont je malo pomećen jer je "padao" udesno) ceo prizor deluje mnogo mirnije i stereotipno, smatram da je bolje snimiti dobru klasičnu fotografiju nego neuspeo pokušaj drugačijeg viđenja i pristupa"

MOSTAR Predrag Zec, GRADIŠKA, BIH

Nekoliko dana pre pisanja ovog komentara vratio sam se iz Mostara, gde sam se podsetio prizora prelepog mosta i svih vizura koje je moguće naći. Kadar deluje kao da je namenjen turističkoj razglednici (snimljen je veoma ozbiljno – Canon EOS 1D MarkII) i jedino ga vreme snimanja izdvaja iz hiljada fotografija koje se tu oko snime svakog dana.

Na prvi pogled, ovom idiličnom večernjem prizoru simbola Mostara nema šta da se zameri. Ipak, smatram da bi bilo bolje da se Predrag fokusirao samo na jedan segment, tj. na most jer, iako crvenožuti kolorni akcenti u prvom planu daju sasvim dobar kontrast, preovladavajućoj plavoj boji, oni narušavaju balans celokupne kompozicije. Problem je u tome što crvenim svetlom osvetljeno drvo i žbun u prvom planu pravi "pingpong" efekat, tj. čini da nam pogled "skače" s drveta i žbuna na osvetljeni most. Naravno da je most tema ove fotografije, što samim kadrom mora biti potpuno jasno. Na maloj fotografiji prikazan je isečak koji predlažem.

Svi uslovi za odličnu fotografiju bili su tu, ali je "majstor" zakazao. Da krenem redom: prevelik prednji plan u kojem se ne dešava ništa i pored toga pokrio je noge psa koji deluje kao da je ukopan u sneg. Dva koraka desno i poluprofil bio bi bolji i impresivniji. Sneg nije beo već siv, što se lako rešava u Photoshopu i kadar je prilično nelogičan – pas gleda udesno tako da na desnoj strani treba ima najviše prostora i stablo kroz levo sasvim je nepotrebno i kvari arabesku u pozadini koju čine zasnežene grane drveća. Mislim da bi ovu fotografiju "spasio" portretni kadar, a Milanu ostavljam Photoshop obradu.

OPANCI I OBOJCI Mirjana Tanasković, NOVI PAZAR

Jednostavna priča ima nekoliko detalja koji su meni zasmatali. Prva je betonski pod koji više nije strana stvar na selu danas, ali bi patos od dasaka, cigala ili neka još zanimljivija tekstura bolje "legla" uz ovu priču. A što se pletiva (a i fotografije) tiče, fali mu klupko i nit vunice koje bi veoma lepo popunjavale levu stranu fotografije i tako doprinele opštoj kompoziciji. Ujedno bi (sada nepostojeća nit) doprinela razbijanju strogo postavljenih objekata, koji bi uz to mogli biti malo bolje rasvetljeni – uz pomoć parčeta belog papira ili zgužvane alufolije.

Slažem se da je jednostavnost najbolja i dopada mi se monohromatičnost ove fotografije, ali mi se ne dopada centralna kompozicija koja je ionako statičan motiv učinila još statičnijim. Svetlo je lepo, dobro odražava strukturu, tj. daje dobru materijalizaciju. Ova fotografija mogla bi da posluži kao ilustracija nekom članku, ali sam sigurna bi Mirjana mogla da napravi lepu priču s ovim seoskim motivima koji su veoma fotogenični i uz to sa sobom nose duh starih vremena.

Svetlo jeste duša i osnova fotografije. Kada snimate objekte u zasenjenim prostorima dobro je nositi malu reflektujuću površinu (popularno zvanu zilberica) ili iskoristiti bilo šta drugo što može odbiti svetlo i "otvoriti" najtamnije delove slike – u ovom slučaju senke unutar opanaka. Pored papira i folija to mogu biti i parčici stiropora, razne mat bele površine itd.

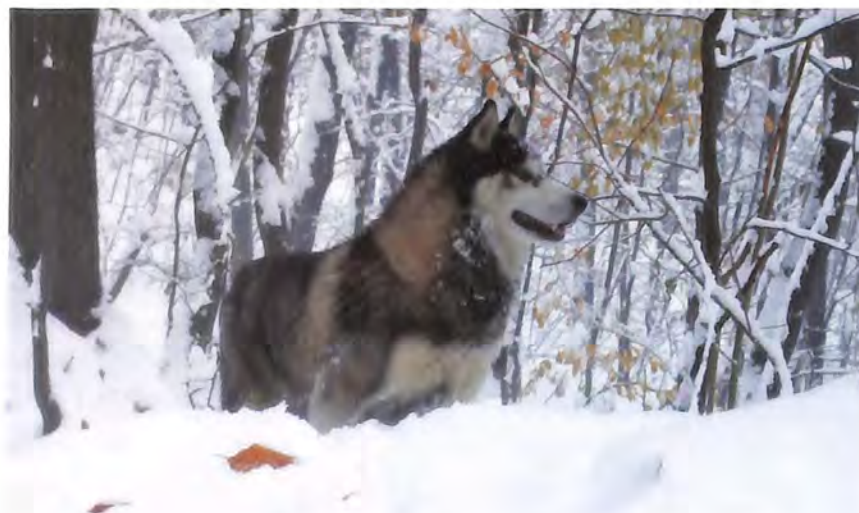
PROLAZ Stefan Malešević, BEOGRAD

Fotografija perona i voza koji odlazi dobar je primer korišćenja duge ekspozicije u kreativne svrhe. Kako je evidentan nedostatak figure, to se može popraviti uz malo "fotošopovskih" muka. Snimite siluetu čoveka prema belom (zidu, prozoru, nebu...) uz korišćenje duže ekspozicije kako bi i na tom snimku imali efekat kretanja i umontirajte je na fotografiju: radom u slojevima i izradom selekcija lako je obrisati ivice koje se preklapaju, a kako je veći deo snimka "razmazan", montažu možemo brzo, kvalitetno i jednostavno uraditi.

Stefanova fotografija dobro se nadovezuje na priču o kreativnoj upotrebi ekspozicije na početku ovog broja. Najveći kvalitet ove fotografije jeste njen narativni karakter i skoro filmska atmosfera – ceo prizor izgleda kao kadar scene iz nekog filma. Scenografija je dobro postavljena ali, nažalost, nedostaje akcija ili makar nagoveštaj nekog dešavanja, a to bi se vrlo lako postiglo uključivanjem ljudske figure ili nekog njenog dela: da vidimo samo stopala ili ruku koja nešto nosi ili drži, poluprofil od nazad... u svakom slučaju, nagoveštaj neke osobe bio bi veoma intrigantan.

Ispravljanje fotografija snežnih motiva zaista je lako, ali napomenućemo da je prilikom snimanja dovoljno pomeriti korekciju ekspozicije na +1 a da se smanjila količina potrebnog posla. Što se kadra tiče on je nekako sav srednji: pas je u sredini, ugao gledanja je takođe po sredini... Zamislite samo fotografiju na kojoj je pas snimljen iz "žablje" perspektive, s nivoa snega s perspektivom koja stremi ka igri tamnih grana i beline snega. Uz to se na fotografiji pojavljuju i boje lišća koje još uvek nije opalo i na taj način stvaraju dodatnu igru.

Digitalna korekcija ove fotografije svodi se na povećanje kontrasta i osvetljenosti, što se sada može veoma efikasno uraditi opcijom Brightness & Contrast, koja je u programu "Photoshop CS3" potpuno drugačija nego ranije i veoma je korisna i brza alatka.

Od preko 400 fotografija u galeriji čitalaca na našem sajtu nije bilo lako izdvojiti samo dve za ovaj broj. Modni portret je tema koju retko obrađujete (što me zaišta čudi), pa sam se odmah opredelila za ovaj prilično uspeli portret lepe devojke koji karakteriše lepo difuzno svetlo, dobra kompozicija, pravilan odnos planova, dobra poza i još bolji pogled devojke, i, na kraju, s merom dodan sepia ton. Ipak, ima i jedno ali, a to je zadnji plan, tj. pozadina (kuća) koja remeti sklad prvog plana fotografije i odvlači pažnju s devojčinog lika, posebno što se tamni deo krova utapa u njenu takođe tamnu kosu, pa čini taj deo preterano teškim.

Veoma dobro osmišljenoj fotografiji, koja je i tehnički dobra, nedostaje samo malo pažnje prilikom snimanja. Ivana je već pomenula spoj kose i tamnog krova, a meni se čini da bi upotrebom teleobjektiva perspektiva bila mnogo bolje prenesena, a i pozadina bi imala manju oštrinu. Ono što je meni zapalo za oko jeste veoma velika i nesrazmerna šaka koja se nalazi u prvom planu. Loša perspektiva nastaje kao posledica primene širokougaonih objektivna koji na malim fotoaparatom (Fuji SP3000) stvaraju dodatne distorzije, a rešenje je udaljiti se.

WEB

galerija čitalaca, <http://refoto.co.yu/g/index.php>

PORTRET DEVOJKE photoart

Odavno se kod nas ustalila uzrečica "Photoshop je čudo" pa evo i dokaza. Malo ukradi odde malo onde i popunili smo deo koji je na levoj strani fotografije prilično odvlačio pažnju. Muke nam je zadala kosa koju treba veoma pažljivo klonirati (najbolje u novi sloj pomoću aktivirane opcije Sample All Layers) i potom brisati višak. Zato smo i obradu, tj. sugestiju kak o bi neka sledeća fotografija trebalo da izgleda, i pokazali na ovako maloj fotografiji. Veličina ruke nije bila poseban problem: šira selekcija, Copy i Paste, a potom Ctrl i klik na novi sloj kako bi napravili selekciju. Potom je primenjen filter Distort > Spherize koji je "učinio" taj kritični deo. Gumicom smo obrisali prelaze i za mrvu pojačali kontrast kako bi istakli belinu košulje.

POGLED S KABLARA krsmanovic

Nisam sigurna, ali pretpostavljam da je ova fotografija prošla kroz HDR obradu i to vrlo uspešno. Atmosfera je odlična, svetlo je dobro i ceo prizor deluje moćno i "široko", što svakako prija kod fotografija pejzaža. Ali, kao što je već neko i rekao u komentaru postavljenom ispod ove fotografije u galeriji, prednji plan nije dobar. Prvo, zbog senke fotografa koja nije sasvim jasna (a svaka namera mora biti jasna), i drugo, stene su previše svetle, na jednom delu čak potpuno bele, što ne daje dobar balans relativno tamnom opštem prikazu pejzaža. Možda bi drugačije svetlo, u neko drugo doba dana, rešilo ovaj problem.

Pokušaj autora da u fotografiju pejzaža unese i neke nove elemente nije ispaš najsretnije rešenje. Pored toga, vidljiva je neodlučnost šta treba da dominira snimkom: nebo, kanjon ili autorski potpis u vidu senke. Kada se već nadete pred ovakvim prizorom pokušajte da snimate nekoliko fotografija s promenjenim uglovima snimanja, a ne bi bilo loše ni da zaobidete žbunje koje se uvek nađe tamo gde ne treba, pa je eliminacija senke i žbunja ujedno i moj predlog za izrez. A sve ovo jednostavno bi se izbeglo da je autor kao stajnu tačku uzeo stenu na koju je smestio svoju senku.

OLYMPUS ReFoto

Modni-glamur portret

FOTO RADIONICA ČASOPISA REFOTO I FIRME "OLYMPUS" FOTOGRAFIJA ZA NASLOVNU STRANU

Tokom leta održaće se prva radionica u organizaciji časopisa Refoto pod sponzorstvom firme "Olympus". Tema je "Modni-glamur portret", a radionica će se održati u studiju renomiranog fotografa Nebojše Babića koji je jedan od naših najpoznatijih fotografa upravo u oblasti modne-glamur fotografije. Osnivač je i veoma uspešnog studija "Orange", koji je dao vizuelni identitet mnogim brendovima u našoj zemlji.

OLYMPUS

Sponzor ove radionice jeste firma "Olympus", koja će obezbediti E-3 sistem za fotografisanje tokom radionice, a isto tako pripremila je i lepe nagrade za sve učesnike:
1. nagrada je kompaktni ultrazum fotoaparatus Olympus SP-550 UZ;

- 2. nagrada je kompaktni fotoaparatus Mju 790 SW;**
- 3. nagrada je kompaktni fotoaparatus FE-250;**
- 4. i 5. nagrada su dvogled 10 x 21 DPC ID.**

NASLOVNA STRANA

Najbolja fotografija nastala tokom radionice biće objavljena na naslovnoj strani broja 51, tj. septembarskog izdanja. Za fotografisanje, svim učesnicima biće na raspolaganju nekoliko modela, šminker, frizer, stilista, a instrukcije za fotografisanje davaće, naravno, Nebojša Babić. Kompletna reportaža s radionice biće objavljena u broju 51.

ROK ZA SLANJE

Kompakt-disk s vašim fotografijama pošaljite najkasnije do **30. juna 2008.**

Fotografija: Nebojša Babić

Pretplatite se na Mikro sa DVD-om

U svakom broju DVD sa preko 8,5 GB programa, demo igara i najava filmskih hitova. Svi programi testirani su antivirusnim softverom.

- Uslužni programi
- Bezbednost
- Linux
- Multimedija
- Zabava
- Novi filmovi
- PDA
- Internet
- Razvojni programi
- Standardni programi

Najsigurniji način da pre prvog u mesecu, po najpovoljnijoj ceni, dobijete svoj primerak Mikra sa pratećim diskom.

PRETPLATA:
 (011) 3540-544 i 3540-545;
 faks: (011) 3058-034
pretplata@mikro.co.yu

FIZIČKA LICA
 POLUGODIŠNJA PRETPLATA
 Sa DVD-om: 1770,00 dinara
 Bez DVD-a: 1530,00 dinara

FIZIČKA LICA
 GODIŠNJA PRETPLATA
 Sa DVD-om: 3025,00 dinara
 Bez DVD-a: 2585,00 dinara

PRAVNA LICA
 GODIŠNJA PRETPLATA
 Sa DVD-om: 3575,00 dinara
 Bez DVD-a: 3135,00 dinara

MIŠKO KORDIĆ, Novi Sad, "Frog Perspective"

PRAKSA NA DELU

Životinje i ptice

Život na delu. Istorija planete u očima životinja koje nas posmatraju radozno i uplašeno jer, posle toliko zla koje su im ljudi naneli, još uvek ne znaju da su fotografi bezazlena stvorenje koja jedino žele dobru fotografiju. Kada u prirodi provedete dovoljno vremena, upoznate njene zakonitosti, tada sve postaje nekako logično, jer znate koliko blizu možete prići sovi koja je pomalo mrzovoljna danju, čapliji koja je

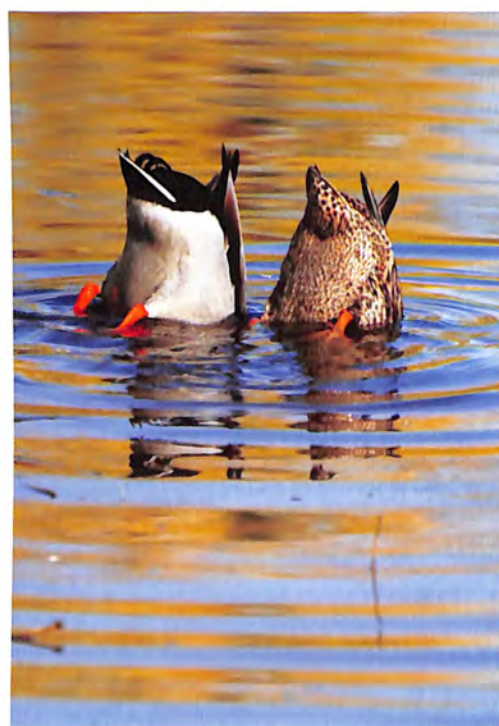
upravo ulovila ribu ili pogledati krastavom žapcu pravo u grimizne oči. Na neki način, život je čudo i ove fotografije predstavljaju jedine materijalne dokaze trenutka koji je i sam po sebi čudo. Svi možemo videti životinje u zoo-vrtovima ili preparirane po muzejima, ali snimci iz prirode predstavljaju jedini moguć način da se pokaže deo eko-sistema i ponašanja – svega onoga što nestane u zarobljeništvu.

DALIBOR ČERŠKOV, Niš, "Samoća"
DRUGA NAGRADA – Dušek za plažu (firma "Olympus")

PREDRAG KOSTIN, Zrenjanin, "Sova"
PRVA NAGRADA – Kingston 2GB SD (firma "Josipović trade")

TAMAŠ TOT, Subotica, "Blup"

LASLO RONTO, Zrenjanin, "Trenutak"

VLADIMIR RADOŠAVLJEVIĆ, Beograd, "Na stazi"

TIJANA JEVIĆ, Užice, "Voajer"

STANIŠA MARTINOVIĆ, Novi Sad, "Galeb"

ZUŽANA MAJOROŠ, Temerin, "Pokret"

IVAN STANIĆ, Beograd, "Gepard"
TREĆA NAGRADA – USB flash 1 GB (firma "Big Apple")

JOZEF GERGELJ, Senta, "Veliki ulov"

PROPOZICIJE KONKURSA

Pokrovitelji: promenljivi po broju
Tema: vezana za rubriku *Praksa na delu*
Broj radova: do 10 fotografija po autoru
Tehnika: analogne i digitalne fotografije
Format: minimalno 13 x 18 cm (za digitalne fajlove 300 dpi)
Radovi moraju biti propisno obeleženi (na poledini fotografije, kod digitalnih fajlova u File Info ili File Properties, upisati naziv fotografije, ime i prezime autora, adresu i telefon, naziv fotoaparata)

Rok za slanje fotografija: **do 10. u mesecu**

Nagrade – u svakom broju dodeljuju se nagrade za tri najbolje fotografije koje određuje sponsor konkursa za taj broj. Na kraju godine tri najuspešnija autora protekle godine čekaju vredne nagrade sponzora konkursa
Fotografije slati na adresu:
REFOTO, Pčinjska 17, 11000 Beograd
za konkurs "Praksa na delu"

VLADIMIR RADOSAVLJEVIĆ, Beograd, "Nevena"

U broju 48 došlo je do greške u imenu autora fotografije. Ovim putem se izvinjavamo i ispravljamo grešku. Autor fotografije: Robert Semnic, Novi Sad.

Opet koristimo priliku da vas podsetimo da obavezno upišete podatke u File Info jer se i ova naša greška potkrala iz razloga što je File Info bio prazan

BORIS KOČIŠ, Novi Sad, "Don't forget me"

Najbolja digitalna fotografija

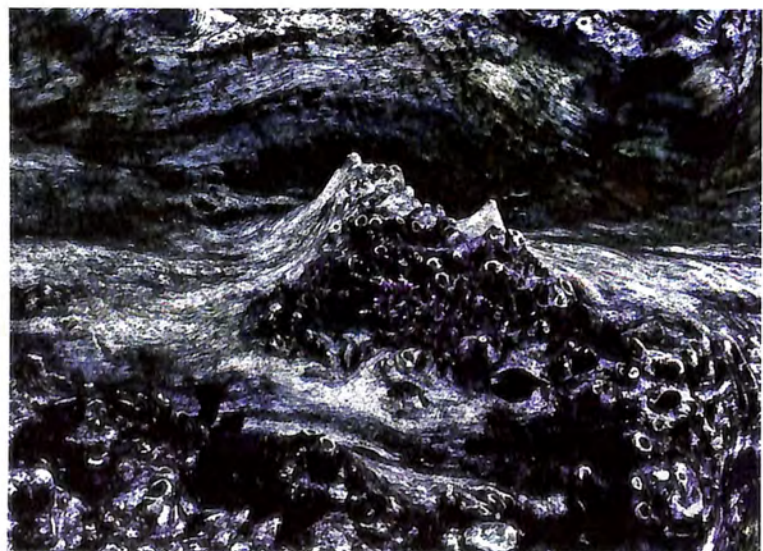
Kao što smo već mnogo puta ponavljali, fotografije se i dalje dele samo na dve grupe: dobre i loše. Kako je digitalna tehnologija postala suvereni vladar fotografskih prostora, logično je bilo da imamo konkurs koji će biti u skladu s vremenom, a koliko je ova, uslovno rečeno, slobodna tema privukla vašu pažnju, imate priliku da pratite iz broja u broj. Vaša tehnika vladanja digitalnim, sajber-prostorom stvarno je velika – još samo da savladate File Info.

NAGRADA MAJICA – VLADIMIR ŽIVANČEVIĆ, Beograd, "Runo"

MLADEN ĐORĐEVIĆ, Niška banja, "Sirogojno"

SLAVOLJUB MACIĆ, Beograd, "Blue night"

NAGRADA MAJICA – IVICA KOSTIĆ, Niš, "Ruke"

DRAGAN ŠAPONJIĆ, Nova Varoš, "Otac Makarije"

PROPOZICIJE ZA KONKURS

Pokrovitelj: **HSM**informatika
 Tema: "Najbolja digitalna fotografija"
 Broj radova: do 10 fotografija po autoru
 Tehnika: digitalne fotografije minimalno 13 x 18 cm (za digitalne fajlove 300 dpi).
 Radovi moraju biti propisno obeleženi (u File Info ili File Properties upisati naziv fotografije, ime i prezime autora, adresu i telefon, naziv fotoaparata)
 Rok za slanje fotografija:
do 10. u mesecu

Nagrade konkursa – mesečne: Promo materijal firme HSM Informatika
 Završne nagrade konkursa :
 1. nagrada – ADOBE PHOTOSHOP CS3;
 2. nagrada – ADOBE LIGHTROOM;
 3. nagrada – ADOBE PHOTOSHOP ELEMENTS
 Fotografije slati na adresu: REFOTO, Pčinjska 17, 11000 Beograd za konkurs "Najbolja digitalna fotografija"

DEJAN SEKULIĆ, Sombor, "Vltava panorama"

NAGRADA MAJICA – STEVAN BIČANIN, Niš, "Playground"

PRVA NAGRADA – IVANA ZELIČIĆ, Tyuzla, BiH, "Almost perfect"

STEFAN MALEŠEVIĆ, Beograd, "DK"

Autoportret

Vaša kreativnost koju pokazujete iz broja u broj zaista je za pohvalu. Još na samom početku shvatili ste da autoportret ne predstavlja fotografiju nastalu tako što namestite svetlo, sednete ispred dovoljno velikog ogledala, uzmete fotoaparata u ruke i malo izviritе iznad objektivа pre okidanja.

Iako su takve fotografije česte (jer fotoaparata u rukama definiše interesovanje autora, a njegova marka i pripadnost grupi), vi ste viziju sopstvene ličnosti mnogostruko proširili i sebe predstavili na toliko različitih načina da ste zaslužili sve moguće pohvale. Nestrpljivo čekamo nastavak.

ZLATKO LJUMIĆ, Novi Sad, "Preobražaj"

VLADIMIR RADOSAVLJEVIĆ, Beograd, "Radanje autoportreta"

DRUGA NAGRADA – BORIS KOCIŠ, Novi Sad, "Scream"

TREĆA NAGRADA – TIJANA JEVTIĆ, Užice, "Luminescencija"

JOVANA STOJANOVIĆ, Leskovac, "Radost"

DRAGAN DROBAC, Sid, "Autoportret"

PROPOZICIJE ZA KONKURS

Pokrovitelj: Refot B
Tema: "Autoportret"

Broj radova: do 10 fotografija po autoru
Tehnika: analogne i digitalne fotografije
Format: minimalno 13 x 18 cm
(za digitalne fajlove 300 dpi)

Radovi moraju biti propisno obeleženi (na poledini fotografije, kod digitalnih fajlova u File Info ili File Properties, upisati naziv fotografije, ime i prezime autora, adresu i telefon, naziv fotoaparata)
Rok za slanje fotografija: **do 10. u mesecu**

Nagrade – svakog meseca:

1. nagrada: pretplata na časopis Refoto,
 2. nagrada: SanDisk Digital Photo Album
 3. nagrada: knjiga "Elementarna tehnika fotografisanja"
- Godišnje, završne, nagrade:
1. nagrada: NIKON D-SLR FOTOAPARAT
 2. nagrada: NIKON KOMPAKTNI DIGITALNI FOTOAPARAT
 3. nagrada: LOWEPRO FOTO-TORBA

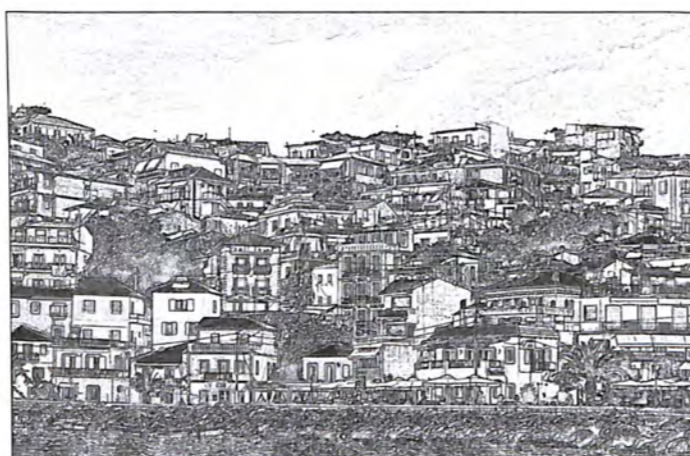
Fotografije slati na adresu:
REFOTO, Pčinjska 17, 11000 Beograd za konkurs "Autoportret"

MILAN ANTANASIJEVIĆ, Kovin, "Žaba"

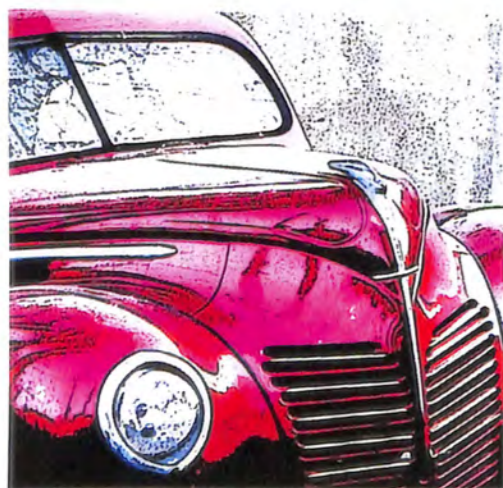

MAJA ARANĐELOVIĆ, Paraćin, "Bunar"

DRAGANA STANKOVIĆ, Niš, "Digitalna grafika"

neo PIKTORIЈALIZAM

ANA POZDERAC, Beograd, "Oldtimer"

Kada saberemo utiske o prvom krugu pristiglih radova, možemo konstatovati da ih nema mnogo, ali su zato više nego dobri. Moramo ponovo da napomenemo da je konkurs i dalje otvoren i da nam nije jasno zašto toliko stidljivo šaljete svoje digitalno obrađene radove, kojih je bilo veoma mnogo na drugim konkursima. Znamo da vam se po raznim folderima kriju prava mala digitalna remek-dela, zato otvorite svoje tajne fioke i pošaljite ih nama da ih svi vide.

SLAVOLJUB MACIĆ, Beograd, "Behar"

Pozivamo vas da se kreativno izrazite na "korelovski" način. Tema konkursa je neopiktoralizam. Rubrika je pod "patronatom" Corela a vredne i kreativne učesnike očekuju zanimljive i veoma vredne nagrade. Prva nagrada je ekskluzivno pakovanje Painter X, a ništa manje nisu vredne ni ostale nagrade: PainterX u klasičnom pakovanju, Corel PaintShop ProX2 i Coskin digitalni ramovi od 7 inča za fotografije.

PROPOZICIJE KONKURSA

Pokrovitelji:

COREL™
HSM informatika

Tema: "Neopiktoralizam"

Broj radova: do 10 fotografija po autoru.

Tehnika: fotografije obrađene u programima

Corel Painter ili Corel Paint Shop Pro Photo.
Format: minimalno 18x24 cm u 300 dpi, JPG.
Radovi moraju biti propisno obeleženi. U File Information i/ili File Properties, upisati naziv fotografije, ime i prezime autora, adresu i telefon, naziv fotoaparata i u kojem je programu fotografija obrađena.
Rok za slanje fotografija: do 10. u mesecu.
Fotografije slati na adresu: REFOTO, Pčinjska 17, 11000 Beograd, za konkurs "Neopiktoralizam".

Fantastična ponuda!

POKLON Lowepro Peak PX 60 foto-torba +

KADA SE PRETPLATITE NA REFOTO ČASOPIS

SanDisk cruzer Profile 512 MB

ukupna vrednost
1.535 din

Za samo **3.000 dinara**, koliko iznosi pretplata na 12 brojeva, dobićete vaš omiljeni časopis na kućnu adresu i na poklon Lowepro Peak PX 60 foto-torbu za kompaktni fotoaparati ili video kameru i SanDisk cruzer Profile 512 MB sa prepoznavanjem otiska prsta. (Poštarina je uključena u cenu.)

PONUDA VAŽI SAMO ZA PODRUČJE SRBIJE DOK TRAJU ZALIHE!

NAPOMENA: Pokloni se dobijaju uz prvi sledeći broj!

Dimenzije torbe: 14x6,5x16 cm

Odaberite najlakši i najbrži način da poručite časopis ili neka od izdanja:

Naručujem časopis REFOTO, ili druga ponuđena izdanja, koja ćete mi isporučiti na sledeću adresu:

PRETPLATA NA REFOTO
12 brojeva časopisa
(upišite od kog broja želite pretplatu)

UPOTPUNITE VAŠU ARHIVU
(upišite broj ili brojeve časopisa koji vam nedostaju)

POVEZAN UKORIČEN KOMPLET REFOTO
(upišite godinu ili godine izdanja koje želite)

KNJIGA "ELEMENTARNA TEHNIKA FOTOGRAFIJE", Prof. Dragoljuba Kažića
(označite polje)

KNJIGA "DRAGOLJUB TOŠIĆ - FOTOGRAFIJE"
Foto-monografija
(označite polje)

Ime _____

Prezime _____

Adresa _____

Grad/Pos. Fah _____

Telefon _____

E-pošta _____

Datum / Potpis _____

kupon za slanje fotografija
(do 10 fotografija po konkursu)
VAŽI ZA SVE KONKURSE

ReFoto
konkursi

NARUČITE

ČASOPIS ILI NAŠA DRUGA IZDANJA

ZA SRBIJU:
PUTEM **PORUDŽBENICE** ČASOPISA
KOJU S UPLATNICOM POŠALJETE NA ADRESU:
REFOTO, Pčinjska 17, 11000 Beograd ili

POZOVITE 011/303-4373 NIKON Shop
u kojem možete kupiti sva ponuđena izdanja

Pretplata za 12 brojeva časopisa REFOTO iznosi din. 3.000
s plaćenom poštarinom. Uz pretplatu dobijate na poklon
Lowepro Peak PX 60 foto-torbu i SanDisk cruzer Profile 512 MB
(važi samo za područje Srbije)

ZA BIH:
PUTEM **PORUDŽBENICE** ČASOPISA
KOJU S UPLATNICOM POŠALJETE NA ADRESU:
REFOT BH, Kralja Petra I Karađorđevića 111,
Banja Luka ili

POZOVITE 051/324-440 REFOT BH
u kojem možete kupiti sva ponuđena izdanja

Pretplata za 12 brojeva časopisa Refoto iznosi 88 KM s
plaćenom poštarinom. Uz pretplatu dobijate na poklon
Lowepro Peak PX 60 foto-torbu i SanDisk cruzer Profile 512 MB
(važi samo za područje BiH)

Upotpunite svoju
arhivu časopisa
REFOTO (brojevi
1, 2, 3, 4, 5, i 6 su
rasprodani). Od
broja 7 do 28 cena
po komadu je 180
din. a od broja 29
iznosi 250 din plus
poštarina od 55
dinara po komadu.

Povezan komplet REFOTO časopisa
za 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006 i 2007.
godinu, din. 2.000 + PTT (din. 160) po kompletu

"Elementarna tehnika fotografije"
prof. Dragoljub Kažić,
din. 450 + PTT (din. 140)

"Dragoljub Tošić – Fotografije",
Foto-monografija, din. 1.500 + PTT (din. 180)

PRETPLATA ZA SRBIJU

ZA 12 BROJEVA IZNOSI 3.000 DINARA
(poštarina je uključena u cenu)

Kopiju uplate dostaviti na faks.: 381 11 446 0234

TEKUĆI RAČUN (dinarske uplate)

255-0009780101000-19
(Samo za područje Srbije)

PRETPLATA ZA BIH

ZA 12 BROJEVA IZNOSI 88 KM
(poštarina je uključena u cijenu)

Kopiju uplate dostaviti na faks: 051/324-445 ili poslati na adresu:
REFOT BH Kralja Petra I Karađorđevića 111, Banja Luka

ŽIRO RAČUN

5520230002214998 Hypo Alpe Adria Bank
Banja luka

(Samo za područje Srbije)
SVRHA UPLATE: PRETPLATA ZA REFOTO.

PRETPLATA ZA INOSTRANSTVO

NA GODINU DANA ZA 12 BROJEVA IZNOSI 80 EVRA

NAPOMENA: Specijalna ponuda ne važi za
inostranstvo.

DEVIZNI RAČUN

INTERMEDIARY (posrednička banka):
Deutsche Bank AG – Frankfurt/M,
SWIFT CODE: DEUTDEFF
ACCOUNT WITH (banka korisnika):
EUR 936 2609 10
PRIVREDNA BANKA BEOGRAD a.d. - Beograd,
SWIFT CODE: PBBYUJBG BENEFICIARY (korisnik):
REFOT B - Beograd Pčinjska 17
Account: 5401-978-0001032 s naznakom:
PRETPLATA ZA REFOTO.

+ poklon

BUDITE I VI KREATOR VAŠEG OMILJENOG ČASOPISA

Poziv čitaocima

Ako mislite da imate sjajne fotografije koje i ostatak sveta treba da
vidi, informišite se za koje rubrike možete poslati fotografije i kako

KONKURSI

- Konkurs časopisa PRAKSA NA DELU;
- Konkurs s temom AUTOPORETTET;
- Konkurs s temom
NAJBOLJA DIGITALNA FOTOGRAFIJA.

RUBRIKE

– PUTOPIS

Do dvadeset fotografija, kratak tekst u kojem ćete
opisati vaše utiske i iskustvo koje ste stekli na
putovanju. Fotografije minimalne veličine 18 x 24
cm u rezoluciji 300 dpi, RGB, JPEG.

– U FOKUSU

Pošaljite do tri fotografije (po jednom broju
časopisa) minimalne veličine 18 x 24 cm u rezoluciji
300 dpi, RGB, JPEG.

– FOTO-KOMENTAR

Do pet fotografija minimalne veličine 13 x 18 cm u
rezoluciji 300 dpi, RGB, JPEG.

– DIGITALAN FOTO-KOMENTAR

Do pet fotografija minimalne veličine 13 x 18 cm u
rezoluciji 300 dpi, RGB, JPEG.

– FOTO RADIONICA

Do deset fotografija na temu Moda, Glamur, Portret.
Pet najboljih čitalaca učestvuje u radionici u studiju
Nebojše Babića.

INT@RNET

– Na našoj internet-prezentaciji odredili smo prostor
za veb-galeriju. Do deset fotografija, portret i kratak
tekst o vama. Fotografije veličine do 500 piksela
(duža strana) u rezoluciji 72 dpi, JPEG, RGB.

Kako da pošaljete fotografije

@-POŠTOM

– prikažite samo jednu fotografiju uz vaš mejl i u
file info napišite ime i prezime, adresu i eventualno
tehničke podatke o fotografiji;

– ograničite veličinu fotografije na 1,5 MB;

U FOKUSU, citaoci@refoto.co.yu, subject: *U fokusu*

FOTO-KOMENTAR, citaoci@refoto.co.yu,
subject: *Foto-komentar*

DIGITALAN FOTO-KOMENTAR, citaoci@refoto.
co.yu, subject: *Digitalan foto-komentar*

VEB GALERIJA, citaoci@refoto.co.yu,
subject: *Veb-galerija*

POŠTOM

Fotografije odštampane na papiru ili narezane na
CD (a možete i jedno i drugo). Ako ih šaljete za
više rubrika, nije potrebno da šaljete više kompak-
diskova, već ih samo rasporedite u posebne foldere
i imenujte ih nazivom rubrike ili teme. **Obavezno
napišite podatke na poleđini fotografije ili
u fajl info (ime, prezime, adresa, kontakt,
naziv rada, eventualno tehnika rada).** Pažljivo
ih upakujte (najbolje u kovertu s vazдушnim
jastucima) ili ih dodatno ojačajte kartonom.

Adresa je REFOTO, Pčinjska 17, 11 000 Beograd.

U sledećem broju 50 – jul/avgust 2008

- Letnji dvobroj donosi pravu temu za odmor i putovanja – priču o podvodnoj fotografiji
- Predrag Vučković obožava ekstremni sport i izuzetno dobro ga fotografise, kao i njegove odvažne protagoniste
- Foto-klub "Beograd" jedan je od najstarijih i najuspešnijih u našoj zemlji
- Svetislav Dargović isprobao je originalni objektiv "Lensbabies" i ne krije oduševljenje
- Njegova ekscelencija ambasador Poljske gospodin Maćej Šimanski (Maciej Szymański) je vrсни fotograf, ali i poznavalac ptica
- Nastavljamo s prikazom prednosti fotografisanja u RAW formatu
- Otputovali smo u mističnu Indiju s našim čitaocem Konstantinom Novakovićem
- Napravite "table-top" rasvetu uz pomoć nekoliko neonki

SIGMA DP-1
Ima unikatni Foveon X3
senzor i fiksni objektiv s
ekvivalentnom žižnom
daljinom od 78 mm...

**OPREMA ZA PODVODNO
FOTOGRAFISANJE**
Test Olympusa μ 1030 SW
i μ 850 SW, podvodnih
kućišta i još mnogo druge
opreme...

CANON EOS 450D
Četvrta generacija
veoma popularne
linije "Canonovih" D-SLR
fotoaparata donosi puno
noviteta...

**AF-S NIKKOR 24-70
MM, F/2,8G ED**
Nov "Nikonov"
profesionalni objektiv
namenjen je punom
formatu od
35 mm koji
ima model
D3...

SONY ALFA 350
"Sonijev" plan da napadne
D-SLR tržište ostvaruje se.
Ima CMOS senzor
od 14,2 miliona
piksela,
pokretni
 displej i
živi prikaz
slike...

Vaši komentari iz ankete

Za ovaj broj napravili smo malo drugačiju rubriku "Pisma" koja, po vašim ocenama, spada u najmanje čitanu. Komunikacija s vama za nas je od velikog značaja tako da rubriku nećemo ukinuti, ali ćemo s prikazom vaših komentara, kritika i sugestija pokušati da vas pokrenemo da nam pišete u što većem broju i slobodno kažete šta mislite o našem radu, date predloge, pa čak i pošaljete neki materijal koji bismo mogli da objavimo.

Anketa se pokazala kao vrlo korisna za nas i kao što smo i najavili, trajaće puna dva meseca, što znači da ćemo dobitnike nagrada i konačne rezultate ankete objaviti u julskom broju. Do tada, iskoristite priliku do 10.6. da nam pošaljete vaše mišljenje, a anketu u elektronskom obliku naći ćete na adresi: www.refoto.co.yu/anketa2008.htm

– Ubaciti više o kompaktnim digitalcima; napred s oštrinom u "Foto-komentaru", jer diže nam znanje, a spušta sujetu.

– Mislim da bi trebalo ubaciti i neku rubriku o filmovima i radu s filmom, pošto razvoj filmova i dalje traje (npr. nov Kodak 400).

– Da ima više primera iz prakse, te da su sadržajnije opisani.

– Kao i obično, za REFOTO imam samo reči hvale zbog ogromnog pozitivnog uticaja koji ostvaruje na mlade! Vi ste časopis od velikog društvenog značaja. Osim toga, tekstovi su vam jako pitki, vidi se da ih bez ikakve pretenzije rade veliki poznavaoци fotografije. Predlažem da (možda uz komentare fotografija) uvedete i rubriku likovnog obrazovanja čitalaca (kadriranje, odnosi planova, raspored svetlih i tamnih masa, sklad boja...). Budući da je tehnički segment uglavnom orijentisan na digitalnu tehniku, što je i logično u ovom vremenu rastućeg broja megapiksela (ni sam se ne sećam kada sam poslednji put imao vremena da upotrebim svoju CB laboratoriju), to znači da je pomalo zaboravljen nešto veći format "negativa". Možda biste mogli ovo malo da promenite. Srdačni pozdravi i najbolje želje!

– Malo više o upotrebi fotografije u dizajnu, iskustva dizajnera s fotografijama, koju fotografiju kada i gde upotrebiti u dizajnu.

– Može li neki članak o komercijalnom plasmanu fotografije kod nas, s paralelom kako se to radi u razvijenim zemljama!

– Mogli biste malo više prostora da posvetite stranim profesionalnim fotografima...

– Moj jedini predlog je u vezi s pretplatom i vjerujem svih s kojim sam pričao o tome. Naime, uglavnom svi časopisi imaju neki određeni popust ako se pretplatite na godinu dana ili na dvije, jedino to REFOTO nema, i pored uračunate poštarine i poklona, koji bi bilo bolje zamjeniti popustom na pretplatu, pretplata je ista kao i da kupujete na trafici. Znam barem deset ljudi koji bi se pretplatili, ali im je bezveze trenutna ponuda i jedino u vezi s tim dobijate kritike. Eto, to je bio moj predlog.

– Može li nešto i o kamerama?

– Naslovna strana nije dobro rešena.

– Ne držite se svega što najavite za sledeće brojeve (npr., Zamurović i njegov balon)...

– Obavezno označiti fotografije na kojima je obavljena digitalna manipulacija; nedovoljno se promovirate i mnogi moji prijatelji nikad nisu čuli za vas.

– Možda bi bilo zanimljivo videti šta i kako rade fotografi Azije, Afrike ili Južne Amerike...

– Što više prikaza svetskih fotografa i što više dobrih fotografija; tematski brojevi; reportaža, portret, akt kao primer.

– Da se fotografije za konkurse šalju preko Interneta, sa šifrom koja bi se nalazila u časopisu

– Rubrika "Aktuelnosti" uglavnom donosi zastarele informacije tako da bi joj više odgovaralo ime "Održane izložbe" ili "Desilo se". Rubrika za koju sam siguran da će većina amatera ishvaliti i oceniti peticom u ovoj anketi, a to je "Foto-komentar" jeste loša, pre

ReFoto anketa
www.refoto.co.yu/anketa2008.htm

Dragi čitaoci, u fotografije, redovno izlazi već osam godina. Vaša podrška nastojanje da se usavršavamo i odgovaramo interesovanjima čitalaca. Ovom prilikom pozivamo vas da učestvujete u anketi koja će biti korišćena kako sadržaj časopisa, tako i za potrebe časopisa. Srećno!

svoga jer su fotografije koje se ocenjuju često toliko karakteristične da bi skoro svaki ljubitelj fotografije mogao da ukaže na određene momente na tim istim fotografijama. Prava je šteta što dvoje izuzetno stručnih ljudi, koji ih ocenjuju, svoje znanje ne pokažu, uz dozu profesionalne drskosti, na primeru komentarisanih pobedničkih fotografija kao što je World Press Photo, "Nikonov" konkurs ili pak na pobedničkim fotografijama časopisa REFOTO. Softver je slabo zastupljen u časopisu, kao i ono što bi se moglo opisati kako da se radi s tim istim softverom. Zanimljivo bi bilo pokazati i "Open source" softver koji je često, iako nije dostigao zrelost profesionalog, zbog svoje cene (besplatan), interesantan širem krugu korisnika. Zanimljivo bi bilo praviti poređenje kako nešto uraditi, npr., Photoshopom u poređenju s Gimpom. Ovako nešto je, čini mi se, urađeno sam u jednom broju. U časopisu se oseti blago isticanje marke Nikon iz sasvim razumljivih razloga, ali bilo bi poželjno da se to radi malo suptilnije ili da se pak, ako ne baš u vidu izdvojene rubrike, onda kao dodatak ili na jasan način, izdvoji od ostalog, kao i uvoznik tog istog brenda za Srbiju.

– Saveti u vezi s ramljenjem fotografija, odabirom boja ramova, paspartua.

– Se e odlično, ke se osvrnam samo na nekoliko kritiki: rubrikata "Digitalna foto-škola" nekogas e premnogu površna, a nekogas premnogu složena za razbiranje... i drugo: kvalitetot na korice i na hartijata na spisanieto od Nova Godina navaka e katastrofa (a cenata e ista + dopolnitelen trošok e sto stana mesečno spisanie) !!! :-):P Se drugo e perfekcija !!!

– Slike mobilnim telefonom, to jest konkursi mobilnim.

– Tako dobar časopis da imam dečaku želju da svaki sledeći broj ima sve više strana! Potreban je deo koji će početnicima dati osnovno znanje o fotografiji, tehnici fotografisanja, pravilima foto-sveta. Možda da se formira deo vašeg veća, gde bi se nalazile sve takve informacije, da ne bi zamarali iskusne čitaoce.

– Nepotreban duo foto-komentar. To treba da radi jedna osoba iz više razloga... Nemate informacija o fotografiji iz bivših republika eks-Jugoslavije. Da li vas to uopšte zanima? Gde su kritike fotografskih izložbi? To odlično radi Goran Malić.

Zadivljujuće svetlo!

Inspirisiran klasičnim filmskim posterima, fotograf Simon Cederquist radi sa postavkom kontrolisane rasvete pri snimanju modnih fotografija za časopise. U svojoj potrazi za fotografijama sa svih strana sveta, dostupnost, brzina i snaga su od presudne važnosti za izvanredne rezultate. Uvek sa sobom u rancu nosim B2, kaže Simon a rezultati govore sami za sebe.

Korišćenje Profoto Pro-B2R na setu daje Simonu izuzetno kratka vremena bljeskova od 1-2200s pa sve do 1-7400s, uz vreme punjenja od 0.04 s do 1.8s i ugrađeno okidanje putem radio veze.

Više o našim rešenjima pogledajte na adresi www.profoto.com.

REFOTB

Ekskluzivni uvoznik i distributer
t 011 308 7004, 2456 151, f 011 446 0234, www.refot.com

Profoto

The Light Shaping Company